

ARCHIWUM PAŃSTWOWE W BIAŁYMSTOKU

Nr zespołu: 47

Nazwa zespołu: **Urząd Wojewódzki Białostocki 1920-1939**

Sygnatura: 85

Miesięczne sprawozdania sytuacyjne wojewody białostockiego za 1935 r.

Spis zawartości:

1. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 1 za miesiąc styczeń 1935 r.
 - I. Sytuacja ogólna
 - II. Ruch wywrotowy
 - III. Ruch zawodowy
 - IV. Strajki
 - V. Stan bezpieczeństwa publicznego
 - VI. Sprawy graniczne
 - VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż
2. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 2 za miesiąc luty 1935 r.
 - I. Sytuacja ogólna
 - II. Ruch wywrotowy
 - III. Ruch zawodowy
 - IV. Strajki
 - V. Stan bezpieczeństwa publicznego
 - VI. Sprawy graniczne
 - VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż
3. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 3 za miesiąc marzec 1935 r.
 - I. Sytuacja ogólna
 - II. Ruch wywrotowy
 - III. Ruch zawodowy
 - IV. Strajki
 - V. Stan bezpieczeństwa publicznego
 - VI. Sprawy graniczne
 - VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż
4. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 4 za miesiąc kwiecień 1935 r.
 - I. Sytuacja ogólna
 - II. Ruch wywrotowy
 - III. Ruch zawodowy
 - IV. Strajki
 - V. Stan bezpieczeństwa publicznego
 - VI. Sprawy graniczne
 - VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż
5. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 5 za miesiąc maj 1935 r.
 - I. Sytuacja ogólna
 - II. Ruch wywrotowy
 - III. Ruch zawodowy
 - IV. Strajki
 - V. Stan bezpieczeństwa publicznego
 - VI. Sprawy graniczne
 - VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż
6. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 6 za miesiąc czerwiec 1935 r.
 - I. Sytuacja ogólna
 - II. Ruch wywrotowy
 - III. Ruch zawodowy
 - IV. Strajki
 - V. Stan bezpieczeństwa publicznego
 - VI. Sprawy graniczne
 - VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż
7. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 7 za miesiąc lipiec 1935 r.
 - I. Sytuacja ogólna
 - II. Ruch wywrotowy
 - III. Ruch zawodowy
 - IV. Strajki
 - V. Stan bezpieczeństwa publicznego
 - VI. Sprawy graniczne
 - VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż
8. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 8 za miesiąc sierpień 1935 r.
 - I. Sytuacja ogólna
 - II. Ruch wywrotowy
 - III. Ruch zawodowy
 - IV. Strajki
 - V. Stan bezpieczeństwa publicznego
 - VI. Sprawy graniczne
 - VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż
9. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 9 za miesiąc wrzesień 1935 r.
 - I. Sytuacja ogólna
 - II. Ruch wywrotowy
 - III. Ruch zawodowy
 - IV. Strajki

- V. Stan bezpieczeństwa publicznego
- VI. Sprawy graniczne
- VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż

**10. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 10 za miesiąc październik 1935 r.**

- I. Sytuacja ogólna
- II. Ruch wywrotowy
- III. Ruch zawodowy
- IV. Strajki
- V. Stan bezpieczeństwa publicznego
- VI. Sprawy graniczne
- VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż

**11. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 11 za miesiąc listopad 1935 r.**

- I. Sytuacja ogólna
- II. Ruch wywrotowy
- III. Ruch zawodowy
- IV. Strajki
- V. Stan bezpieczeństwa publicznego
- VI. Sprawy graniczne
- VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż

**12. Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
nr 12 za miesiąc grudzień 1935 r.**

- I. Sytuacja ogólna
- II. Ruch wywrotowy
- III. Ruch zawodowy
- IV. Strajki
- V. Stan bezpieczeństwa publicznego
- VI. Sprawy graniczne
- VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Białystok, dnia...²² lutego 1935 r.

Fr. PN. 260/1/35.T

TAJNE - PILNE!

Sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne Nr. 1. za mie-
siąc styczeń 1935 roku

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Departament I. Polityczny

w Warszawie.

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 1. za
miesiąc styczeń 1935 roku z zakresu bezpieczeństwa publiczne-
go, ruchu wywrotowego i ruchu zawodowego.-

WOJEWODA

/Stefan PASLAŃSKI/

Otrzymują do wiadomości:

- 1/ Pan Wojewoda w Wilnie,
- 2/ " " w Nowogródku,
- 3/ " " w Brześciu n/B.,
- 4/ " " w Warszawie,
- 5/ " " w Stanisławowie,
- 6/ " " w Tarnopolu,
- 7/ " " w Lublinie,
- 8/ " " w Łodzi,
- 9/ Pan Prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie,
- 10/ " " " " w Wilnie,
- 11/ " " " Okręgowego w Białymstoku,
- 12/ " " " " w Łomży,
- 13/ " " " " w Grodnie,
- 14/ " " " Wydz. Zam. S.O. w Suwałkach,
- 15/ Ekspozytura Nr. 1. Oddz. II. Szt. Gł. w Wilnie,
- 16/ Samodzielny Referat Informacyjny DOK. III. w Grodnie,
- 17/ " " " DOK. IX. w Brześciu n/B.,
- 18/ " " " DOK. I. w Warszawie,
- 19/ K.O.P. "Brygada Grodno" w Grodnie,
- 20/ Wszyscy Panowie Starostowie Powiatowi Woj. B.-stockiego,
- 21/ Pan Starosta Grodzki w Białymstoku,
- 22/ Pan Komendant Wojewódzki P.P. w Białymstoku,
- 23/ Pan Naczelnik Urzędu Sledczego w Białymstoku.-

H.F.

16211331	16211331	16211331
1 MARZ 1935		
Podano do	102	
Zal.		
L /		

10/11/11

10/11/11
10/11/11
10/11/11
10/11/11

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN.260/1/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 1.
za miesiąc styczeń 1935 roku

I. Sytuacja ogólna.

-:-:-:-:-

Z okazji przypadającej w styczniu rocznicy "3L", notowano ożywienie zewnętrznych przejawów działalności komunistycznej, wyrażających się we wzmożonym rozwieszeniu transparentów i kolportażu literatury. Ponadto obserwuje się nadal wysiłki KPZB. w pow. wołkowyskim, a częściowo i białostockim, zmierzające do wywołania strajku wozaków.-

KPP. wykazała również pewne ożywienie akcji z okazji obchodu "3L". Dążenie do odbudowy OK.KPP.Łomża nie dało pozytywnego rezultatu.-

Ruch zawodowy w ośrodkach miejskich był niski, w rejonie zaś przemysłu drzewnego zanikł całkowicie. Bezrobocie w białostockim rejonie włókienniczym nieznacznie wzrosło. Przewidywania w przemyśle naogół dobre.-

Notowane strajki na podłożu ekonomicznym miały charakter lokalny. Jedynie sporadyczne strajki wozaków były wynikiem agitacji komunistycznej.-

Sytuacja bezpieczeństwa, zarówno pod względem politycznym jak i kryminalnym, była zadowalająca.-

-:-:-:-:-

H. F.

II. Ruch wywrotowy.

a/ Przejawy działalności elementów wywrotowych.

1/ Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi.

Z okazji obchodu "3L", akcja techniczna KPZB. przybrała na sile. Była ona jednak słabsza od kampanji zeszłorocznej. Nasilenie działalności KPZB. obserwowano głównie w powiatach grodzieńskim, bielskim i wołkowyskim. Nikły oddźwięk miała kampanja "3L" w Białymstoku, gdzie wywieszono zaledwie jeden transparent.-

Białystok uważany jest obecnie za najbardziej niebezpieczny teren./likwidacja techniki obwodowej, aresztowanie wybitniejszych członków kampanji/. Winę przypisują komuniści prowokatorom.-

Zamieszczenie w szeregach komunistycznych wywołała rewizja i wykrycie w lokalu białoruskiej kooperatywy wydawn.-oświatowej "Biauba" w Białymstoku literatury komunistycznej i aresztowanie w związku z tem pięciu członków kooperatywy.-

W dążeniu do "jednolitego frontu", KPZB. w Białymstoku doszła do pewnego porozumienia z miejscowym Bundem. Następstwem tego porozumienia jest utworzenie egzekutywy przy Zw. Zaw. Rob. Przem. Łókienniczego.-

Ostatnio KPZB. poczyniła kokietować PPS. CK.- widoków na wzajemność jednak w tej chwili niema.

Na terenie wiejskim KPZB., prócz cichej akcji antypodatkowej, uprawia żywą agitację przeciw powiatowym związkom rolniczym Bez powodzenia -

W powiecie wołkowyskim i białostockim za legali komuniści koło

wywołania strajku wozaków -

Szczegółowe zestawienie działalności KPZB

Powiat	Miejscowość	Wywieszono transparen- tów i plakat	Kolportowano wydawni- ctwa komunistyczne	
			W ilu wypad- kach	Ilość egzemplarzy
Białostocki	Białystok	1	3	85
	w Tryczówka	2	1	28
	os. Gródek	2	-	-
Bielski	os. Milejczyce	1	1	16
	" Narewka	1	-	-
	w. Swięty	1	1	kilkanaście
	" Wyszki	1	1	9
	" Koszki	1	2	-
	" Baranowce	1	-	-
	" Szernie	1	-	-
	" Trześcianka	1	1	4
Grodziński	" Cichowola	1	-	-
	" Kucharze	-	1	2
	" Białogóra	-	1	kilkanaście
	" Pyra	1	-	-
	" Kaniewicze	1	-	-
	" Karaszewo	1	-	-
	" Remucówce	1	-	-
	" Jurowlany	1	-	-
	" Trumpy	1	-	-
	" Ozierany	1	-	-
	" Bobrowniki	1	-	-
	" Łozy	1	-	-
	" Likówka	-	1	7
	maj. Masalany	1	-	-
Sokółski	w. Brzostowica-W.	1	-	-
	obok os. Krynki	1	-	-
	" " Skidel	1	-	-
	wieś Ostrówek	1	-	-
Wołkowyski	" Krzyszewicze-Małe	1	-	-
	Wołkowysk	2	-	-
	w. Krzyżokonna	1	-	-
	w. Horodostaw	1	-	-
	" Leśniaki	-	2	18
	obok w. Straszewo.	-	1	200
Razem	" " Tereszki	1	-	-
		29	13	

Zebrania komunistyczne

Pow. grodzieński.

Dnia 14 stycznia we wsi Szczerbowice, gm. Lunna zerwano odbywające się zebranie komunistyczne na widok zbliżającego się do wsi szeregowego P.P. -

Pow. wołkowski.

Dn. 19 stycznia /święto prawosławne/, mieszk. wsi Dobrowola Piotr Szaryk, urządził w prywatnym mieszkaniu zebranie młodzieży szkolnej Szaryka zatrzymano Oddany pod dozór policji. -

We wsi Karolin gm. Zelwa, dn. 6 stycznia odbyło się zebranie sekretarzy komórek KPZB. przy udziale dwóch "emigrantów" z pow. sienińskiego, którzy udzielali instrukcji co do dalszej pracy.

2/ Komunistyczna Partja Polski.

Z powodu aresztowania w Łomży instruktorki okręgowej, Hedy Beatus akcja KPP. uległa zahamowaniu. -

Załamanie akcji obserwuje się również w pow. ostrołęckim, skąd kilku działaczy wyemigrowało. -

Zainteresowanie "jednolitym frontem" znaczne.

Akcja techniczna z okazji obchodu "31" była znacznie skromniejsza, niż akcja KPZB.

Przejawy tej akcji wyraziły się w następującym:

Powiat	Miejscowość	Wywieszono transpar., i plakatów	Kolportowano wydawn. komunistyczne	W ilu wypad.	Ilość egzemplarzy
Ostrowski	Ostrów-Mazow. os. Nur	-	1	1	3
Wysoko-Mazow.	w. Jabłon-Zambrowizna obok w. Mysłki-Rzym	-	1	1	5
Razem			4		kilkan.

4

Zebrań K.P.P.

Ostrowski.

Dn. 5 stycznia w Ostrowi-Mazow. odbyła się masówka komunistyczna przy udziale kilkunastu osób. Omawiano sprawę obchodu "3L" oraz organizowania demonstracji bezrobotnych.

b/ M O P R

wołkowyski.

W okresie od 1 do 7 stycznia na terenie gm. Jaśówka działacze komunistyczni zebrali 20 zł. na rzecz osadzonych w więzieniu komunistów: Józefa Niechajczuka i Józefa Fiodorczuka.

c/ Represje.

Za akcję wywrotową zatrzymano w styczniu następujących działaczy:

Łęka-Miasto: Dn. 12 stycznia - działacze białoruskiej kooper. wyd.-ośw. "Siauba", Nadzieję Różko, Józefa Zywluka, Witalisa Zajkowskiego, Józefa Baksa i Franciszka Zubryckiego.

Dn. 17 stycznia - za kolportaż literatury komun.-Salela Ławę, Izraela Berejskiego i Fiszla Krasnobórskiego.-

powiat białostocki: Dn. 24 stycznia - Konstantego Dworakowskiego, mieszkańca wsi Budy, gm. Trzcianna, za przechowywanie odezw komun. i karabinu.

powiat grodzieński: Dn. 24 stycznia - mieszkańców wsi Gładowicze, gm. Lunna, Awakuma Borysewicza, Aleksego Borysewicza i Wierę Bakać. Ostatnica usiłowała popełnić w areszcie samobójstwo.-

pow. komżyński: Dn. 6 stycznia - funkcjonariuszkę CK.KPP., Hindę Beatus, pochodzącą z Łodzi.

powiat sokólski: Dn. 20 stycznia - Bazylego Surowca i Piotra Sawickiego podczas rozwieszania przez nich transparentu komunistycznego, oraz Włodzimierza i Aleksandra Lisowskich.

Powiat wołkowyski: Dn. 26 stycznia - mieszkańców wsi Boda Jana Dzienisiewicza -
za przechowywanie literatury Komun.

Dn. 27 stycznia - sekretarza RK KPZB Romanowce i organizatora
terorystycznej akcji strajkowej przeciwko wozakom Aleksandra
Masilenkę -

d/ Wyroki sądowe

W styczniu skazani zostali następujący działacze:

Przez Sąd Okręgowy w Białymstoku

dn. 11 stycznia - Chaim Nowiński na 3 lata więzienia

dn. 25 stycznia - Miera Zydek " 2 " "

" " Nadzieja Uściłko " 3 " "

Przez Sąd Okręgowy w Grodnie na sesji wyjazdowej w
Kowysku:

Dnia 29 stycznia : - Mikołaj Mirski na 8 lat więzienia,

Stefan Wachniuk, " 6 " "

Emiljan Sokołowski na 4 lata więzienia

Jan Szpak na 3 lata więzienia,

Jan Chudzina na 1½ roku więzienia

Teodor Ancuś na 1½ roku więzienia,

Grzegorz Bućko na 1½ roku więzienia.

Przez Sąd Okręgowy w Łomży:

Dn. 15 stycznia: Lejba-Symcha Lew na 6 mies. więzienia

David Lewinowicz " 6 " "

Dn. 26 stycznia: Szmul Kuperberg na 1 rok więzienia

Dn. 30 stycznia: Moszko Eksztejn na 4 lata więzienia

Icko Cholina na 2 lata więzienia

Moszko Nowogrodzki na 1 rok więzienia

z zawieszeniem na trzy lata. -

siawicza-
Mr. PN. 260/1/35. T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr 1
za miesiąc styczeń 1935 roku.

rganizato
Alek sand

III. Ruch zawodowy.

Zw. Zaw.
Przem.
skiego

ze.

ia

zdowej w

ienie,

więzienia

nia

ienie,

zienia.

ienie

ia

nia

nia

Ruch zawodowy był słabszy niż w grudniu ub.r., ograniczył się on do ośrodków miejskich, głównie białostockiego okręgu przemysłowego. Związki pracownicze prowincjonalne, nie wykazały również żywotności. W przemyśle włókienniczym na zastój ruchu zawodowego w znacznym stopniu wpłynął tak zw. okres martwy, podczas którego nieomal cała uwaga robotnika zwrócona ^{była} na zdobycie środków egzystencji. Pod koniec okresu sprawozdawczego sytuacja poprawiła się: na szereg unieruchomionych w grudniu fabryk włókienniczych, znaczna liczba ponownie ruszyła. Obserwuje się zatarg pomiędzy właścicielami warsztatów tkackich /lonkietnikami/ a tkaczami na tle wysokości wynagrodzenia.-

a/ Klasowe Związki Zawodowe.

H. T.

Zw. Zaw. Rob.
Przem. Włó-
kienniczego.

W Białymstoku na kilku zebraniach robotników przemysłu włókienniczego kładziono nacisk na przestrzeganie 8-godzinnego dnia pracy, który w wielu wypadkach gwałcą sami robotnicy celem zwiększenia zarobków. Sprawę zamierzonej zniżki płac omówiono na wszystkich zebraniach robotniczych, przy czym wśród mas robotniczych istnieje postanowienie zdecydowanego oporu choćby drogą strajku.-

Na porządek dzienny wypłynęła sprawa wynagrodzenia tkaczy przez właścicieli warsztatów tkackich /lonkietników/. Szczególnie zaogniona została ona w osadzie Michałowo, pow. białostockiego gdzie lonkietnicy dążą za wszelką cenę do obniżki zarobków tkaczy, motywując krok swój wysokimi własnymi kosztami. Tkacze zgodzili się

na obniżkę płac o 10%. Zatareg trwa.-

Zw. Zaw. Rob.
Przem. Garbar-
skiego.

Na odbytych zebraniach robotników garbarskich w Białymstoku poza omawianiem spraw organizacyjnych, zasługują na uwagę powyższe uchwały w przedmiocie dobrowolnego opodatkowania się na rzecz strajkujących garbarzy w Grodnie i w Krynkach, pow. grodzieńskiego /Nieaktualne - praca podjęta w obu wypadkach/..-

Z.Z.K.

W Łepach /pow. wysoko-mazowieckiego/ odbyły się wybory zarządu oddziału Z.Z.K. Do zarządu weszli ludzie bardziej czynni i bardziej opozycyjnie nastawieni do Rządu..-

-1-1-1-1-

H.F.

WOJEWÓDZA BIAŁOSTOCKI

Br. TN. 260/1/35.T

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 1.

za miesiąc styczeń 1935 roku.

IV. Strajki

Garbarze.

Trwający od połowy listopada 1934 r. strajk garbarzy /200 osób/ w osadzie Krynki, pow. grodzieńskiego, został zlikwidowany dn. 15 stycznia. Strajkujący uzyskali podwyżkę swych płac o 10%.

Dnia 14 stycznia w trzech garbarniach w os. Zabłudów, pow. białostockiego, zastrajkowało 40 garbarzy z powodu zwolnienia z pracy 6 robotników, nie godzących się na obniżkę płac. Strajk został zlikwidowany dn. 23 stycznia przez przyjęcie do pracy zwolnionych na ogólnie obowiązujących warunkach.-

o z a c y .

Naskutek agitacji komunistycznej wybuchały krótkotrwałe strajki wozaków w pow. wołkowyskim, zwłaszcza w puszczy awiśkockiej, eksploatowanej przez firmę "Rabmil".-

W dniach 21 i 22 stycznia strajkowało kilkunastu wozaków, zatrudnionych w lasach prywatnych Bispinga w pow. grodzieńskim. Strajkujący powrócili do pracy na poprzednich warunkach.

Kaflarze.

Dn. 29 stycznia w fabrykach kafli Belkieskiej i Radzyńskiej w Siemiatyczach, pow. białego, zastrajkowali robotnicy w liczbie 40, domagając się podwyżki zarobków o 1/2 gr. na sztukę. Strajk trwa.-

Robotnicy fabryki
wytwarzających gumy.

Podany w poprzednim sprawozdaniu miesięcznym strajk robotników w fabryce taśm gumowych w Grajewie trwa w dalszym ciągu.-

V. Stan bezpieczeństwa publicznego.

Stan bezpieczeństwa w styczniu był naogół zadowalający.

Ważniejsze wypadki:Rabunki zwyczajne.

Dn. 21 stycznia na szosie Grodno-Skidel na przejeżdżającego furmanką Oszera WINOWIŃSKIEGO napadli dwaj pijani mieszkańcy pow. grodzieńskiego, Rudolf Cymerman i Józef Olenkiewicz, rabując napadniętemu 18 noży do sieczkarni i 200 sztuk haceli, ogólnej wartości 70 zł. Napastnicy zostali ujęci.-

Napad rabunkowy.

Na drodze w pobliżu wsi Łupianka-Stara, pow. wysoko-mazowieckiego, dnia 16 stycznia znaleziono na zatrzymanej furmance trupa z poderzniętym gardłem Berka-Chackiela Międzewicza. Międzewicz został przez nieznanych sprawców zamordowany a następnie obrabowany z 600 złotych.-

Opór władzy.

Dnia 5 stycznia do wsi Bobrowniki, gm. Brzostowica-Wielka w pow. grodzieńskim przybył wójt gminy oraz sekwestrator 2 Urzędu Skarbowego z Grodna, celem ściągnięcia zaległych podatków i przeprowadzenia zsyłu zboża do gminnego spichrza. Gdy wójt, przybywszy do jednego z gospodarzy, przystąpił do czynności egzekucyjnych, poczęli się zbiegać na dane hasła uzbrojeni w ki-je członkowie Tow. Szkoły Białoruskiej, którzy, przybrawszy groźną postawę, poczęli krzyczeć na wójta, ażeby zaprzestał swych czynności. Widząc groźną postawę tłumu, zarówno wójt, jak i sekwestrator przerwali swe czynności. W trakcie tego zajścia został

pobity kijem robotnik przybrany przez sekwestratora do pomocy.

Po zajściu przybył do wsi znajdujący się w pobliżu patrol złożony z dwóch posterunkowych P.P., w asyście których wójt ponownie rozpoczął swe czynności egzekucyjne. Lecz w tym razem członkowie TSB. stawili czynny opór. Zatrzymano 7 głównych podlegaczy do oporu, a to: Daniela Kowalskiego, Teodora Kowalskiego, Aleksandra Owieczko, Marka Ciecierko, Piotra Ciecierko, Pawła Ryszczecko i Grzegorza Ryszczecko. Sprawca pchnięcia w pierś posterunkowego P.P. Staszewicza - Andrzej Owieczko dotychczas ukrywa się.-

Dn. 15 stycznia około 40 mieszkańców wsi Stok, gm. Komorowo, pow. ostrowskie o zagroziło przybyłemu do wsi sekwestratorowi Urzędu Skarbowego, że nie pozwolą na egzekucję podatków. Sekwestrator zmuszony był zaniechać swych czynności. Zajście miało podłoże ekonomiczne.-

Wypadki indywidualnych oporów podatkowych wynikały na tle ekonomicznem.-

bezpieczeństwo
na kolei.

Dnia 13 stycznia na szlaku kolejowym Białystok-Łapy, pociąg osobowo-towarowy najechał na zgubiony przez poprzedni pociąg zderzak/bufor/, wskutek czego wykoleił się brankard. Wypadku z ludźmi nie było.-

Dnia 21 stycznia za pomocą pilnika nieznani sprawcy wycołali około 10 mtr. drutu w nieczynnej pędni między semaforem a tarczą ostrzegawczą "A" na posterunku sygnałowym na rzece Niemnie pod Grodnem.-

Pozatem zanotowano drobne wypadki kradzieży węgla bądź z wagonów, bądź też ze składów kolejowych.-

Kradzieże przewodów
telefon. i telegr.

Zarejestrowano wypadki kradzieży przewodów telefonicznych
re opadły na ziemię wskutek silnych mrozów. Kradzieże te
nane były wyłącznie dla celów użytkowych.

Potajemne gorzelni-
ctwo.

Po jednej potajemnej gorzelni wykryto w styczniu w
bielskim i suwalskim

Pożary.

Wykaz pożarów w załączeniu na oddzielnym arkuszu.

Wszystkie pożary miały charakter drobniejszy z wy-
kiem jednego, który miał miejsce dnia 29 stycznia w folw.
Czarnowo, pow. ostrołęckiego gdzie spłonęła stodoła ze zbo-
narzędziami rolniczymi, obora oraz owczarnia z 200 sztukami
owiec. Straty wynoszą około 45.000 zł. Pożar powstał wsku-
wadliwej konstrukcji komina.

Rozbrajanie lud-
ności.

W styczniu odebrano jako nielegalnie posiadane:

karabinów typu wojskowego.....	30
karabinów obojętnych	1
luf karabinowych	3
krótkiej broni palnej	37
broni myśliwskiej	67
broni małokalibrowej	2
białej bagnatów	6
szabel	1
sztyletów.....	
broni bokserów.....	
kastetów.....	
naboju /kabinowych i rewolwerowych/..	237
naboju dynamitowych -	
granatów -	

8

Użycie broni w styczniu 1935 r.

Powiat	Opór władzy		W pościgu		Wystąpienia masowe		Ogółem	
	użyto broni.	wypad. śmierć.	użyto broni.	wypad. śmierć.	użyto broni.	wypad. śmierć.	użyto broni.	wypad. śmierć.
Suwalski	-	-	1	-	-	-	1	-
Wysoko-Mazow.	-	-	1	-	-	-	1	-
R a z e m	-	-	2	-	-	-	2	-

H.F.

VI. Sprawy graniczne.

Zastrzelenie przemytnika.

Dnia 19 stycznia udali się przez "zieloną granicę" do Prus Wschodnich mieszkańcy pow. szczuczyńskiego, Franciszek Masłowski i Józef Szezech z wymytem mięsa. W drodze powrotnej natknęli się oni w pobliżu granicy na niemiecką straż graniczną, przez którą zostali ostrzelani, przyczem Masłowski ugodzony kulą, padł trupem na miejscu, Szezech zaś, ranny w bok i nogę, zdołał zbiec na terytorjum Polski. Zwłoki zabitego przemytnika oddano rodzinie.-

Nielegalne przekroczenie granicy.

Za nielegalne przekroczenie granicy w styczniu zatrzymano: na odcinku granicznym pow. augustowskiego 2 osoby, na odcinku gran. pow. grodzieńskiego - 2 osoby, pochodzące z Litwy oraz na odcinku gran. pow. ostrołęckiego 15 osób.-

-:-:-:-:-

7
JEDNOSTKA BIAŁOSKOKI
FN. 260/1/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.1.

za miesiąc styczeń 1935 roku.

VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż.

Nie notowano.--

-:-:-:-:-

H.F.

W Y K A Z

pożarów w m-cu styczniu 1935 r

P o w i a t	Pod- pa- leń.	Wznie- conych przez dzieci	Wadli- wa kon- strukcja komina	Nieo- stroż- ność	Przy- czyna nieu- stabilna	Ogó- łem	Straty w zł.
Augustowski	1	-	-	3	-	4	8.855
Białostocki	-	-	2	3	-	5	5.000
Bielski	-	-	-	7	1	8	4.550
Grodzieński	1	-	4	3	1	9	25.117
Łomżyński	1	1	2	1	1	6	37.278
Ostrołęcki	1	-	2	1	-	4	46.974
Ostrowski	1	-	-	-	-	1	2.200
Sokółski	-	-	-	4	-	4	4.764
Suwalski	-	-	-	4	-	4	4.050
Szczuczynski	-	-	-	-	-	-	-
Wołkowyski	-	-	2	1	-	3	410
Wysoko-Mazow.	1	-	1	2	-	3	2.835
R A Z E M	5	1	13	29	3	51	142.033

H. F.

WOJEWODA

Nr. FN.

Sytuacja
niebezpieczna
siatka

Otrzym

1/ Pen

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Br. PN. 26072/35.T.

Białystok dnia 21 marca 1935 roku

Sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne Nr. 2. za mie-
siąc luty 1935 roku.

TAJNE - P I L N E I
- - - - -

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Departament I. Polityczny

w Warszawie

Przesłać sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 2 za mie-
siąc luty 1935 roku z zakresu bezpieczeństwa publicznego,
ruchu ulicznego i ruchu zawodowego.

WOJEWODA

W. Józef B A Y

NACZELNIK WYDZIAŁU SPOŁECZNO-POLIT.

Otrzymują do wiadomości:

LUBELSKI WOJEWODA

Powinno do 30 MAR 1935 192

Zal.

Waga

- 1/ Pan Wojewoda w Wilnie
- 2/ " " w Nowogrodku
- 3/ " " w Brześciu n/B.
- 4/ " " w Warszawie
- 5/ " " w Stanisławowie
- 6/ " " w Tarnopolu
- 7/ " " w Lublinie
- 8/ " " w Łodzi
- 9/ Pan Prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie
- 10/ " " w Wilnie
- 11/ " " Okręgowego w Białymstoku
- 12/ " " w Łomży
- 13/ " " w Grodnie
- 14/ Wydz. Zam. S. O. w Suwałkach
- 15/ Ekspozytura Nr. 1. Oddział II. Szt. Gł. w Wilnie
- 16/ Samodzielny Referat Informacyjny DOK. III w Grodnie
- 17/ " " DOK. IX w Brześciu n/B.
- 18/ " " DOK. I. w Warszawie
- 19/ K.O.P. "Brygada Grodno" w Grodnie
- 20/ Wszyscy Panowie Starostowie Powiatowi wojew. B-stokiego
- 21/ Pan Starosta Grodzki w Białymstoku
- 22/ Pan Komendant wojewódzki P.P. w Białymstoku
- 23/ Pan Naczelnik Urzędu Śledczego w/m.

H F.

I. Sytuacja ogólna.

Akcja KPZB. była słaba. Jedynie w pow. białostockim i wołkowyskim działacze komunistyczni usiłowali przeprowadzić strajk wozaków. Próbowano nawet stosować terror. Realizacja jednolitego frontu utknęła na martwym punkcie wobec wycofania się z negocjacji PPS, CKW. i Bundu oraz odsunięcia się na terenie Białegostoku robotników-chrześcijan od współpracy z robotnikami-żydami.-

Działalność KPP. ograniczyła się do kilku wypadków kolportażu literatury /pow. ostrowski/.-

Ruch zawodowy w ośrodkach miejskich ograniczył się do zebrań poszczególnych zw. zawodowych celem omówienia spraw organizacyjno-zawodowych.-

Zywszą działalność wykazały klas. zw. zaw. robotników przemysłu drzewnego głównie w Puszczy Białowieskiej. Na zebraniach debatowano nad koniecznością wywalczenia lepszych płac i postanowiono, dla poparcia swych żądań, uciec się nawet do strajku.-

Sytuacja bezpieczeństwa, zarówno pod względem politycznym, jak i kryminalnym, była zadowalająca.-

II. Ruch wyrotowy.

a/ Przejawy działalności elementów wyrotowych.

1/ Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi.

Działalność zewnętrzna KPZB. w lutym osłabła, ożywiła się natomiast działalność wewnętrzno-organizacyjna -

Sprawa "Jednolitego frontu" utknęła. / Jak nadmieniono w poprzednich sprawozdaniach, za jednolitym frontem wypowiedziały się jedynie doły Bundu a pozostała część komunistycznych robotników-chrześcijan, głównie ze zw.zaw. rob.

Przemysławskiego /Białystok/. Ponieważ Okr. Komitet Robotniczy /PPS CKW / koncepcji tej sprzeciwia się, a pozostawanie w związku włóknierzy robotników-chrześcijan w pod znaku PPS CKW wraz z robotnikami-żydami, członkami Bundu, musiałoby w końcu doprowadzić do otwartego konfliktu na tym tle, forsożne jest w Białymstoku bardzo ostro utworzenie klasowego związku włóknierzy obejmującego wyłącznie robotników-chrześcijan. Myśl ta, mimo sprzeciwu centrality, ma wielu entuzjastów. Przygotowania do realizacji tej myśli są w pełnym toku.

W związku ze strajkiem wozaków na terenie nadleśnictwa Jakówka PK KPZB Gródek /pow. białostocki/, w stosunku do wozaków, którzy strajku nie poparli, usiłowałam stosować terror.

Usiłowania te w zarodku zlikwidowano wraz ze strajkiem.

Wypadek pobicia przez członków KZMZB. Borodzie, pow. wołkowskiego mieszkańca tej wsi za wystąpienie w sądzie podczas procesu komunistycznego w charakterze świadka oskarżenia, zamyka ważniejsze przejawy działalności KPZB.

Zewnętrzna działalność KPZB. w lutym przedstawia się następująco:

Powiat.	Miejscowość.	Wywieszono transparentów i plakatów.	Kolportowano wydawnictwa komunistyczne. W ilu wydawnictwach	Ilość egzemplarzy.
Białostocki	Białystok-M.	-	1	9
	Mieleszki	-	1	1
	Goniadz	-	1	2
	Nowa-Wola	-	1	4
Bielski	Radziwiłkówka	-	1	20
Grodzieński	Hołynka	-	1	kilkanaście
	Trumpy	-	1	8
	Rusaki	-	1	20
Wołkowsky	Krzywokonna	1	-	-
R a z e m :		1	8	

2/ Komunistyczna Partja Polski.

Działalność KPP. w lutym, wskutek dokonanych już poprzednio aresztowań wybitniejszych działaczy, była b. niska. Akcja techniczna przejawiała się głównie w pow. ostrowskim, gdzie na terenie koszar 18 p.a.l. rozrzucono około 250 egzemplarzy odezw komunistycznych, skierowanych do żołnierzy. Istnieje przypuszczenie, że odezwy te były rozkolportowane nie przez miejscowe elementy komunistyczne, lecz, że zostały one przywiezione przez rekrutów, rozrzucenie bowiem zbiegło się z ich wciele-

niem. Pozatem zaszedł wypadek nadesłania z Zambrowa odezw
komunistycznych za pośrednictwem poczty do kilku robotni-
ków rolnych, zatrudnionych w maj. Grady, pow. Komżyńskiego.-
Całość zewnętrznej akcji technicznej KPP. w lutym przed-
stawia się następująco:

Powiat	Miejscowość	Wywieszono transpa- rentów i plakatów.	Kolportowano literatu- rę komunistyczną. W ilu wy- padkach	Ilość eg- zemplarzy
Ostrowski	Ostrów-Mazow.	-	1	250
	Komorowo-Stare	-	1	2
	Andrzejewo	-	2	36
Razem:			4	288

b/ Represje.

Za akcję wywrotową zatrzymano w lutym następujących
działaczy:

Białystok-miasto: Dnia 12 lutego - Mowszę Winnika.

Dnia 1 marca - Mikołaja false Zienkiewicza;
ustalenie jego identyczności w toku.

Pow. białostocki: Dnia 2 lutego - mieszkańców Goniądza: Her-
sza Guzowskiego i Moszka Janowskiego za spo-
rządzenie odezw w sprawie jednolitego frontu.

Pow. Komżyński: Dnia 9 lutego - w Zambrowie inżyniera-chemika
mieszkańca Warszawy, Izaaka Pinesa, przy którym
znaleziono odezwy i okólniki KPP.

c/ Wyroki sądowe.

dn. 4 lutego - Szul-Chaim Ferger, lat 16, na dom
poprawy z zawieszeniem kary na 3 lata;

dn. 26 lutego - Rachela Menkes na 1 rok więzienia

Przez Sąd Okręgowy w Grodnie:

dn. 11 lutego - Jan Szygalkowicz na 1 rok więzienia

Pozatem dn. 27 lutego Sąd Grodzki w Grodnie skazał Judel Szpindera, Isiera Millera i Jankiela Lipskiego po 6 miesięcy więzienia każdego z zawieszeniem kary na 5 lat. Wymienieni we wrześniu 1933 roku na tle porachunków partyjnych /komun./ pobili w Grodnie Abrama Lewine ...

$$\sin \frac{1}{2} \pi = 1, \quad \sin \frac{3}{2} \pi = -1, \quad \sin \frac{5}{2} \pi = 1, \quad \sin \frac{7}{2} \pi = -1, \quad \dots$$

III Ruch zawodowy

Ruch zawodowy w lutym odbył się zarówno w ośrodkach miejskich, jak i wiejskich /robotnicy drzewni, tartaczni, rolnicy/. Biłystok zaskarża na podkreślenie dążenie miejscowego Okręgowego Komitetu Robotniczego KPS. CK. do odseparowania robotników-chrześcijańskich od robotników - żydów. W ten sposób zmierza się do całkowitego odseparowania tutaj klasowców od Bundu i KPZB. Rozdźwięki te doprowadziły do usadowienia się tutaj klasowego związku metalowców i robotników drzewnych w oddzielnym lokalu.-

Działalność klas. zw. zaw. rob. przemysłu drzewnego w bielskim okręgu prowadzona była celem uzyskania podwyżki zarobków, względnie wywołania strajku.-

Z ruchu organizacyjnego zanotować należy założenie oddz. zw. zaw. robotników przemysłu drzewnego w osiedzie Żednia, pow. biłostockiego /30 członków/, oddziału Z.Z.Z. /robotnicy tartaczni/ w Saliżach, pow. biłostockiego /12 członków/ oraz zw. zaw. drobnych rolników w Łokowysku.-

a/ Klasowe Związki Zawodowe.

Zw. Zaw. Robotn.
Przem. włókienni-
czego.

Na zebraniach włóknarzy w Białymstoku omawiano sprawy organizacyjne, poza tem kładziono szczególny nacisk na bezwzględne sprzeciwienie się wszelkim zamiarom obniżki zarobków.

Na jednym z zebrań, odbytem dn. 24 lutego, przemawiał poseł Szczerkowski, podnosząc, że w Polsce jest znacznie więcej bezrobotnych, niż to podaje statystyka urzędowa, dlatego też i przewidziana w budżecie na rzecz Funduszu Pracy kwota 117 milionów zł. jest stanowczo zamała. Następnie poseł Szczerkowski potępił Z.Z.Z., związek "Praca" i koncepcję jednolitego frontu w postaci proponowanej przez komunistów.

W końcu zebrania odczytano rezolucję, domagającą się prowadzenia 36-godzinnego tygodnia pracy, usunięcia z Ubezpieczalni Społecznych komisarzy rządowych, zniesienia lekarzy domowych i dopłat do lekarstw. Podczas głosowania nad tą rezolucją, większość głosów padła przeciwko niej.

W czasie przemówienia posła Szczerkowskiego młodzież z pod znaku Lewicy Związkowej kilkakrotnie usiłowała krzykami zakłócić porządek zebrania./350/

Zw. Zaw. Rob.
Przem. Drzewnego.

W Hajnówce, pow. bielskiego, odbyły się dwa zebrania członków zw. zaw. rob. przemysłu drzewnego. Na zebraniach poruszano sprawę podwyżki zarobków, w razie zaś nieuwzględnienia tych żądań - ewent. wywołania strajku. Poza tem podnoszono, że obecny stan rzeczy zawdzięczają robotnicy własnej nieroztropności, polegającej na tem, że opuszczają klasowy

zw. zaw. i przechodzą do innych organizacji robotniczych,
które mniej skutecznie bronią interesów robotniczych .-

Z. Z. K.

Zebrania oddziałów Z.Z.K. odbyły się w Białymstoku, Ostrołęce, Wołkowysku i Łapach, pow. wysoko-mazowieckiego. Na zebraniach tych poruszano sprawy zawodowe, wiążąc je często z kwestjami politycznemi i krytyką Rządu.

b/ Chrześcijańskie Związki Zawodowe.

ześć. Zjedn.
wodowe.

Dnia 27 lutego Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe urządziło w Grodnie zebranie robotników miejscowej fabryki dykty, na którym przemawiał, Stefan Król, nawołując zebranych do założenia związku, któryby skutecznie bronił interesów robotniczych. Konkretnych uchwał w sprawie zorganizowania związku nie powzięto, natomiast uchwalono rezolucję, domagającą się regularnego wypłacania zarobków i udzielania urlopów /200/.-

— — — — —

H. F.

WYKONAWCA BIAŁOSTOCKI

Nr PR.260/2/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
za miesiąc l u t y 1935 r.

IV. S t r a j k i .

Kaflarze.

Podany w poprzednim sprawozdaniu miesięcznym
strejk kaflarzy w os. Siemiatyże, pow. bieleckiego,
został ostatecznie zlikwidowany dn. 6 lutego.-

Strajkujący uzyskali podwyżkę 1/2 grosza na jed-
nej sztuce.-

-1-1-1-1-1-1-1-

OJECIOWA BIAŁOSTOKI

Nr PR.260/3/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.2.

za miesiąc l u t y 1935 r.

V. Stan bezpieczeństwa publicznego.

Stan bezpieczeństwa w lutym był dobry.

Ważniejsze wypadki:

napad rabunkowy.

Dnia 25 lutego na idącego wzdłuż toru kolejowego Swiażocz - Andrzejewicze /pow. wołkowyski/ Poleskawa Osolińskiego napadło dwóch nieznanych osobników, którzy zebrali mu 20 zł. Sprawcy napadu dotychczas nie zostali ujęci.-

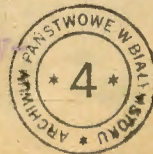
porządku władzy.

Drobne wypadki oporu podatkowego, jakie zaszły w lutym, miały charakter indywidualny, podłoże zaś wyłącznie ekonomiczne.-

Dnia 21 lutego w Białymstoku został pobity przez 4-ech awanturujących się pijanych osobników interwenjującego posterunkowy P.P., Bronisław Sobocz, którego awanturnicy obalili na ziemię, zabierając mu rewolwer. Napastnicy zostali ujęci. Rewolwer odebrano.-

bezpieczeństwo kolei.

Dnia 18 lutego pomiędzy stacjami Todorkowce - Łososna /pow. grodzieński/ wskutek zerwania się łączników, z pociągu pośpieszno-towarowego oderwało się 7 wagonów, które następnie zderzyły się z pozostałymi wagonami, powodując rozbicie 2 i uszkodzenie 1 wagonu towarowego. Wy-

padków z ludźmi nie było.-

Kradzież przewodów
telefonu i telegrafu.

Kilka wypadków kradzieży przewodów telefonu i telegrafu dokonano dla celów użytkowych, przy czem kradziono te kable które, wskutek działań atmosferycznych, zwisały na ziemię.-

Kradzież karabinów
ze Zw. Strzeleckiego.

Dnia 18 lutego ze Swietlicy Związku Strzeleckiego we wsi Szafranki, pow. ostrołęckiego, skradziono 2 karabiny /berdanki/ bez zamków.-

P o ż a r y .

Pożary miały charakter drobniejszy za wyjątkiem pożaru, który wybuchł dnia 7 lutego w garbarni w Grodnie, gdzie wskutek zaprószenia ognia, spłonęła suszarnia wraz z nagromadzonemi tam skórami. Straty obliczane są na 110.000 złotych.-

Wykaz pożarów w załączeniu na osobnym arkuszu.-

Wzbrajanie ludności.

W lutym odebrano nielegalnie posiadanych:

karabinów typu wojskowego.....	19,
karabinów obciętych	2,
luf karabinowych	2,
krótkiej broni palnej	31,
broni wyśliwskiej	51,
broni małokalibrowej	2,
blużetów	3
blużet szabel	
blużet sztyletów	1
broni buksarów -	
blużetów -	
naboju /karabinowych i rewolwerowych/....	117
naboju dynamitowych -	
granatów -	

Użycie broni w lutym 1935 roku.

Powiat	Opór władzy		W pościgu		Wystąpienia masowe		Ogółem	
	użyto broni	wypad. śmierć	użyto broni	wypad. śmierć	użyto broni	wypad. śmierć	użyto broni	wypad. śmierć
Bielski	-	-	1	1	-	-	1	1
Suwalski	-	-	1	1	-	-	1	1
R a z e m	-	-	2	2	-	-	2	2

Przytoczone wyżej wypadki użycia broni miały przebieg następujący:

1/ Dnia 8 lutego na polach wsi Lubowicze, pow. bielskiego poster. P.P., Jan Wojtkowski napotkał kłusownika, Antoniego Borzyna. Na wezwanie do zatrzymania się Borzym zmierzył się z posiadanej strzelby do posterunkowego Wojtkowskiego, który w odpowiedzi na to wystrzelił doń z karabinu, trafiając kłusownika w bok. Borzym, przewieziony do szpitala, zmarł.

2/ Dnia 5 lutego na odcinku granicznym pow. suwalskiego został zastrzelony przez K.O.P. przemytnik Stanisław Paszkiewicz, który, mimo wezwania do zatrzymania się, usiłował zbiec.-

-:-:-:-:-

VI. Sprawy graniczne

-:-:-:-:-

Zatrzymanie zbiega
do Litwy

Dnia 2 lutego na st. kol. Marcinkańce pow. grodzieńskiego, zatrzymano mieszkańca Warszawy /ul. Grójecka 5, m. 20/ Ryszarda Gwoźdźa, lat 13, który zbiegł od rodziców i nielegalnie przekroczył granicę do Litwy, skąd został odrzucony z powrotem do Polski.-

Postrzelenie prze-
mytników.

Dnia 22 lutego po stronie niemieckiej, naprzeciwko odcinka granicznego pow. ostrołęckiego, niemiecka straż graniczna postrzeliła mieszkańców wsi Pełty, pow. ostrołęckiego: Stanisława Domjana lekko w nogę i Kedyśkawa Gaciocha ciężko w brzuch. Obaj ranni zdołali przy pomocy swoich kolegów uciec na terytorjum Polski, przy czym Gacioch następnie zmarł w szpitalu wskutek odniesionej rany.-

Nielegalne przekro-
czenie granicy.

Za nielegalne przekroczenie granicy w lutym na odcinku granicznym pow. augustowskiego zatrzymano 3 osoby.

-:-:-:-:-

15

17

TEREDA BIAŁOSTOCKI

r.PN.260/2/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 2.

za miesiąc l u t y 1935 r.

VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż.

.. Nie notowano. ..

---:---:---:---:---

W Y K A Z

pożarów za m-c l u t y 1935 r.

Powiat:	Pod- pa- leń.	Wznie- conych przez dzieci.	Wadli- wa kon- strukcja komina.	Nieo- stroż- ność.	Przy- czyna nieus- talona.	Ogó- łem.	Str.
Augustowski	-	-	1	-	-	1	5
Białystok-M.	1	-	-	-	6	7	156
Białostocki	2	-	-	-	-	2	3
Bielski	1	-	-	-	-	1	84
Grodziński	3	-	1	3	2	9	1205
Łomżyński	-	-	1	2	1	4	142
Ostrołęcki	-	-	1	1	-	2	35
Ostrowski	-	-	-	-	-	-	-
Sokółski	-	-	-	2	1	3	15
Suwalski	-	-	-	-	2	2	13
Szczuczynski	1	-	-	1	-	2	18
Wołkowyski	-	-	-	1	1	2	53
Wysoko-Mazow.	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM	8	-	4	10	13	35	173

H.F.

OJEWODA BIAŁOSTOCKI.

r. P. 260/

Wytuacyjne
Główny
Kierownik

1. 1. 1935

Przyjmuję do

Pan wojew

" "

" "

" "

" "

" "

Pan Prok

" "

" "

" "

" "

Ekspozyt

Samodzie

" "

" "

K O. P. "E

Wszyscy

1/ Pan Star

2/ Pan Kome

3/ Pan Nacz

H.F.

WOJEWODA BIAŁYSTOCKI

r.PN.260/3/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne nr.3 za mie-
siąc marzec 1935 roku.-

BIĄŁYSTOK, dnia 24 kwietnia 1935 roku.

T A J N Y - P I L N E

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Departament I. Polityczny

w Warszawie.

GRZEGorzewski

MAJ 1935

Zaś.

Waga

J. a. 355
a. h. v. 355
du. h.

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.3.
za miesiąc marzec 1935 roku z zakresu bezpieczeństwa
publicznego, ruchu wywrotowego i ruchu zawodowego.-

WOJEWODA

/Stefan PASŁAWSKI/

Otrzymują do wiadomości:

3	151	Pan Wojewoda w Wilnie,
		" " w Nowogródzku,
2	135	" " w Brześciu nad Bugiem,
		" " w Warszawie,
2	188	" " w Stanisławowie,
		" " w Tarnopolu,
2	530	" " w Lublinie,
		" " w Łodzi.
		Pan Prokurator Sądu Apelacyjnego w Wilnie,
		" " w Warszawie,
		" " Okręgowego w Białymstoku,
		" " w Łomży,
		" " w Grodnie,
35	173.9	" Wydz. Zam. S.O. w Suwałkach,
		Ekspozytura Nr.1. Oddz. II. Szt. Gł. w Wilnie,
		Samodzielny Referat Informacyjny DOK. III. w Grodnie,
		" " " DOK. IX. w Brześciu n/B.
		" " " DOK. I. w Warszawie,
		K.O.P. "Brygada Grodno" w Grodnie,
		Wszyscy Panowie Starostowie Powiatowi Wojew. B-stockiego,
		Pan Starosta Grodzki w Białymstoku.
		Pan Komendant Wojewódzki P.P. w Białymstoku
		Pan Naczelnik Urzędu Sledczego w miejscu.

H.F

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN.260/3/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.3
za miesiąc m a r z e c 1935r.

I. Sytuacja ogólna .

Akcja KPZB. mimo obchodu "Międzynarodowego dnia kł" "Komuny Paryskiej", była słaba. W porównaniu do roku ub. obserwuje się dalszy spadek nasilenia. W działalności wewnętrznej KPZB., głównie w pow. Bielsko-Podlaskim, obserwowano dalszą pracę organizacyjną.-

W rejonie KPP. nie dostrzeżono jakiegokolwiek akcji godnej omówienia. Wskutek dokonanych w lutym aresztowań, panuje tam całkowita dezorganizacja.-

Ruch zawodowy skupiał się głównie w Białymstoku i w bielskim okręgu przemysłu drzewnego. W Białymstoku rozdźwięki pomiędzy robotnikami-chrześcijanami, a robotnikami żydami pogłębiały się w dalszym ciągu. Robotnicy państwowych zakładów drzewnych w Hajnówce, pow. bielskiego, zrzeszeni w klasowym zw. zaw. robotn. przem. drzewnego, wywołali strajk, wysuwając żądanie przywrócenia cennika z 1932 roku. Strajk ten zakończył się przegraną robotników.-

Sytuacja bezpieczeństwa, zarówno pod względem politycznym jak i kryminalnym, była dobra.-

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/3/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 3
za miesiąc marzec 1935r.

II. Ruch wywrotowy .

a/Przejawy działalności elementów wywrotowych

1/Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi

Akcja zewnętrzna KPZB. przejawiała się w postaci skąpego kolportażu bibuły z okazji przypadających obchodów "Międzynarodowego dnia kobiety" i "Komuny Paryskiej", rozwieszania tu i ówdzie okolicznościowych transparentów. "Tydzień Mopru" minął bez echa.

Obserwuje się dalszą akcję wewnętrzno-organizacyjną w kierunku umocnienia istniejących ogniw w RK. Bielsk-Podlaski i Narew.

W cyfrach działalność KPZB. przedstawia się następująco:

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparentów i plakatów	Kolportowano wydawnictwa komunistyczne	
			w ilu wydawkach	ilość egzempl.
Augustowski	na szosie Augustów-Grodno	-	1	1
Białostocki	Białystok	1	-	65
	Supraśl	-	1	16
	w pobliżu wsi Bielewicze	-	1	-
Bielsko-Podlaski	wieś Orzeszkowo	1	-	-
Grodzieński	maj. Zadubie	1	-	-
	obok wsi Zalesiany	1	-	-
	" " Kuraszewo	1	-	-

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparentów i plakatów	Kolportowano wydawnictwa komunistyczne w ilu wypadkach	Ilość egzempli
Grodzieński	obok wsi Wrony	1	-	-
	" " Hornica	1	-	-
	" " Hołynka	2	-	-
	Ozierany-Wielkie	1	-	-
Sokółski	Krynki	1	-	-
	Bondary	1	1	-
	w pobliżu os. Odelsk	-	1	-
	" wsi Harkawicze	1	1	18
Wołkowyski	" maj. Sterpejki	1	-	-
	wsi Usnarz-Górny	1	1	3
	wieś Szudziałowo	1	1	20
	obok os. Zelwy	-	1	10
	" wsi Dziargiele	1	1	9
	" " Pieniucha	1	-	-
	" " Kuźmicze	1	1	-
	" " Repla-Kość	1	1	100
	" " Marcinowicze	1	-	2
	lesie Moszczonka	1	-	-
	wieś Zabahonnie	1	-	-
	" Załuczany	1	-	-
Razem		23	12	-

Pozatem w Białymstoku ujawniono 2 paczki literatury komunistycznej, w Grodnie zaś w dniu 18 marca w sklepiu z wodą sodową zajęto walizę, zawierającą około 16 klg. literatury, wydanej przez KPP., pozostawionej przez nieznanego osobnika.-

Inne przejawy działalności KPZB.

pow. białostocki:

Dnia 22 marca w szkole powszechnej w Goniądzu czworo dzieci żydowskich odmówiło udziału w odśpiewaniu hymnu "Boże coś Polskę". Dzieci zostały zaagitowane przez osobnika, przybyłego z Białegostoku.-

pow.grodzieski:

Podobny wypadek wydarzył się dn.19 marca we wsi Jar-molicze, gm.Indura, gdzie dziatwa, zebrana z okazji Imie-nin Marszałka Piłsudskiego, odmówiła śpiewania pieśni na-rodowych oraz deklamowania okolicznościowych wierszy. Jak ustalono stało się to dzięki presji kilku uczniów sta-szych oddziałów, pozostających pod wpływami miejscowej komórki KZM.ZB.-

2/Komunistyczna Partja Polski.

Aresztowanie w lutym br.okręgowca Pinesa Izaaka pogłębiło ferment wśród rozbitych ogniw KPP. Są one nie-zdolne do jakiegokolwiek akcji. Cała uwaga została skie-rowana na wykrycie "prowokatorów".-

Zebrania komunistyczne KPP.

pow.ostrowski:

W dniach 12 i 13 marca odbyły się w Ostrowi-
zebranie członków KPP.przy udziale - w pierwszym wypadku 16 osób, a w drugim - 9 osób. Omawiano sprawę kolportażu literatury komunistycznej w rocznicę "Komuny Paryskiej" oraz debatowano nad kwestją przyjęcia z pomocą więźniom politycznym.-

b/ M o p r .

pow.wołkowyski:

Dnia 10 marca podczas zabawy tanecznej we wsi Krupa, gm.Łysków, odbyło się zebranie komunistyczne, na którem przeprowadzono zbiórkę na rzecz Mopru.-

c / Represje.

Za akcję wyrotową zatrzymano w marcu następujących działaczy:

Białystok-miasto: dnia 15 marca - Motela Fejermana w związku z wykrycie paczki literatury komunistycznej.-

pow. białostocki: dnia 15 marca - Michała Kondrusika - członka RK.KPZB. Gródek, Mikołaja Chrzanowskiego - sekretarza komórki KPZB. Bielskowie oraz Juliana Dudzika - sekretarza komórki KZM.ZB. Bielskowie.-

pow. wołkowyski: dnia 21 marca - mieszkańca wsi Romanówka, Tadeusza Siergieja, u którego wykryto literaturę komunistyczną.-

d / Wyroki sądowe

W marcu skazani zostali następujący działacze komunistyczni:

przez Sąd Okręgowy w Białymstoku:

dnia 8 marca - b.sekretarz RK.KPZB.Gródek, pow.białostockiego, Włodzimierz Chrzanowski, na 3 lata więzienia.-

przez Sąd Okręgowy w Grojnie :

dnia 21 marca - Nadzieję Bondaryk, na 4 lata więzienia.-

WOTOWDA BIAŁOSTOCKI
Nr. PN.260/3/35 T.

27
Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.3
za miesiąc marzec 1935r.

III. Ruch zawodowy.

Największe ożywienie ruchu zawodowego dostrzeżono w pow. bielskim wśród robotników przemysłu drzewnego. W Hajnówce robotnicy tartaczni, ideologicznie związani z PPS.CKW. pod pozorem wywalczenia wyższych płac zarobkowych, wywołali strajk w państwowych zakładach drzewnych w Hajnówce, który przegrano. W marcu PPS.CKW. próbowała tą drogą odegrać się politycznie na tym terenie.-

W Grodnie w miejscowej fabryce dykty czynione były przez Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe próby zaszczepienia swego programu. Wysiłki te spełzły na niczem, robotnicy należą nadal do Z.Z.Z.-

W Białymstoku pogłębia się roźdźwięk pomiędzy robotnikami chrześcijanami a robotnikami-żydami. Roźdźwięk ten jaskrawo zarysował się u włóknarzy. O nastrojach w kl.zw.zaw.robotn.przem.włókienniczego w Białymstoku świadczą przeprowadzone w marcu wybory do zarządu tego związku. Wystawione były trzy listy: lista Nr.1 - Lewicy Związkowej, lista Nr.2 - robotników-chrześcijan i lista Nr.3 - Bundu. W wyniku głosowania, Lewica Związkowa uzyskała 4 mandaty, robotnicy-chrześcijanie 2 mandaty i Bund - 3 mandaty.-

./.

a/ Klasowe Związki Zawodowe .

Zw. Zaw. Robotn. Przem.
Włókienniczego. -

Na odbytych zebraniach włóknarzy w Białymstoku debatowano nad sprawą stworzenia odrębnego kl. zw. zaw. włóknarzy, składającego się z robotników-chrześcijan. Żydzi oraz chrześcijanie, grawitujący ku jednolitemu frontowi, ostro potępiali tę inicjatywę i jej autora sekretarza miejscowego okr. komitetu robotn. PPS. OKW., Tomasza Kapitułkę. Większość włóknarzy-chrześcijan wypowiada się za tą koncepcją. -

Zw. Zaw. Robotn. Przem.
Drzewnego. -

Kl. zw. zaw. robotn. przemysłu drzewnego w Hajnówce, pow. bielskiego, odbył kilka zebrań w związku ze strajkiem robotników tartacznych. Z powodu załamania się strajku, wpływ związku maleje. -

b/ Związek Związków Zawodowych .

Robotnicy fabryki
dykty. -

Dnia 17 marca odbyło się w Grodnie zebranie robotników miejscowej fabryki dykty. Zebrani postanowili zorganizować się pod sztandarami Z. Z. Z. Z pośród obecnych 100 osób zapisało się na członków /250/. -

c/ Chrześcijańskie Związki Zawodowe .

Robotnicy fabryki
dykty. -

Dnia 6 marca na zebraniu robotników fabryki dykty w Grodnie, przemawiał sekretarz oddz. Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego z Częstochowy, Stefan Król, nawołując do organizowania się robotników pod sztandarami

wspomnianego Zjednoczenia, a to celem skuteczniejszej
obrony swych praw. Z 200 zebranych, zapisało się na
członków Chrześ. Zjednoczenia Zawodowego zaledwie 30
osób.-

-----0000000-----

W.D.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN.260/3/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.3
za miesiąc m a r z e c 1935r.

IV . S t r a j k i

Robotnicy budowlani.- Dnia 27 marca wybuchł w Białymstoku strajk robotników budowlanych. Strajkujący domagali się podwyżki dotychczasowych zarobków o 30%. Strajk objął około 500 osób, Kierownictwo PPS.d.Pr:Rew. Na znak solidarności zastrajkowali również robotnicy kanalizacyjni, którzy również domagali się podwyżki płac. Po uzyskaniu jej robotnicy kanalizacyjni z dniem 1 kwietnia przystąpili do pracy, natomiast strajk robotników budowlanych przeciągnął się na kwiecień.-

Robotnicy tartaczni.- Dn.11 marca w os.Hajnowka, pow.bielskiego, zastrajkowali robotnicy tartaku państwowego. Przystąpiono do strajku ogółem około 450 osób. Wysłali oni żądanie przywrócenia cennika z r.1932. Strajk ten już w pierwszych dniach swego trwania począł załamanywać się wobec przystąpienia do pracy części robotników, niesolidaryzujących się ze strajkiem. Ostatecznie strajk został zlikwidowany w dn. 30 marca zwolnieniem z pracy 170 robotników - najbardziej czynnych w akcji strajkowej.-

W rzeczywistości PPS.CKW. dążyła do odzyskania tą drogą utraconych wpływów.-

Robotnicy leśni.- Dn.12 marca w Puszczy Różańskiej /pow.wołkowyski/ wybuchł częściowy strajk robotników leśnych na tle zarobków

Po zatrzymaniu inicjatorów strajku: Teodora Jarmolika i
Saymona Gusaka, strajk po kilku dniach wygasł.
Jarmolik i Gusak ^{za} zostali
za stosowanie teroru i skazani wyrokiem
Sądu Grodzkiego z dn. 22 marca br.: pierwszy na karę 1 ro-
ku, drugi zaś na 8 miesięcy więzienia.-

Okniarze.-

W dniach 15-20 marca strajkowało 31 robotników w
fabryce sukna I.D.Szpiry w Białymstoku z powodu wydalenia
z pracy trzech robotników. Zarząd fabryki wydanych ro-
botników przyjął.-

W dn. od 14 do 19 marca trwał strajk 19 robotników
w przędzalni Boryckiego i Gawińskiego w Wasilkowie, pow.
białostockiego, z powodu zalegania pracodawców z wypłatą
zarobków. Żądania robotnicze zostały uwzględnione.-

Odlewacze.-

Z powodu zalegania z wypłatą zarobków w dn. 12 - 22
marca strajkowało również 20 odlewaczy w odlewni żelaza
Gotliba w Białymstoku. Zaległe zarobki wypłacono.-

-----0000000000-----

.D.

WOJENODA BIAŁOSTOCKI

Nr.PW.260/3/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.3

za miesiąc m a r z e c 1935r.

V. Stan bezpieczeństwa publicznego

Stan bezpieczeństwa w marcu był dobry.-

Ważniejsze wypadki.

Opór władzy.

Wypadki oporów podatkowych, notowane w marcu, miały charakter indywidualny, a podłoże wyłącznie ekonomiczne.

Bezpieczeństwo na kolei.-

W dn.3 marca o godz.12.25 na szlaku Knyszyn-Starczewo, na 74 klm.zostały ułożone pomiędzy szynami 2 osie żelazne od drezyny roboczej, na które najechał pociąg osobowy Nr.11, ciągnąc je na przestrzeni 150 mtr. W wyniku wypadku została uszkodzona lokomotywa oraz 32 podkłady kolejowe. Według przypuszczenia, był to wybryk okolicznych wyrostków.

Dn.6 marca na st.kolej.Madkinia uległy rozbiciu 2 wagony towarowe wskutek niedbalstwa zwrotniczego, Adamy dury oraz nieuwagi maszynisty, Józefa Zduniaka. Wypadku ludźmi nie było.-

Dn.11 marca nieujawniony sprawca w pobliżu st.kolej.Przetycz /pow.ostrowski/ położył na szynach kolejowych przeszkodę, którą następnie zniszczył przejeżdżający pociąg. O tym tego dokonano z zamiaru przeciw torowemu, Władysławowi Ożowski, do którego okoliczni mieszkańcy pałają nienawiścią gdyż zabrania on chodzenia po torach kolejowych.-

Dn.18 marca na st.kol.Brzostowica /pow.grodziński/ zapalił się dach wagonu restauracyjnego w pociągu, kursującym na linii Stokpce-Paryż. Ogień został szybko ugaszony przez pracowników kolejowych. Straty wynoszą około 500 złotych. Przyczyna wybuchu pożaru nieustalona.-

Dn.29 marca przy wjeździe na stację kol.Gredno pociągu towarowego Nr.772, z jednego z wagonów, naładowanych drzewem, spadła na szyny szczapa, na którą najechał następny wagon z amunicją i ciągnął ją na przestrzeni 40 mtr., poczem na zerotnicy szczapa ta uległa strzaskaniu, spowodowała jednak podniesienie się jednego końca wagonu z amunicją. Wagon uszkodzeniu jednak nie uległ i pociąg ruszył dalej. Zła wola lub sabotaż w grę nie wchodzi.-

Kradzieże.-

W nocy z dn.8 na 9 marca nieznani sprawcy za pomocą wyjęcia szyby w oknie dostali się do kościoła we wsi Mońki, pow. białostockiego, gdzie rozbili tabernaculum, skradli monstrację srebrną pozłacaną, wartości około 500 złotych oraz naczynia kościelne.-

W nocy z dn.5 na 6 marca, za pomocą wygięcia kraty dostali się nieznani sprawcy do lokalu agencji pocztowej na st. kol.Brzostowica /Ciecierówka/, skąd z niezamkniętej szufladki biurka zabrali znaczki na ogólną kwotę zł.17.20.-

Potajemne gorzelnictwo.-

Dnia 5 marca w zabudowaniach Kazimierza Szyszko w kol. Szyszki, pow.sokólskiego, wykryto aparat do pędzenia wódki. Szyszko do winy przyznał się.-

Większe pożary.-

Dn. 27 marca na posesji fabryki sukna Sokoła i Zylberfeniga w Białymstoku z nieustalonej przyczyny wybuchł pożar, który strawił szopę drewnianą z nagromadzonemi tam szmatami, wełną i półfabrykatami. Straty wynoszą około 70.000 zł.

Dnia 21 marca z powodu zapalenia się sadzy w wadliwie urządzonym kominie, we wsi Bielany, pow. sokólskiego, spłonęło 23 zabudowań gospodarczych wraz z martwym inwentarzem. Szkoda wynosi około 60.000 zł.-

Tego samego dnia i z tej samej przyczyny wybuchł pożar we wsi Krupniki, pow. grodzieńskiego. Pastwą płomieni padło 14 domów mieszkalnych, 23 zabudowań gospodarczych oraz 3 sztuki inwentarza żywego. Straty sięgają 28.000 zł.-

Dnia 5 marca wskutek wadliwego urządzenia komina wybuchł pożar w mieszczącej się w prywatnym lokalu szkole powszechnej we wsi Dębowo-Stare, pow. sokólskiego. Ogień, który powstał podczas lekcyj, przeniósł się na sąsiednie budynki. W rezultacie spłonęło 27 domów mieszkalnych, 4 stodoły i kilkanaście sztuk inwentarza żywego. W płomieniach zginęła kobieta, lat 65.-

Dnia 21 marca, wskutek zaproszenia ognia przez robotników spłonęły dwie stodoły wraz ze zbożem i narzędziami rolniczymi w folw. Kutykowo-Skupie, pow. ostrowskiego. Straty sięgają 40.000 złotych.-

Wykaz pożarów na osobnym arkuszu.-

Rozbrajanie ludności.-

W marcu odebrano nielegalnie posiadanych:

25

karabinów typu wojskowego. 15,
karabinów obciętych 2,
luf karabinowych 9,
krótkiej broni palnej 33,
broni myśliwskiej. 58,
broni małokalibrowej 6,
broni białej: bagnetów 10,
 szabel -
 sztyletów. -
 boksarów -
 kaszetów -
naboi /karabinowych i rewolwerowych/ 87
naboi dynamitowych -
g r a n a t ó w -

Użycie broni w marcu 1935 roku

Powiat:	Opór władzy		W pościgu		Wystąpienia masowe		Ogółem	
	użyto broni	wypad. śmiert.	użyto broni	wypad. śmiert.	użyto broni	wypad. śmiert.	użyto broni	wypad. śmiert.
Bielski	-	-	1	-	-	-	1	-
Razem	-	-	1	-	-	-	1	-

--00000000--

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr PN. 260/3/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr 3.
za miesiąc m a r z e c 1935 r.

VI. Sprawy graniczne

Zastrzelenie obywatela
polskiego na terytorjum
niemieckim.-

Dn. 11 marca na odcinku granicznym pow. ostro-
łęckiego po stronie niemieckiej został ciężko postrz-
elony mieszkaniec wsi Grądzkie, pow. ostrołęckiego,
Józef Bałdyga, który wskutek odniesionych ran na-
stępnego dnia zmarł w szpitalu w Niemczech.-

Postrzelenie przemytnika.

Dn. 9 marca na odcinku granicznym powiatu
szczuczyńskiego, w pobliżu wsi Orzechówka, funkcyj-
narjusze Straży Granicznej postrzelili w prawą
rękę przemytnika Teofila Haraburdę.-

Nielegalne przekroczenie
granicy.-

Za nielegalne przekroczenie granicy w marcu
zatrzymano: na odcinku granicznym pow. augustowskie-
go - 1 osobę, na odcinku granicznym pow. suwal-
skiego - 6 osób i na odcinku granicznym pow. ostro-
łęckiego - 5 osób.-

H.F.

26

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE

Nr. PN 260/3/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.3.

za miesiąc m a r z e c 1935 r.

VII Szpiegostwo, dywersja, sabotaż.

Nie notowano. -

•••••

H.F.

WOJŚCIEŁA BIAŁOSTOCKI

W Y K A Z

pożarów za m-c m a r z e c 1935r.

P o w i a t	Pod- pa- leń	Wznie- conych przez dzieci	Wadli- wa kon- strukcja komina	Nieo- stroż- ność	Przy- czyna nieu- stalona	Ogó- łem	Straty w z
Augustowski	-	-	-	-	1	1	1.540
Białystok-M.	-	-	-	3	1	4	95.000
Białostocki	-	-	4	1	1	6	7.900
Bielski	-	-	-	-	3	3	2.270
Grodziański	3	-	-	1	1	5	8.250
Konżyński	-	-	-	5	1	6	7.969
Ostrołęcki	-	-	-	-	2	2	2.840
Ostrowski	1	-	-	1	-	2	40.000
Sokółski	1	-	4	1	6	12	173.020
Suwałski	-	1	12	3	-	16	34.247
Szczuczynski	2	-	-	2	-	4	8.820
Wołkowyski	1	-	2	2	1	6	10.275
Wysoko- Mazowiecki	1	-	2	1	1	5	8.350
R a z e m	9	1	24	20	18	72	400.491

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Białystok, dnia 25 maja 1935 roku

Nr. PN. 260/4/35 T.

TAJNE - PILNE I

Sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne Nr. 1 za mie-
siąc kwiecień 1935r.

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Departament I Polityczny

w Warszawie

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 1
za miesiąc kwiecień 1935 roku z zakresu bezpieczeństwa
publicznego, ruchu wyrotowego i ruchu zawodowego.-

WOJEWODA

W. Z.

(Józef B a y)

Naczelnik Wydziału Społeczno-Polit.

Otrzymują do wiadomości:

- 1/ Pan Wojewoda w Wilnie,
- 2/ " " w Nowogródku,
- 3/ " " w Brześciu n/B,
- 4/ " " w Warszawie,
- 5/ " " w Stanisławowie,
- 6/ " " w Tarnopolu,
- 7/ " " w Lublinie,
- 8/ " " w Łodzi,
- 9/ " Prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie,
- 10/ " " w Wilnie,
- 11/ " " Okręgowego w Białymstoku,
- 12/ " " w Łomży,
- 13/ " " w Grodnie,
- 14/ " " Wydz. Zam. S.O. w Suwałkach,
- 15/ Ekspozytura Nr. 1 Oddz. II Szt. Gł. w Wilnie,
- 16/ Samodzielny Referat Informacyjny DOK. III w Grodnie,
- 17/ " " " IX w Brześciu n/B,
- 18/ " " " I w Warszawie,
- 19/ K.O.P. "Brygada Grodno" w Grodnie,
- 20/ Wszyscy Panowie Starostowie Powiatowi województwa białostockiego,
- 21/ Pan Starosta Grodzki w Białymstoku,
- 22/ Pan Komendant Wojewódzki PP. w Białymstoku,
- 23/ Pan Naczelnik Urzędu Śledczego w Białymstoku.-

LUBELSKI URZĄD WESZCZĄ

Powinno być 31 MAJ 1935 r.

Zat.

Wcz.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/4/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 1
za miesiąc kwiecień 1935r.

1. Sytuacja ogólna.

W związku z obchodem 1-majowym, wzmożła się działalność zarówno KPZB, jak i KPP. W Białymstoku akcja KPZB, zależna od skutecznego wybitniejszego działacza komunistycznego. Ponadto ciosem dla kompartii było zawieszenie w Białymstoku działalności "Agroidu", który był domeną jej wójtów.

Ruch zawodowy był słaby, jeśli pominąć przygotowanie związków klasowych do obchodu 1-majowego.

Różdżki pomiędzy PPS.CKT. a Bundem pogłębiają się nadal. Doprowadziło to ostatnio do utworzenia w Białymstoku oddzielnego związku zawodowego włóknarzy, skupiającego wyłącznie członków chrześcijan. /Awizowałem w poprzednim sprawozdaniu/.

Wpływy PPS.CKT. wśród robotników drzewnych w Puszczy Białowiejskiej są nadal nikłe. Pewne ożywienie widoczne jest w Z.Z.Z.

Sytuacja bezpieczeństwa, zarówno pod względem politycznym, jak i kryminalnym była dobra.

II. Ruch wywrotowy.

a/Przejawy działalności elementów wywrotowych

1/Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi

Zwiększa się zainteresowanie KPZB. działalnością szkolną w pow. grodzieńskim, wołkowyskim i sokólskim, gdzie założono kilka komórek "Pioniera"

Na podkreślenie zasługuje trwająca w dalszym ciągu likwidacja KPZB. i KZM. ZB. w pow. bielskim na podstawie zeznań "emigranta" Czerwińskiego Pawła z Rajeka i Grygoruka Jana, sekretarza RK. KPZB. Bielsk-Podl. Represje objęły czynniejszych działaczy szeregu rejonów, a zwłaszcza bielskiego, dotychczas najruchliwszego. Niezależnie od powyższego w związku z zeznaniem Strelczuka Jakóba w tymże powiecie zatrzymano i przekazano władzom sądowym 10 działaczy.-

Wzmoczenie kolportażu należy przypisać rozpoczętej kampanji 1-szo majowej. Przygotowania do święta 1 maja były naogół mniej intensywne, niż w r. ub.

Cyfrowo działalność zewnątrz KPZB. przedstawia się następująco

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono Kolportowano wydawnictwa komunistyczne tów i plakatów w ilu wypad. Ilość egz		
Białostocki	m. Białystok	8	1	34
	w. Barszczewo	1	-	-
Bielski	w. Podbiele	1	1	5

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparentów i kate	Kolportowano wydawnictwa komunistyczne w ilu wypadkach	Ilość egz.
Grodziński	st. Brzostowica	1	-	-
	w. Mostowlany	1	1	kilkanaście
	w. Zalesiany	1	-	-
	w. Białogorce	-	1	kilkanaście
	w. Rusinowce	1	-	-
	maj. Golinie	1	-	-
	w. Byczki	1	1	kilkadz.
	w. Karaszewo	1	-	-
	w. Łapicze	1	-	-
Sokółski	os. Krynki	1	1	50
	w. Jurawlany	-	1	4
	w. Babiki	-	1	50
Wołkowyski	w. Podłaznie	-	1	kilkan.
	m. Wołkowysk	1	4	75
	w. Cimochy	-	1	5
	w. Święcica	-	1	1
	w. Koszele	-	1	69
	w. Konna	1	-	-
	os. R o ś	1	-	-
	w. Rościewiczze	-	1	29
	w. Skowatycze	-	1	8
	w. Cyganówka	-	1	7
os. Izabelin		-	1	52
Razem		22	20	-

Hasła zarówno na transparentach, jak i w odezwach, poświęcone były kampanji 1-majowej.-

Inne przejawy działalności KPZB.

pow. białostocki i sokółski.-

Z rozpoczęciem robót akordowych przy kulturach leśnych, lokalni działacze KPZB. rozpoczęli agitację, połączoną z terorem, z zamiarem wywołania strajku zatrudnionych robotników. Zabiegi jednak pozostały bez rezultatu.-

pow. wołkowyski.

Sekretarz komórki KPZB. Lidziany, gm. Porozów, Jan Babasz, prowadził agitację za niechrzczeniem nowonarodzonych dzieci. Naskutek tej agitacji kilkoro dzieci nie ochrzczono. W stosunku

do opornych Babasz począł stosować terror i na tem tle dnia 21 kwietnia br. pobił mieszkankę wsi Lidziany, Anną Orzeł. W związku z tem Babasza zatrzymano. Wyrokiem Sądu Grodzkiego w Porozowie został on skazany na karę 1 roku więzienia z zastosowaniem natychmiastowego wykonania. Wyrok wywarł duże wrażenie.-

2/Komunistyczna Partja Polski .

Trwająca akcja reorganizacyjna ogniw KPP. doprowadziła do scementowania kilku komórek, które wzięły udział w akcji technicznej 1-szo majowej.-

Na uwagę zasługuje coraz wyraźniejsze przedostawanie się wpływów KPP. do południowej części pow. bielskiego /Mielnik/ ze strony wojew. Lubelskiego.-

Zewnętrzna akcja KPP. wyraziła się następująco:

Powiat	Miejscowość	Wywieszono	Kolportowano	literaturę
		transparen- tów i pla- katów	komunistyczną w ilu wypadkach	Ilość egz.
Łomżyński	m. Łomża	1	-	-
	w. Piątnica	1	-	-
	w. Drozdowo	1	-	-
	w. Kalinowo	1	-	-
	os. Stawiski	4	-	-
Ostrowski	os. Nur	-	1	11
	w. Poręba	1	-	-
Szczuczynski	w. Kapice	-	1	2
	w. Osowiec	-	1	1
Wysoko-Mazow.	os. Czyżew	1	-	-
Razem		10	3	14

- 4 -

b/ M o p r .

pow. saszczuński.

Dnia 6 kwietnia w Grajewie podczas wesela żyda Bajkowskiego kilku obecnych na nim działaczy komunistycznych zarządziło doraźną zbiórkę na rzecz Mopru. Zebrano 34 zł. Z sumy tej dn. 11 kwietnia zakupiono dwie paczki żywnościowe /14 zł./ i przesłano je do więzienia w Łomży dla towarzyszy partyjnych.-

pow. wołkowyski.-

Dnia 11 kwietnia podczas zebrania członków komórek KPZB. ze wsi Lidziany i Kulewicz w ogólnej liczbie 9 osób, przeprowadzono zbiórkę na rzecz Mopru. Wysokości zebranej kwoty nie ustalono.-

c/ R e p r e s j e .

Za akcję wywrotową w kwietniu zatrzymani zostali następujący działacze:

Białystok-miasto: dnia 5 kwietnia - Bencjon Siedlecki, ps. "Natan", instruktor OK.KPZB.Białystok, Sara Menachowska i Pinchos Rykociński;
dnia 15 kwietnia - Bronisław Waszkiel - za przechowywanie literatury komun.;
dnia 16 kwietnia - Chackiel Goldman, instruktor OK.KPZB., który w kilka godzin po zatrzymaniu zbiegł z aresztu;
dnia 24 kwietnia - Szejna Bezówna, Rejzla Bezówna, Abram Kociński, Jakób Kapicki, Bluma Wajs i Ela Wilużański - wszyscy członkowie KPZB.;
dnia 27 kwietnia - Eugenjusz Czeczko - za wywieszenie plakatu komunistycznego; Chana Kurlender, członkini OK.KPZB.Białystok;
pow. Białski: dnia 4 kwietnia - Maciej Grygoruk i Łukasz Sadowski - za

przewożenie literatury komunistycznej /8 klg./;

dnia 13 kwietnia - Stefan Jakoniuk, Dymitr Borysli, Bazyl Kotuszewski, Tauba Agresówna, Jan Szymański, Mikołaj Nieste-
rowicz, Nachana Minkies, Rejzla Minkies, Czarna Winer-Rubin-
sztejn i Josel Fisz;

dnia 24 kwietnia - Ostrowski Jan, Burak Grzegorz, Grygoruk
Filip, Troczyński Józef, Stefaniuk Andrzej, Mironiuk Daniel,
Czarwiński Teodor, Stelmaszuk Mikołaj, Murawski Konstanty,
Kawecki Łukasz, Ruta Jewdokim, Kuczko Aleksy, Grygoruk Jan,
Siergiejuk Michał, Maksymiuk Michał, Krumak Judel, Ostasie-
wicz Mikołaj, Sidoruk Prokop.-

grodzieński: dnia 25 kwietnia - Stefan Gierasimczyk, sekretarz komórki
KZM.ZB.i Włodzimierz Gierasimczyk, członek tej komórki;
Włodzimierz Sadowski, który w drodze do aresztu usiłował zbiec
uderzając szereg.sł.śl., Kotowskiego, silnie w nogę;

dnia 26 kwietnia - Antoni Grajewski - za utrzymywanie odezw komun.

dnia 30 kwietnia - Daniel Jankiel i Dawid bracia Rozenkrancy
za wykonanie odezw komun., Michel Palnicki - za przechowywanie
literatury komun..-

w.łomżyński: Zygmunt Powichrowski - za publiczne pochwalanie ustroju sowie-
ckiego.-

w.ostrowski: dnia 19 kwietnia - Jankiel Kryształ, Szaja-Wolf Galant,
Icek-Jankiel Rozenberg i Cyrla Ofpanówna - za wykonywanie
odezw komun.;

dnia 26 kwietnia - Moszek - bracia Fajwelawicze - za ukry-
wanie literatury komun..-

ow.sokólski: dnia 8 kwietnia - Lejba Biber, członek OK.KPZB.Białystok.-

ow.wołkowyski: dnia 30 kwietnia - Bazyl Sakacz, sekretarz RK.KPZB.Zelwa oraz
Aleksander Gan, członek tegoż RK.-

d/ Wyroki sądowe .

Dnia 8 kwietnia wyrokiem Sądu Okręgowego w Grodnie zany został na karę 3 lat więzienia b.czkonek RK.KPZB. szycce, Aleksander Nowiczek.-

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 15 nia Caelel Ława i Izrael Serejski zostali skazani na k zienia po 2 lata każdy. Wymienionych w dniu 17 styczni zatrzymano na gorącym uczynku kolportażu odezw komunii nych.-

III. Ruch zawodowy .

Klasowy ruch zawodowy nastawiony był na przygotowania do obchodu 1-majowego. Dążono do skupienia w dniu 1 maja jaknajwiększej liczby osób. Rezultaty były naogół mierne. Przeszkodą, jeśli chodzi o konsolidację klasowego ruchu zawodowego, są pogłębiające się rozdziewięki pomiędzy robotnikami-chrześcijanami, a robotnikami-żydami.-

Rezultatem tych rozdziewięków /pomiędzy PPS.OKW. a Bundem/ jest utworzenie w Białymstoku, za aprobatą centralnych władz partyjnych, związku zawodowego włóknarzy, złożonego wyłącznie z chrześcijan. Rozbija to dotychczasowy Klasowy Związek Włóknarzy. Sekretarzem nowopowstałego związku został dotychczasowy sekretarz Okręgowego Komitetu Robotniczego PPS.OKW. w Białymstoku, Tomasz Kapitułko. Związek ten pozyskuje coraz więcej członków z dotychczasowego klasowego zw.zaw., grupującego zarówno chrześcijan, jak i żydów. Podłożem tego ruchu są posunięcia miejscowych fabrykantów, przeważnie żydów, którzy popierają element żydowski ze szkodą robotników-chrześcijan.-

B.głośnem echem wśród warstw robotniczych, bez względu na przekonania polityczne, odbiło się zarządzenie, wydane przez Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy, ażeby fabrykanci o każdym wolnem miejscu w fabryce powiadamiali Biuro Pośrednictwa Pracy, które będzie ^{obsadzało} miejsca te zarejestrowanymi u siebie bezrobotnymi. Stworzy to możliwości skorygowania stosunku robotników chrześcijan i żydów.-

/Klasowe Związki Zawodowe .

Zw. Zw. robotn. prze-
mysłu włókiennicz.

Dnia 15 kwietnia odbyło się w Białymstoku zebranie delegatów fabrycznych włóknarzy. Na zebraniu ten prezes klas. zw. zaw. włóknarzy, Antoni Wewiór, podniósł, że posyłanie przez Fundusz Pracy bezrobotnych włóknarzy do pracy krzywdzi ogół włóknarzy, gdyż często się zdarza, że robotnicy ci posyłani są nie do tych fabryk, gdzie poprzednio pracowali, czem stwarza się pewien chaos, a pozatem fabrykanci przy takim stanie rzeczy mają możność pozbywania się niewygodnych sobie robotników.-

Z kolei Rywa Antman oraz Szmul Fajgin apelowali do zebranych delegatów, ażeby przeprowadzili intensywną agitację wśród robotników za wzięciem gremjalnego udziału w obchodzie pierwszomajowym. W związku z tym apelem, wśród zebranych dały się słyszeć głosy, że pochód pierwszomajowy uzyskałby znacznie na sile, gdyby szedł pod sztandarem "Jednolitego Frontu", bowiem część robotników nie chce brać udziału pod sztandarami PPS. OKW. /60/.-

Pozostałe klasowe zw. zawod., zarówno w Białymstoku, jak i na prowincji na zebraniach swoich omawiały wyłącznie niemal sprawę obchodu 1-majowego.-

Oddz. zw. zaw. rob.
rolnych.-

W kwietniu powstał w Wołkowysku pododdział zw. zaw. rolnych /PPS. OKW/. Zarząd Powiatowy tego związku mieści się w Grodnie. Związek szerszej działalności nie przejawia.-

b/Chrześcijańskie Związki Zawodowe .

Zw.zaw."Praca Polska"
/włókniarze/ .-

Dnia 28 kwietnia w Wasilkowie, pow.białostockiego odbyło się zebranie członków zw.zaw.włókniarzy "Praca Polska". Przemawiali: sekretarz Zarz.Cłównego z Warszawy, Grabowski oraz Marjan Czernik z Białegostoku. Mówcy apelowali do swoich członków, ażeby nie brali udziału w projektowanym przez PPS.OKW.pochodzie 1-majowym /30/ .-

W.D.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/4/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 4
za miesiąc kwiecień 1935r.

IV. S t r a j k i .

Robotnicy budowlani. Trwający od dn. 27 marca b.r. strajk robotników budowlanych w Białymstoku /patrz sprawozdanie sytuacyjne za m-o marzec b.r./ został zlikwidowany w dn. 6 kwietnia. Strajkujący uzyskali drobną podwyżkę płac.-

G a r b a r z e.

W dniach od 8 do 12 kwietnia strajkowało 16 robotników w garbarni "Prima-Box" w Białymstoku z powodu wydalenia z pracy 2 robotników, rzekomo nienadających się do tej ściśle zawodowej pracy. W wyniku strajku, zarząd garbarni przyjął na miejsce zwolnionych dwóch innych robotników, wskazanych przez zw.zawodowy.-

Robotnicy fabryki
gwoździ.

W dniach od 11 do 15 kwietnia b.r. strajkowało 9 robotników w fabryce gwoździ Dojlidzkiego w Białymstoku z powodu wydalenia z pracy ich towarzysza za zepsucie maszyny. Właściciel fabryki przyjął z powrotem zwolnionego robotnika.-

Szewcy-chałupnicy.

Od dn. 3 do 7 kwietnia strajkowało na tle ekonomicznem w Ostrowi-Mazow. 60 szewców-chałupników. Po uzyskaniu podwyżki 50 gr. na parze uszytego obuwia, szewcy przystąpili do pracy.-

Robotnicy rolni.

Dnia 29 kwietnia w maj Glinki, po
szczecińskiego zastrajkowo 40 śniówkowych
robotników rolnych z powodu wydalenia z pracy
jednego robotnika. Strajk zlikwidowano.-

H.F.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN.260/4/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.4
za miesiąc kwiecień 1935r.

V. Stan bezpieczeństwa publicznego.

Stan bezpieczeństwa w kwietniu był dobry. Związane się jedynie ilościę pożarów, zjawisko normalne o tej porze roku.

Ważniejsze wypadki.

Opór władzy.

Powtarzające się wypadki oporów podatkowych, miały charakter indywidualny i częstokroć wywołane były nietaktownem i zbyt rygorystycznym postępowaniem sekwestratorów.-

Bezpieczeństwo na kolei.

Dn.8 kwietnia pomiędzy stacjami Racibory a Szepietowo/pow. wysoko-mazowiecki/ na szynach kolejowych położono kawałki żelaza, t.zw.pikięt. Na parowozie przejeżdżającego pociągu osobowego odczuto wstrząs. Uszkodzeń nie było.-

Dn.10 kwietnia w zdążającym do Warszawy pociągu osobowym Nr.715, pomiędzy stacjami Makinia a Zaręby-Kościełne, nieznaną sprawcą wybił trzy szyby w wagonie II klasy.

Dn.26 kwietnia, wskutek ulewnego deszczu na 67 klm.szlaku kolejowego Grodno-Suwałki został podmyty tor kolejowy na przestrzeni 150 mtr.Ruch pociągów na tym odcinku do czasu naprawienia wstrzymano.Uszkodzenie naprawiono w dn.27 kwietnia.-

Postrzelenie wartownika nocnego.

Dn.2 kwietnia, w nocy, wartownicy we wsi Kaczkowo-Nowe, pow.ostrowskiego, usiłowali zatrzymać trzech nieznaną osobników.W odpowiedzi na to osobnicy ci postrzelili lekko wartownika, Bronisława Sadowskiego, poczem zbiegli.-

Postrzelenie złodzieja leśnego.

Dn. 10 kwietnia gajowy lasów państw. nadleśnictwa Grajewskiego - Józef Zyskowski, napotkał w lesie trzech złodziei leśnych, Józefa Ruszczyka, Macieja Kelię i Zygryda Szymkiewicza, którzy na jego widok chwycili za kłódki i wystąpili agresywnie przeciwko niemu. Wówczas gajowy, w obronie własnej, wystąpił z rewolweru, raniąc ciężko Szymkiewicza, który, wskutek odniesionej rany, zmarł w dn. 11 kwietnia.-

Włamanie do Nadleśnictwa Państwa.

Nocy z dn. 30 kwietnia na 1 maja nieznani sprawcy włamali się przez okno do biura Nadleśnictwa Państwowego Rajgród, pow. szczuczyńskiego, gdzie rozpruli ręką w kasie ogniотrwałej tylną ścianę, lecz do wnętrza kasy się nie dostali. Odchodząc skradli oni 2 rewolwery oraz 2 karabiny.-

Wymuszanie pieniędzy.

Duchowny Jan Orłow, proboszcz parafii prawosławnej w Jacznie, pow. sokólskiego, otrzymał anonimowy list, którego autor domagał się, pod groźbą zabicia adresata, złożenia w nocy z 27 na 28 kwietnia przy studni okupu w wysokości 2.000 zł. Zarządzone w oznaczonym terminie czaty doprowadziły do ujawnienia autora listu. Sprawcą jest mieszkaniec wsi Ostrów pow. sokólskiego, Jan Dąbowski.

Potajemna gorzelnia.

Dn. 20 kwietnia we wsi Rejsztokiemie, pow. suwalskiego w zabudowaniach Józefa - ientego Judyckiego ujawniono podczas rewizji potajemną gorzelnię. Aparat do pędzenia alkoholu, 3½ litra wyprodukowanej wódki oraz beczkę zacieru konfiskowano.-

P o ż a r y

wykaz pożarów na osobnym arkuszu.-

Wiek ze pożary.

Pow. białostocki.

Dn. 25 kwietnia, wskutek zaproszenia ognia, wybuchł pożar we wsi Krypno. Pastwą płomieni padło 7 domów mieszkalnych.

12 stodół i 31 innych zabudowań gospodarczych oraz 5 sztuk inwentarza żywego. Szkody wynoszą około 29.000 zł. Podczas akcji ratunkowej uległ lekkiemu poparzeniu Julian Cybulko.

Powiat bielski.

Dn. 17 kwietnia spłonął budynek Nadleśnictwa Zwierzyńskiego w Puszczy Białowieskiej. Akta Nadleśnictwa zdołano uratować. Pożar powstał wskutek zaproszenia ognia przez robotników, którym w dniu tym dość późno w nocy wypłacano należność za robociznę. Straty wynoszą około 10.000 złotych.

pow. grodzieński.

W nocy z dn. 2 na 3 kwietnia we wsi Strzelce wybuchł pożar, który strawił 10 domów mieszkalnych, 28 zabudowań gospodarczych oraz 21 szt. inwentarza żywego. W płomieniach zginęła 70-letnia Anna Dzieżko, która przygnieciona została spadającymi belkami podczas wypędzania bydła z płonącego chlewa. Przyczyna wybuchu pożaru narazie nieustalona. Szkoda wynosi około 30.000 zł.

pow. komżyński.

W dn. 3 kwietnia na przedmieściu Łabno w Kolnie wybuchł pożar, który strawił 22 bud. gospodarczych. Szkody obliczane są na około 40.000 zł. Pożar powstał prawdopodobnie wskutek zbrodnieszego podpalenia na tle porachunków rodzinnych.

Dn. 19 kwietnia we wsi Czarterja, spłonęło 14 domów i 38 zabudowań gospodarczych. Szkody obliczone są na 40.000 zł. Pożar powstał wskutek zapalenia się sadzy w kominie.

pow. wołkowyski.

Dn. 24 kwietnia przy ul. Zapole w Wołkowysku wybuchł pożar, który strawił 34 domów mieszkalnych, 23 stodół i 31 innych zabudowań gospodarczych oraz 5 sztuk inwentarza żywego. W czasie akcji ratunkowej 6 osób doznało poparzenia ciała. Pożar powstał wskutek rozpalenia ognia koło domu przez

6-letniego Marijana Pruszyńskiego. Szkody wynoszą 116.000 zł.
Tuż po pożarze zorganizowano komitet doradźnej pomocy dla
pogorzelców.

ozbrajanie ludności. W kwietniu odebrano nielegalnie posiadanych:

karabinów typu wojskowego 29,
karabinów obciętych 3,
luf karabinowych 4,
krótkiej broni palnej 40,
broni myśliwskiej 28,
broni małokalibrowej 3,
broni | bagnatów 5
| szabel 1
| sztyliatów -
bijej | bokserów -
| kastetów -
naboi /karabinowych i rewolwerowych/ 138.
naboi dynamitowych... -
granatów -

Użycie broni w kwietniu.

Powiat	Opów władzy		w pościgu		Wystąpienia masowe		Ogółem	
	użyto broni	wypad. śmierć.	użyto broni	wypad. śmierć.	użyto broni	wypad. śmierć.	użyto broni	wypad. śmierć.
Białostocki	-	-	1	-	-	-	1	-
Ostrowski	-	-	1	-	-	-	1	-
R e z u m	-	-	2	-	-	-	2	-

VI. Sprawy graniczne

Zastrzelenie.

Dn. 7 kwietnia Straż Graniczna niemiecka zastrzeliła obywatela polskiego, mieszkańca pow. ostrołęckiego, Stanisława Płocharczyka, który udał się do Niemiec z wymytem. -

Postrzelenie przemytników.

Dnia 4 kwietnia na odcinku granicznym pow. suwalskiego zaszły dwa wypadki postrzelenia przez K.O.P. przemytników. W pierwszym wypadku postrzelony został w nogę mieszkaniec wsi Zelazkowizna, gm. Wiżajny, Edward Kausz, który wracał z Prus Wschodnich z pieniędzmi za wymycone masło, w drugim zaś wypadku postrzelony również w nogę mieszk. wsi Widugiery, gm. Krasnowo, Jan Kuniszkiś w czasie przemykania konia z Litwy. Po strzeleniu koń zbiegł z powrotem na Litwę. -

Zatrzymanie obywateli polskich przez władze niemieckie.

Dnia 10 kwietnia zostali zatrzymani we wsi Komale w Prusach Wschodnich/naprzeciwko odcinka granicznego pow. suwalskiego/ mieszkańcy os. Filipów, Henryk Kosiński i Józef Kamiński, którzy udali się do Niemiec za stałymi przepustkami granicznymi. Powodem zatrzymania było posiadanie przez nich pieniędzy niemieckich, które zamierzali przenieść do Polski. Gotówkę tą uzyskali za sprzedane do Niemiec drzewo. -

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI
Nr. PN. 260/4/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
za miesiąc kwiecień 1935r.

VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż

Nie notowano.

-:-:-:-:-

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/4/35 T.

W A K A Z

pożarów za miesiąc kwiecień 1935r.

P o w i a t	Podpa- leń	Wanie- conych przez dzieci	Wadliwa konstrukcja koja ko- mina	Nieo- strof- ność	Przyczyna nieu- stalona	Ogółem	Strata
Augustowski	-	-	-	4	-	4	
Białystok-M.	-	-	-	3	1	4	70
Białostocki	-	-	2	1	1	4	36
Bielski	-	-	-	7	4	11	19
Grodzieński	-	-	4	-	6	10	76
Łomżyński	3	-	4	4	2	13	148
Ostrołęcki	-	-	1	1	-	2	5
Ostrowski	1	-	1	-	-	2	1
Sokółski	-	-	2	4	2	8	4
Suwalski	-	-	8	6	1	15	24
Szczuczynski	1	-	1	1	1	4	3
Wołkowyski	1	-	1	2	2	6	189
Wysoko-Mazow.	-	-	1	-	-	1	1
Razem	6	-	25	30	23	84	584.55

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI
PN. 260/5/35

cyjne spr
ieczne Nr
maj 1935

trzymują

Pen Woj

"

"

"

"

Pen Pro

"

"

"

Ekspozy

Saność

"

K.O.P.

Penowia

Pen St

Pen Ko

Pen Na

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

1
37
BIAŁYSTOK, dnia 4 czerwca 1935 roku.

PN.260/5/35.T.

TAJNE - PILNE!

Sygn. 260/5/35.T.
Sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne Nr.5 za mie-
saj 1935 roku.-

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Departament I Polityczny

w Warszawie.

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.5 za
miesiąc maj 1935 roku z zakresu bezpieczeństwa publicz-
nego, ruchu wywrotowego i ruchu zawodowego.-

WOJEWODA

/Stefan Pasławski/

5. trzymają do wiadomości:

ŁUBELSKI OKRĘG WYKONAWCZY

dn. 19 LIP. 1935

Zal.

1. Pan Wojewoda w Wilnie,
" " w Nowogródku
" " w Brześciu nad Bugiem
4. " " w Warszawie
" " w Stanisławowie
24. " " w Tarnopolu
" " w Lublinie,
" " w Łodzi

Pan Prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie

3.3. " " " w Wilnie
" " " Okręgowego w Białymstoku

" " " w Łomży

189.8. " " " w Grodnie

" " " Wydz. Zam. S.O. w Suwałkach

Ekspozytura Nr.1. Oddz. II. Szt. Gł. w Wilnie

1.5. Samodzielny Referat Informacyjny DOK. III. w Grodnie

" " " DOK. IX. w Brześciu n/Bugiem

" " " DOK. I. w Warszawie

8. K.O.P. "Brygada Grodno" w Grodnie

584.553. Panowie Starostowie Powiatowi Wojew. B-stockiego

Pan Starosta Grodzki w Białymstoku

Pan Komendant Wojewódzki P.P. w Białymstoku

8. Pan Naczelnik Urzędu Śledczego w/m.

WOJEWODA

Nr. PN.

Wojewoda
Nr. PN.

L.F.

2

38

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr.PN.260/5/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.5

za miesiąc maj 1935 r.

I. Sytuacja ogólna.

W związku z gruntowną likwidacją ogniw KPZB. w powiatach bielskim i wołkowyskim ruch wywrotowy uległ znacznemu osłabieniu. Z tych względów i w zewn. działalności KPZB. nie notowano momentów, zasługujących na omówienie.-

Działalność KPP. również nie zeznaczyła się interesującymi momentami.-

Ruch zawodowy był słaby. W Białymstoku pogłębiły się antagonizmy pomiędzy robotnikami-chrześcijanami a robotnikami żydami. Powodem - względy miejscowych fabrykantów dla robotników narodowości żydowskiej.-

Sten bezpie. zeństwa, wymagał stałej czujności organów bezpieczeństwa, z uwagi na wzrost nastrojów antyżydowskich, podawanych stale przez nieodpowiedzialne czynniki, z łona Stronnictwa Narodowego.-

Pozatem dużo uwagi i wysiłków poświęcono zajęciom antyszperwarkowym w pow. suwalskim.-

Na odcinku kryminalnym - zanotowano wzrost drapieżnych napadów rabunkowych na drogach.-

3

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
za miesiąc m a j 1935 roku

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{13}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{17}$ $\frac{1}{18}$ $\frac{1}{19}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{1}{21}$ $\frac{1}{22}$ $\frac{1}{23}$ $\frac{1}{24}$ $\frac{1}{25}$ $\frac{1}{26}$ $\frac{1}{27}$ $\frac{1}{28}$ $\frac{1}{29}$ $\frac{1}{30}$ $\frac{1}{31}$ $\frac{1}{32}$ $\frac{1}{33}$ $\frac{1}{34}$ $\frac{1}{35}$ $\frac{1}{36}$ $\frac{1}{37}$ $\frac{1}{38}$ $\frac{1}{39}$ $\frac{1}{40}$ $\frac{1}{41}$ $\frac{1}{42}$ $\frac{1}{43}$ $\frac{1}{44}$ $\frac{1}{45}$ $\frac{1}{46}$ $\frac{1}{47}$ $\frac{1}{48}$ $\frac{1}{49}$ $\frac{1}{50}$ $\frac{1}{51}$ $\frac{1}{52}$ $\frac{1}{53}$ $\frac{1}{54}$ $\frac{1}{55}$ $\frac{1}{56}$ $\frac{1}{57}$ $\frac{1}{58}$ $\frac{1}{59}$ $\frac{1}{60}$ $\frac{1}{61}$ $\frac{1}{62}$ $\frac{1}{63}$ $\frac{1}{64}$ $\frac{1}{65}$ $\frac{1}{66}$ $\frac{1}{67}$ $\frac{1}{68}$ $\frac{1}{69}$ $\frac{1}{70}$ $\frac{1}{71}$ $\frac{1}{72}$ $\frac{1}{73}$ $\frac{1}{74}$ $\frac{1}{75}$ $\frac{1}{76}$ $\frac{1}{77}$ $\frac{1}{78}$ $\frac{1}{79}$ $\frac{1}{80}$ $\frac{1}{81}$ $\frac{1}{82}$ $\frac{1}{83}$ $\frac{1}{84}$ $\frac{1}{85}$ $\frac{1}{86}$ $\frac{1}{87}$ $\frac{1}{88}$ $\frac{1}{89}$ $\frac{1}{90}$ $\frac{1}{91}$ $\frac{1}{92}$ $\frac{1}{93}$ $\frac{1}{94}$ $\frac{1}{95}$ $\frac{1}{96}$ $\frac{1}{97}$ $\frac{1}{98}$ $\frac{1}{99}$ $\frac{1}{100}$

1/Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi

W pow. bielskim zatrzymano dotychczas 226 osób, w wołkowyskim zaś zastosowano areszt tymczasowy w stosunku do osób 22. Pozatem oddano pod dozór PP. - 39 osób i dozór rodziców - 6 małoletnich.

Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu dnia 1 maja
przedłożono dnia 9 maja br.za Nr.PN.474/5/35 T.-

Cyfrowo działalność zewnętrzna KPZB. przedstawiała się w maju następująco:

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transpa- rentów i plakatów	Kolportowano wy- dawnictwa komun.	
			w ilu wy- padkach	ilość egzemp.
Białostocki	Białystok	-	1	10
	w. Bielewicz	1	-	-
	w. Nowa-Wola	1	-	-
	w. P a ń k i	1	-	-
	w. Baciuty	1	-	-
	w. Zasady	1	-	-
	os. Gródek	1	-	-
	w. Kowalowce	-	1	44
Bielski	w. Gorowczyń	1	-	-
	w. P a w ł y	-	1	3
Grodzieński	maj. Golinie	1	-	-
	w. Aleksandrówka	1	-	-
	w. Żydomla	1	-	-
	w. Nieciecze	-	1	3
	w. Długopole	1	1	3
	w. Czerłomka	-	1	35
Sokółski	w. Ł a ń n i e	1	1	kilkadziesiąt
	w. Ostrów-Nowy	1	-	-
	w. Szudziałowo	1	-	-
Wołkowyski	W związku z akcją 1-majową, wywieszono ogółem	30	20	500

R a z e m

44

27

2/Komunistyczna Partja Polski

Działalność KPP w okresie sprawozdawczym nie zaznaczyła się i nie wymaga omówienia.-

b / R e p r e s j e

Na akcję wywrotową zatrzymani zostali w maju br.:

Białystok - dnia 6 maja - Szyja Kleszczelski,
dnia 20 maja - Mikołaj Siemionów, Chajkiel Sibirski i Bo-
ruch Reźnik - wszyscy za kolportaż odezw komunistycznych.-

pow. bielski - w związku z likwidacją organizacyj KPZB, na terenie pow.
bielskiego zatrzymano ogółem 226 osób, z których 35 osadzo-
no w areszcie /osoby które przyznają się do winy - są zwalnia-
ne i oddawane pod dozór policji/.-

pow. grodzieński - dnia 1 maja - Judel Lewin za kolportaż odezw komun.,
dnia 4 maja - mieszkańcy Krynek, Izaak Stojer, Welwel Suszan
i Jan Hajdukiewicz - za udział w zebraniu komunistycznym.
dnia 20 maja - Justyn Newgień i Aleksander Newgień,
dnia 21 maja - Mikołaj Furman, Aleksander Kaśkiewicz, Serg-
jusz Piżek i Bazyl Karpowicz - wszyscy za należenie do KZMZ

pow. wołkowyski - Z pośród zatrzymanych kilkadziesiąt osób za udział w
1-majowych pochodach komunistycznych 22 osoby osadzone w
areszcie /Cyfra r. zatrzymanych ulega stale zmianie/.-

Dnia 4 maja - technik komórki KPZB Karpowce - Aleksan-
der Soroka oraz sekretarz tej samej komórki KPZB. - Sergjusz
Wiareciło.-

c / Wyroki sądowe

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Grodnie z dnia 27 maja skazany
został członek KZM.KPZB., Antoni Gajsa, na karę 2-oh lat więzie-
nia z zawieszeniem kary na 5 lat.-

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr.PN.260/5/35.T.

4
Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
za miesiąc m a j 1935 roku

III. Ruch zawodowy.
-:-:-:-:-

W związku z utworzeniem w Białymstoku oddzielnych
wych związków zawodowych /PPS.CKW/ - grupujących wyłącznie
robotników-chrześcijan, zaobserwowano wzrost antagonizmu
rodowościowych pomiędzy robotnikami.

Żywem echem odbiły się wersje o mającym nastąpić
stwowieniu związków zawodowych. Robotnicy widzą w tem
ry przekreślenia dotychczasowych ich zdobyczy socjalnych.

Daje się zauważyć nieznaczne zwiększenie wpływów
CKW. wśród mas robotniczych. Świadczy o tem choćby przejęcie
dość licznej grupy robotników, zatrudnionych w tartaku pa-
stwowym w Czarnej-Wsi /pow.białostocki/, z ZZZ. do klasowy
zw.zaw.-

a/ Klasowe Związki Zawodowe.

Zw.Zaw.Robotn.
Przem.Włókien.
Oddział I.

Dnia 30 maja włókniarze, zrzeszeni w I ogólnym zw.zaw.
przem.włókienniczego w Białymstoku, obradowali nad wytworze-
niem sytuacji w związku z powstaniem II zw.zaw.włóknarzy, grupu-
jącego wyłącznie robotników-chrześcijan. Mówcy uzasadniali, że
oddział włóknarzy na dwa związki godzi w solidarność robotni-
czą oraz w ich odporność na zakusy fabrykantów. Dotychczasowego
kretarza Okr.Komitetu Robotn.PPS.CKW.w Białymstoku, Tomasza
piłkę, okrzyknięto zdrajcą sprawy robotniczej. Napiętnowa-
no również Centralę Zw.Zaw.Włóknarzy z posłem Szczerkowskim

- 2 - 8

41

ozone ze zezwolenie na utworzenie tego Związku. Jeden z mówców, Abram Ryba, wysunął wniosek, ażeby na znak protestu przeciwko zamierzonemu upaństwowieniu zw.zawod.wywołać jednodniowy strajk. Wniosek przyjęto. W końcu zebrani uchwalili rezolucję, protestującą przeciwko utworzeniu II oddz.zw.zaw.włóknierzy /150/.

Zw.zaw.robotn.
przem.włóknien.
Oddział II.

Tego samego dnia na zebraniu członków II.oddz.zw.zaw.włóknierzy w Białymstoku, sekretarz OKR., Tomasz Kapitułko, wyjaśnił cele nowozałożonego związku, zaznaczając, że nowy związek ma przede wszystkim na celu obronę robotnika-chrześcijanina przed maltretowaniem go przez majstrów i fabrykantów-żydów, oraz zapewnienie pracy robotnikom-chrześcjanom. W dotychczasowym stanie rzeczy mogłoby wkrótce dojść do tego, że w fabrykach miejscowych byłiby zatrudnieni sami żydzi. Inni mówcy podkreślając potrzebę organizowania się włóknierzy-chrześcjan w nowym związku odpierali zarzuty, rozsiewane przez I zw.zaw.włóknierzy, jakoby Kapitułko pozostawał na usługach policji, czerpiąc stąd zyski materialne /150/-.

Utworzenie oddz.
klas.Zw.Zaw.Przem.
drzewnego/PPS.CKW/
Czarnej-Wsi.

Dnia 30 maja w Czarnej -Wsi, pow.białostockiego, odbyło się zebranie organizacyjne robotników przemysłu drzewnego. Zebranie odbyło się pod egidą PPS.CK. Przewodniczyli działacze z Białegostoku, z sekretarzem OKR., Tomaszem Kapitułką na czele. W wyniku zebrania wybrano tymczasowy zarząd oddz.klas.zw.zaw.rob.przem.drzewnego. Obecnych było około 40 osób, b.członków ZZZ. i Związku Rezerwistów. Powodem przejścia części robotników do klasowego zw.zaw.robotników przem.drzewnego było nieuwzględnienie żądania podwyżki płac przez tartak państwowy w Czarnej-Wsi.-

9

b/ Chrześcijańskie Związki Zawodowe.

Obchód 10-lecia
Chrześcijańskiego
Zw. Zaw. dozorców do-
mowych.-

Dnia 30 maja Chrześcijański Zw. Zaw. dozorców domowych w Białymstoku obchodził 10-lecie swego istnienia. Na uroczystość przybył sekretarz Zarządu Głównego Związku, Franciszek Urbański z Warszawy. Po przemówieniu Urbańskiego zebrani uczcili pamięć ś.p. Marszałka Piłsudskiego 1-minutowym milczeniem, a następnie odegraniem marsza żałobnego Chopin'a. Dla upamiętnienia uroczystości, wbito 35 gwoździ do tablicy pamiątkowej /20C/.-

-:-:-:-:-

H.F.

WOJEWÓDZA BIAŁOSTOCKI

Nr.PN. 260/5/35.T.

10 42
Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.5

za miesiąc m a j 1935 roku.

IV. S t r a j k i .

- - - - -

Robotnicy odlewni żelaza. W dniach 17-21 maja strajkowało 15 robotników placowych w odlewni żelaza Gotliba w Białymstoku, żądając podwyżki płacy dziennej z 3.75 zł, do 4 zł. Żądanie uwzględniono.

Robotnicy fabryki polewy do kafli.

Dn.15 maja w fabryce polewy do kafli Mojżesza Szczupaka w Białymstoku porzuciło pracę 12 robotników, domagając się podwyżki płacy z 4 do 7 zł. dziennie. Strajk przeciągnął się na czerwiec.

G a r b a r z e .

1/ Od dn.2 do 4 maja strajkowało 32 robotników/na ogólną liczbę 45/ w garbarni "Nasbar" w Wasilkowie, pow.białostockiego, z powodu niewydania przez zarząd fabryki trzem robotnikom specjalnego obuwia do pracy. Obuwie wydane.

2/ Dn. 5 maja w osadzie Zabłudów, pow białostockiego, wybuchł strajk w garbarni braci Białostockich z powodu nieprzyjęcia do pracy robotników przysłanego przez Zw.Zaw. Strajkuje 16 robotników. Strajk przeciągnął się na czerwiec.-

Tłukacze kamieni.

Dn.27 maja zastrajkowało 180 robotników

tłuczących kamień na szosach, zarządzanych przez Białostocki Zarząd Drogowy. Strajkujący zażądali podwyżki wynagrodzenia z 3 zł. do 4 zł. za metr sześcienny tłucznia. Strajk zlikwidowano kompromisowo w ten sposób, że zatrudnieni na szosach w promieniu 15 klm. od Białegostoku otrzymali podwyżkę o 50 gr. na mtr.³, na dalszych zaś odległościach od Białegostoku obowiązują ceny przedstrajkowe.

Robotnicy tartaczni.

1/ Dn. 13 maja w Ostrowi-Mazow. w tartakach Nutkiewicza i Froimowicza, zastrajkowało 59 robotników, domagając się podwyżki płac o 25%. W tartaku Froimowicza strajk zakończył się w dniu 21 maja. W tartaku Nutkiewicza - dn. 29 maja. Strajkujący uzyskali podwyżkę zarobków o 10%.-

2/ Dn. 27 maja zastrajkowało 25 robotników w tartaku Izaaka Zaca przy st. kolej. Swiskocz, pow. wołkowskiego, domagając się przestrzegania 8-godzinnego dnia pracy oraz podwyżki płacy o 50 gr. dziennie. Dotychczasowe płace wynosiły od 1.50 zł. do 2.50 zł. dziennie, zależnie od rodzaju wykonywanej pracy.-

Strajk zakończono następnego dnia. Strajkujący uzyskali podwyżkę zarobków o 25 gr. dziennie.-

Robotnicy rolni.

Dn. 27 maja zastrajkowało robotnicy rolni w majątku Grabowo, pow. szczuczyńskiego. Powodem strajku było żądanie lepszych pastwisk dla bydła. Strajkujący próbowali stosować terror w stosunku do nowych robotników, niedopuszczając ich do pracy.- Strajk zlikwidowano, uwzględniając żądanie.-

Rzeźnicy-żydzi.

W dniach od 6 do 8 maja strajkowali w Grodnie rzeźnicy żydzi, w liczbie około 50 osób z powodu podniesie-

nia przez Zarząd Miejski opłat za solenie skór. Po obniżeniu opłat, strajkujący przystąpili do pracy.-

Likwidacja strajków.

Trwający od grudnia 1934 roku strajk robotników we fabryce taśm gumowych Hepnera w Grajewie został zlikwidowany w dniu 20 maja b.r. Strajkujący zgodzili się na obniżkę zarobków o 15%. Zatrudniono 87 robotników, pozostali zaś będą przyjmowani stopniowo, w miarę uruchamiania poszczególnych działów fabryki.-

-:-:-:-:-

H.F.

13
WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PH. 260/5/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 5
za miesiąc maj 1935 roku.

V. Stan bezpieczeństwa publicznego.

Stan bezpieczeństwa w maju był naogół gorzej i wymagał stałej uwagi. Charakterystycznym zjawiskiem jest zwiększenie się ilości drobnych napadów rabunkowych na drogach publicznych, z powodu wielkiej masy włóczęgów.-

Morderstwo rabunkowe.-

W nocy z dnia 27 na 28 maja w os. Kur, pow. ostrowskiego, dokonano mordu rabunkowego na Benjaminie i Abramie braciach Gebelach oraz na Władysławie Łapińskim. Mordu dokonano strzałami z rewolwerów. Łapińskiemu zrabowano 900 zł. gotówką i 3 złote zegarki. Co zrabowano Gebelom dokładnie nie ustalono. Bandyci dostali się do mieszkań przez okna, wybijając uprzednio szyby. Na miejscu wypadku była widziana taksówka, która odjechała w stronę Ciechanowca. W taksówce zauważono, prócz szofera, jeszcze 4-ch osobników, z pośród których trzech było zamaskowanych. Sprawców dotychczas nie ujęto.-

Rabunki zwykłe:

1/ Dnia 28 maja w pobliżu wsi Jurówce, pow. białostockiego, na idącej drogą Kanię Krakową napadło dwóch osobników, żądając wydania pieniędzy. Krakowa oddała posiadane przy sobie 25 zł. Sprawcy ujęci.-

2/ Dnia 14 maja o godz. 20-ej na szosie w odległości 9 klm od Białegostoku na przejeżdżającego rowern mieszkańca wsi Waliły, pow. białostockiego, działacza komunistycznego, Antoniego Zawadzkiego, napadło dwóch zamaskowanych osobników, z których

jeden uzbrojony był w krótki karabin. Napastnicy zabrali Zawadzkiemu rower, wartości 60 zł.-

3/Po upływie kilkunastu minut w tem samym miejscu dokonano napadu w takich samych okolicznościach na Konstantego Gzeszela, któremu zabrano również rower /Sprawców ujęto dnia 25 czerwca 1935r./.-

4/Dnia 7 maja w odległości 6 klm. od os. Rajgród, pow. szczuczyńskiego, na jadącego furmanką Jana Radko napadło dwóch zamaskowanych osobników, którzy pod groźbą rewolweru zrabowali napadniętemu 85 zł. gotówką. Sprawców ujęto.-

Samobójstwo ściganego bandyty.-

Dnia 5 maja o godz. 6-30 na dworcu kolejowym Białystok Centralny zauważono podejrzanego osobnika, który na widok zbliżającego się doń posterunkowego PP. począł uciekać, gęsto ostrzeliwując się. Zarządzony pościg natknął się na uciekającego w pobliskim lesie. Osaczony nikogo do siebie nie dopuszczał, ostrzeliwując się w dalszym ciągu z rewolweru. Trafiony kulą w nogę przez ścigających go policjantów, popełnił samobójstwo. Denatem okazał się mieszkaniec pow. wysoko-mazowieckiego Franciszek Sieklicki, zbiegły w grudniu 1934r. z aresztu w Wysokiem-Mazowieckiem, gdzie był osadzony pod zarzutem dokonania napadu rabunkowego. Ponadto był on już kilkakrotnie karany więzieniem za kradzieże.-

Samosąd nad złodziejem.-

Dnia 26 maja o godz. 22 mieszk. wsi Zółtki, pow. białostockiego, Antoni, Karol i Aleksander Borkowscy oraz Szokem i Lejb Bliskowscy ujęli w swej wsi znanego zawodowego złodzieja, Bogdana Hipolita i pobili go kamieniami i kołem do utraty przytomności, rozbijając mu przytem czaszkę. Odwieziony do szpitala, Bogdan Hipolit po upływie kilku godzin zmarł.-

Opór szarwarkowy.- Z końcem maja w kilku gminach, pow. suwalskiego zaszły wypadki zbiorowego oporu szarwarkowego. Opór ten polegał na tem, że przed urzędami gminnymi gromadził się tłum, liczący od 500 do 1.000 ludzi. Uczestnicy zwracali nakazy szarwarkowe i domagali się zaniejszenia prac szarwarkowych do kontyngentów z roku ubiegłego. Tłum, podniecony przez agitatorów, w kilku wypadkach zajął po-stawę bardzo agresywną, usiłując po-bić władze gminne, jakoteż zdemolować lokale zarządów poszcze-gólnych gmin.-

Tłum w kilku wypadkach był rozpraszany przez policję /o zajściach tych przedłożono Ministerstwu specjalne sprawozda-nie/.-

Pozatem notowano kilka wypadków indywidualnego oporu po-datkowego na podłożu ekonomicznem.-

Bezpieczeństwo na
kolei.-

Dnia 27 maja w odległości 300 mtr. od st. kolej. Małkinia, pow. ostrowskiego, pod kołami jadącego ze Stołpców do War-szawy pociągu pośpiesznego eksplodowała petarda alarmowa, nie wyrządzając żadnych szkód. Petardę tę podłożył uczeń I klasy gimnazjum w Ostrowi-Mazowieckiej, syn st. torowego na st. kolej. Małkinia, Tadeusz Kucharek, który do winy przyznał się. Pod-czas rewizji odnaleziono w ustępie 11 takich petard. Kucharek zeznał, że znalazł ogółem 19 petard w polu w pobliżu stacji i 8 sztuk z pośród nich już zużył na strzelanie, a resztę ukrył

Włamanie do kasy
stacji kolejowej.-

Dnia 12 maja włamano się do kasy na st. kolej. Kołaki /pow. konżyński/, gdzie z niezamkniętej kasetki skradziono 42 zł. Sprawcę ujęto.-

Włamanie do Agen-
cji Pocztowej.-

W nocy z dn. 8 na 9 maja do agencji pocztowej w Kroszowie pow. szczuczynskiego, włamali się nieznani sprawcy i wynieśli

do pobliskich krzaków kasetkę, którą rozbili, zabierając 237 zł. 44 gr. gotówką, znaczków pocztowych i stemplowych za zł. 165 gr. 44, a nadto dwa listy wartościowe. Ponadto zabrano z lokalu agencji rower, wartości 140 zł. oraz rewolwer z 14 nabojami, wartości 75 zł. Sprawców nie ujęto.-

Potajemne gorzelnictwo.-

Dnia 14 maja we wsi Romanowce, pow. suwalskiego, w mieszkaniu Franciszka Kosakowskiego wykryto potajemną gorzelnię. Właściciela mieszkania, Kosakowskiego, ujęto na gorącym uczynku pędzenia wódki. Aparat gorzelniczy, beczkę z rozczynem oraz 3 1/2 butelki wyprodukowanej wódki - skonfiskowano.-

P o ż a r y.-

Wykaz pożarów oddzielnie.-

Większy pożar.

W nocy 26/27 maja we wsi Gliniany, pow. grodzieńskiego, wybuchł pożar, który strawił 18 domów mieszkalnych i 20 zabudowań gospodarczych. W czasie akcji ratunkowej uległa dotkliwemu poparzeniu jedna kobieta.-

Rozbrajanie ludności.-

W maju odebrano nielegalnie posiadanych:

karabinów typu wojskowego	10,
" obciętych	1,
luf karabinowych	5,
krótkiej broni palnej	30,
broni myśliwskiej	30,
" małokalibrowej	-
bagnetów	2,
szabel	-
broni białej: sztyletów	-
bokserów	-
kastetów	-
naboi /karabinowych i rewolwerowych/	87,
naboi dynamitowych	-
g r a n a t ó w	-

Użycie broni palnej.-

Nie notowano.-

17
WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/5/35. T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 5.

za miesiąc m a j 1935 roku.

VI. Sprawy graniczne.

-:-:-:-:-

Postrze enie na granicy.

1/ Dn. 11 maja na odcinku granicznym suwalskim postrzelił patrol K.O.P. mieszkańców tegoż powiatu, Aleksandra Ożarnieckiego i Andrzeja Dębowskiego, którzy udawali się na Litwę po przemyt i mimo wezwań nie zatrzymali się. Ożarniecki po upływie trzech godzin zmarł.-

2/ Dnia 26 maja na odcinku granicznym augustowskim, niemiecka straż graniczna, ostrzeliwując po stronie niemieckiej trzech obywateli polskich, udających się do Niemiec z wywazem zboża, zraniła jednego z nich, Jana Kolendo, którego odstawiono następnie do szpitala w Niemcezech.-

Zatrzymanie obywatela
polskiego po stronie
niemieckiej. 1

Dn. 7 maja po stronie niemieckiej na odcinku granicznym augustowskim władze niemieckie zatrzymały mieszk. osady Roczki, pow. augustowskiego, Josefa Lwa, przy którym znaleziono ukryte 440 marek niemieckich. Pieniądże ułkonesz zatrzymany wysłać do Polski.-

-:-:-:-:-

18 46
WOJENODA BIAŁOSTOCKI

Nr.PW.260/5/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.5

za miesiąc m a j 1935 roku.

VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż.

Nie notowano.-

H.F.

16
WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/5/35

W Y K A Z

pożarów za miesiąc m a j 1935r.

P o w i a t	Od ude- rzenia pioru- na	Podpa- len	Waniaco- nych przez dziesięć	adli- wa kon- struk- cja ka- mina	Wnio- szość	Przy- czyn- nieu- stalo- ne	Ogo- łom	Straty w zł.
Augustowski	1	-	2	3	2	1	9	6.620
Białostocki	-	1	-	-	6	1	8	18.550
Bielski	1	-	-	-	3	4	8	11.470
Grodzieński	-	-	-	3	-	7	10	38.210
Łomżyński	-	-	-	2	2	3	7	15.990
Ostrołęcki	1	-	-	3	-	1	5	10.900
Ostrowski	-	1	-	-	1	-	2	4.800
Sokółski	-	4	-	1	1	2	8	18.500
Sawalski	-	-	-	16	6	3	25	55.090
Szczuczynski	-	-	-	2	1	2	5	10.290
Wołkowyski	-	-	-	3	1	3	7	5.810
Wysoko-Mazow.	2	1	-	-	2	-	5	73.650
Razem	5	7	2	33	25	27	99	269.880

Współzawodnictwo
miesięczne Nr 6. za mies.
czerwiec 1935

Do

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.6 za
miesiąc czerwiec 1935 r. z zakresu bezpieczeństwa publicznego,
ruchu wywrotowego i ruchu zawodowego.-

/Stefan PASŁAWSKI/

tytuja do wiadomości.

Prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

1712
1713
1714
1715
1716
1717
1718
1719
1720
1721
1722
1723
1724
1725
1726
1727
1728
1729
1730
1731
1732
1733
1734
1735
1736
1737
1738
1739
1740
1741
1742
1743
1744
1745
1746
1747
1748
1749
1750
1751
1752
1753
1754
1755
1756
1757
1758
1759
1760
1761
1762
1763
1764
1765
1766
1767
1768
1769
1770
1771
1772
1773
1774
1775
1776
1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800

2 48
WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr.PN.260/6/35.T.

Sy. uscyjne sprawozdanie miesięczne Nr.6.
za miesiąc czerwiec 1935 r.

I. Sytuacja ogólna.

W działalności KPZB. zarysowało się nasilenie działalności w pow.grodzińskim, gdzie elementy wywrotowe usiłowały zamordować świadka oskarżenia w procesie komunistycznym, Jarosława Sałowskiego. Ponadto na tymże terenie odbyło się kilka masówek komunistycznych.-

W akcji KPP. nie zanotowano momentów, zasługujących na omówienie.-

W ruchu zawodowym na terenie m.Białegostoku i okolicy pogłębiają się nadal antagonizmy narodowościowe między robotnikami-chrześcijanami a robotnikami-żydami.-

Antagonizmy te ujawniają się obecnie wśród różnych kategorii robotników.-

Stan bezpieczeństwa, zwłaszcza pod względem politycznym, wymagał nadal stałej i wzmożonej czujności, a to z powodu znacznego wzrostu nastrojów antyżydowskich wśród szerokich warstw społeczeństwa, a w następstwie tego - wybuchających tu i ówdzie ekscesów.-

Sytuacja pod względem kryminalnym była naogół dobra.-

W.D.

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparen- tów i pla- katów	Kolportowano wydaw- nictwa komunistyczne w ilu wy- padkach	ilość egz.
Sokółski	w. Harkawicze	1	-	-
Wołkowyski	Wołkowysk	3	1	1
	na terenie gmin			
	Izabelin	6	-	-
	Poronów	5	-	-
	Tereszki	1	-	-
	Zelwa	1	-	-
	Rosów	1	-	-
	Łysków	1	-	-
R a z e m		32	3	21

Inne przejawy działalności KPZB.

Białystok-Miasto. Dnia 19 czerwca w Białymstoku na Placu Wyzwolenia grupa komunistów, w liczbie 50 osób, usiłowała urządzić masówkę. W związku z tem zatrzymano 17 osób, które ukarano administracyjnie 2 tygodniowym aresztem. Henryka Ostrowskiego, który rozpoczął na masówce przemówienie ukarano 6-cio tygodniowym bezwzględny aresztem.-

Powiat białostocki Na terenie gm. Gródek miejscowe elementy wyrotowe poczęły uprawiać akcję antyszczepkową, grożąc opornym stosowaniem terroru. Terror ten wyraził się w jednym wypadku strącaniem w nocy z 12 na 13 czerwca na polu zboża trzech rolników ze wsi Załuki. W związku z tem zatrzymano 7 osób i przekazano je władzom sądowym. Prace szarparkowe odbywają się normalnie.-

powiat grodzieński:

1/Dnia 16 czerwca do wsi Gładowicze, gm.Łunna, przybyło z okolicznych wsi około 50 osób, zaangażowanych w ruch komunistycznym, z zamiarem zabicia mieszkańca tej wsi, Jarosława Sadowskiego, który występował w charakterze świadka oskarżenia w procesie komunistycznym.-

Przybyli z okrzykiem "Hurra, towarzysze, bij syszczyków" rzucili się na dom Sadowskiego, ten jednak zdołał ukryć się. Nie znalazłszy Sadowskiego, napastnicy zdemolowali urządzenie i sprzęty domowe oraz uszkodzili blaszany dach. Na miejscu wypadku znaleziono około 370 kamieni, którymi demolowano mienie Sadowskiego. Napad ten zorganizowali ocołowi działacze RK. KPZB. Indura. W związku z tem zatrzymano 20 osób, z których 2 osadzono w więzieniu, resztę zaś poddano dozorowi policyjnemu.

2/Dnia 18 czerwca we wsi Piotrowicze, gm.Brzostowica-Mała, podczas zabawy weselnej odbyła się masówka komunistyczna, w której wzięło udział 25 osób.-

Przemawiali miejscowi działacze KPZB., Paweł Sycz i Terencjusz Siergiejszyk. Ten ostatni został po upływie pewnego czasu zatrzymany, Sycz zaś zbiegł przed aresztowaniem.-

3/Dnia 23 czerwca podczas odbywającej się zabawy w lesie obok wsi Burniewo, gm.Gudziejewicze, do zebranej młodzieży, w liczbie około 100 osób wygłosił przemówienie antypaństwowe wspomniany wyżej Siergiejszyk, który m.in. potępiał ekscesy antyżydowskie oraz zapowiedział wybuch rewolucji komunistycznej w roku bieżącym w Polsce.-

powiat wołkowyski

Dnia 16 czerwca na cmentarzu prawosławnym we wsi Boro-dzie, gm.Zelwa, odbyła się masówka komunistyczna przy udziale około 15 osób, w tem "emigranta", Jana Drobczyka. Na miej-

scu masówki rozwieszono transparent komunistyczny.-

2/Komunistyczna Partja Polski.

Nie zanotowano momentów godnych uwagi.-

Zewnętrzna akcja KPP.w czerwcu wyraziła się następująco

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparentów i plakatów	Kolportowano wy dawnictwa komun w ilu ilości wypadk. egzemp.
Szczuczynski	w.Przechody	-	1 5
	w.Kapice	-	1 8
	w.Białogrody	-	1 3
Razem		-	3 16

R e p r e s j e :

Za akcję wywrotową w czerwcu zatrzymani zostali:

pow.białostocki: Stefan Mińczuk, Józef Litwin, Jan Mudryk, Piotr Grześ, Józef Jarocki, Ostap Filipczuk i Mikołaj Malinowski - za terror anty-szarwarkowy.-

pow.bielski:

W związku z kontynuowaną akcją likwidacyjną ogniw KPZB., na terenie pow.bielskiego w czerwcu zatrzymano 78 osób.-

pow.grodziński:

Fryda Pomożcznik-instruktor OK.KPZB.Grodno, Onufry Jaroszewicz i Terencjusz Siergiejczyk - organizator masówek komunistycznych. Ponadto zatrzymano 20 osób za najście i zdemolowanie domu Sadowskiego we wsi Gładowicze.-

pow.szczuczynski:

Bolesław Bałdyga i Antoni Bałdyga - za kolportaż odezw komunistycznych.-

pow.wołkowyski:

Za urządzenie pochodów komun.w dniu 1 maja br., na terenie pow.wołkowyskiego zatrzymano ogółem 41 osób.-

nia wolnych miejsc w garbarniach, przyczem podnieśli, że zarząd kl.zw.zaw.garbarzy kieruje na wolne miejsca wyłącznie robotników-żydów ze szkodą robotników-chrześcijan, którzy po 5-7 lat nie mogą uzyskać pracy. Zebrani postanowili wnieść w tej sprawie podanie do Starosty Grodzkiego, a jeśli to nie odniosło skutku to zdemolować lokal zw.zawodowego i dotąd awanturować się, dopóki nie otrzymają pracy. Pozatem poruszono sprawę, czy - wzorem zw.zaw.włókniarzy - nie oddzielić się od garbarzy-żydów i zorganizować nowy związek, do którego należałoby wyłącznie robotnicy-chrześcijanie.-

Zw.Zaw.Robotników
Budowlanych.

W dniu 14 czerwca odbyło się w Białymstoku zebranie robotników kanalizacyjnych w sprawie strajku. Robotnicy zażądali przyjęcia do pracy tych robotników, którzy w poprzednim sezonie byli zatrudnieni na robotach kanalizacyjnych, a nieprzyjmowania do pracy robotników zamiejscowych. Mimo, iż żądań nie uwzględniono robotnicy wypowiedzieli się przeciwko strajkowi. Jednocześnie powzięto rezolucję, w której postanowiono zwrócić się do władz administracyjnych z prośbą o interwencję. Obecnych 80 osób przebieg spokojny.-

b/Związek Związków Zawodowych

Robotnicy drzewni.

W związku z przejściem większości członków oddziału Z.Z.Z. w Czarnej-Wsi do nowoutworzonego oddziału Kl.Zw.Zaw.Rob.Przem.Drzewn.Budowl.,Ceram.i Pokrewnych, będącego pod wpływami PPS.CKI /patrz sprawozdanie miesięczne za maj br./, dnia 2 czerwca w sali Świetlicy Straży Ogniowej w Czarnej-Wsi odbyło się zebranie Z.Z.Z. w celu uzupełnienia zarządu i omówienia obecnej sytuacji.-

./.

Na zebranie przybyli: sekretarz Okr. Z.Z.Z. w Białymstoku, Bartoszewicz, członek zarządu Filipowicz i prezes miejscowego koła Z.Z.Z., Makarewicz.-

W przemówieniu swoim Bartoszewicz, napiętnował tych, którzy opuścili szeregi Z.Z.Z., poczem omówiwszy dążenia związku, nawoływał dołączenia się pod jego sztandarami.-

Na miejsce 2-ch członków, którzy przeszli do klasowego związku /PPS.OKW./, wybrano Osolińskiego i Michałowicza - robotników z Czarnej-Wsi. Obecnych 50 osób.-

Włókniarze.

Dnia 23 czerwca na zebraniu włókniarzy, członków Z.Z.Z. w Supraślu, pow.białostockiego, przy udziale delegata Zarządu Głównego, generalnego sekretarza Kiermasa, złożono sprawozdanie z działalności miejscowego koła Z.Z.Z., przy czem sprawozdawca, sekretarz koła, Jan Górski, zarzucił członkom opieszałość w opłacaniu składek, a nawet warcholstwo, na skutek czego organizacja nie może sprostować swoim zadaniom.-

W odpowiedzi na wywody delegat Kiermas stwierdził, że z kołem Z.Z.Z. w Supraślu nie jest jeszcze źle i jakkolwiek są pewne usterki i niedociągnięcia, to jednak dadzą się one naprawić. W końcu zebrania wybrano nowy zarząd koła Z.Z.Z., w skład którego weszło 12 osób. Obecnych 200 osób.-

b/Chrześcijańskie Związki Zawodowe

Czyszcianie :

Dnia 16 czerwca odbyło się w Białymstoku zebranie członków sekcji czyszcian fabryk włókienniczych. Kilku mówców podało ostrej krytykę ordynację wyborczą, dowodząc, że robotnik straci te zdobycze, o które walczył całe lata. Wezwawszy do solidarnego strajku protestacyjnego w dniu 19 czerwca, podnieśli

oni, ze przywódcy Chrz.Zjednoczenia Zawodowego - Bitner, Urbański i ks. Szydełski, przeszli obecnie do obozu pomajowego, a zatem czyścianie, jako przeciwnicy tego obozu, nie mogą dalej pozostać w Chrz.Zjedn.Zaw. Jeden z mówców niejaki Baraczewski, postawił wniosek, ażeby czyścianie opuścili Chrz.Zjedn.Zaw.i przyłączyli się do Kl.Zw.Zaw.Włókniarzy /PPS.CKW./, co też zebrani jednogłośnie uchwalili. W związku z tą uchwałą, sekretariat sekcji czyścian przemieszczono w dniu 17 czerwca do wspomnianego kl.zw.zaw.włókniarzy /100/.

Robotnicy ziemni

Dnia 6 czerwca na zebraniu robotników ziemnych w Grodnie, zatrudnionych przy robotach miejskich, postanowiono zorganizować koło Chrz.Zjedn.Zawodowego. W tym celu wybrano prowizoryczny zarząd koła, w skład którego weszło 5 osób /150/.

IV. S t r a j k i .
-:-:-:-:-:-:-:-

Robotnicy drzewni.

W czasie od 14 do 28 czerwca w Czarnej Wsi, pow. białostockiego, strajkowało 457 robotników tartaku państwowego. Powodem strajku były niedociągnięcia w zarobkach w grupie 48 sztaplarzy, którzy z powodu mało wydajnego materiału, wyrabiali akordowo stawki niższe od płac dniówkowych, żądań zaś wyrównania zarobków - Dyrekcja nie uwzględniła. Strajkujący przystąpili do pracy pod warunkiem polubownego załatwienia tej sprawy. Kierownictwo strajku spoczywało w rękach Okr. Komitetu Robotniczego PPS. CKW. w Białymstoku.-

Robotnicy kanalizacyjni.

W dniach 27-30 czerwca strajkowało 74 robotników firmy "Mkot", prowadzącej roboty kanalizacyjne w Białymstoku. Powodem było zwolnienie z pracy 4-ech robotników z których trzech nie nadawało się wogóle do tego rodzaju robót, czwarty zaś - stale awanturował się. Strajk przegrano. Robotników wymienionych z pracy wydalono.-

Tkacze-lonkietnicy.

1/ Od dn. 18 do 24 czerwca strajkowało w Białymstoku w trzech fabrykach 50 tkaczy-lonkietników z powodu niewypłacania zaległych zarobków. Żądania strajkujących uwzględniono.-

2/ Z tego samego powodu strajkowało w dniach 4-18 czerwca 27 tkaczy-lonkietników w 2 fabrykach w Michał-

V. Stan bezpieczeństwa publicznego.

Stan bezpieczeństwa publicznego pod względem politycznym był naogół gorszy, a to z uwagi na wzrastające wśród szerokich warstw społeczeństwa nastroje antyżydowskie i zdarzające się tu i ówdzie w związku z tem czynne wystąpienia przeciwko żydowskiej ludności. Na pogorszenie się stanu bezpieczeństwa wpłynęły również trwające jeszcze w pierwszych dniach czerwca wystąpienia antyszczepkowe w powiecie suwalskim. Stan ten wymagał stale wzmożonej uwagi organów bezpieczeństwa. Sytuacja pod względem kryminalnym nie uległa zmianie i była naogół dobra.

Ważniejsze wypadki i wydarzenia.

Ekscesy antyży-
dowskie:

Pow. grodzieński.

Poważny charakter miały ekscesy antyżydowskie w Grodnie w dniu 7 czerwca. Bezpośrednim powodem wypadków była bójka w dniu 4 czerwca na sali tańca w Grodnie pomiędzy zwolnionym przed miesiącem z marynarki wojennej, Władysławem Kuszczą a Lejśchem Kantorowskim o dziewczynę. Na pomoc Kantorowskiemu pośpieszył Szmul Sztajner i zadał Kuszczę cios nożem w plecy. Efekt otrzymanej rany, Kuszczę zmarł. Pogrzeb odbył się dnia 7 czerwca. W konduście pogrzebowym wzięło udział około 1.500 osób. Po pogrzebie i po opuszczeniu cmentarza - pod parkanem cmentarnym zebrało się około 1.000 uczestników konduktu, rekrutujących się przeważnie z robotników i szumowin miejskich, do których przemówił kierowca samochodowy, Alfons Pens-

siuk, w te słowa: "Polska krew się przelewa, zamordowano naszych dwóch kolegów, będziemy bić żydów i rozbijać im sklepy". Podniecony przemówieniem Panasiuka tłum, powyrwał z parkanu sztachety i rzucił się grupkami w dzielnice żydowskie miasta, bijąc szyby w sklepach i napastując przechodzących żydów. Wskutek tej napaści ciężkie uszkodzenia ciała odniosło 12 osób, w tym dwóch chrześcijan. Z pośród ofiar zajęć - dwóch żydów zmarło w szpitalu.-

Inicjator zajęć, Panasiuk, początkowo ukrywał się, lecz w dniu 17 czerwca dobrowolnie oddał się w ręce władz bezpieczeństwa i osadzony został w więzieniu. Ponadto, w związku z tymi ekscesami, zatrzymano ogółem 47 osób, z których 20 osadzono w areszcie, 17 oddano pod dozór policji, a przeciwko 10 innym sporządzono doniesienia w trybie karno-administracyjnym. W liczbie 47 zatrzymanych jest 14 żydów, którzy organizowali bojówki odwetowe i stawili czynny opór policji. Z pośród tych żydów - jednego osadzono w areszcie.-

Ponadto na terenie pow. grodzieńskiego w różnych miejscowościach zanotowano 4 wypadki wybijania szyb w domach żydowskich oraz dwa wypadki obrzucenia kamieniami przejeżdżających żydów.-

suwalski.

Dnia 9 czerwca, na wieść o zajęciach grodzieńskich, szumowiny miejskie w Suwałkach wspólnie^z uczniami miejscowej szkoły rzemieślniczej poczęły napastować żydów na ulicy oraz wybijać szyby w domach żydowskich. Ekscesy natychmiast zlikwidowano.-

Ostatnio na terenie pow. suwalskiego poczęto w większej ilości kolportować antyżydowskie ulotki b. O.N.R.

pow. łomżyński.

Podczas odbywającego się w dniu 30 czerwca odpustu we wsi Łosewo, przybyło do tej wsi kilku straganiarzy - żydów z Kolna, którzy rozłożyli swoje stragany na placu obok kościoła. Wkrótce zebrało się około 50 osób, sympatyków Stronnictwa Narodowego, oraz straganiarzy - chrześcijan, którzy poczęli domagać się opuszczenia placu przez straganiarzy - żydów. Wezwanie to niepomogło, wówczas poczęto ciskać w żydów kamieniami, skutkiem czego potłuczono im butelki z napojami chłodzącymi. Pozatem ugodzono kamieniem w głowę jednego ze straganiarzy, Moszka Piekarewicza. Na skutek agresywnej postawy tłumu, obydwaj straganiarze - żydzi wieś opuścili.-

Pow. wysoko-mazow.

Dnia 23 czerwca, w niedzielę, przyjechało do wsi Hodyczewo, 5-ciu żydów - handlarzy i rozłożyło swe stragany w pobliżu kościoła. Po nieszporsach stragany te wraz z towarem ludność poprzewracała, a ich właścicieli - poturbowała. Sprawców ujęto.-

Nadto na terenie pow. wysoko-mazowieckiego wybito po kilka szyb w domach żydowskich w 4-eh wypadkach oraz poturbowano, względnie obrzucono żydów kamieniami - w 3 wypadkach.-

Pow. ostrowski.

W Ostrowi-Mazowieckiej lekko poturbowano pojedynczych żydów w dwóch wypadkach.-

Pow. wołkowyski.

nocy z dnia 20 na 21 czerwca w os. Swiętocznieznani sprawcy przez uprzednio otwarte okno wrzucili do lokalu organizacji żydowskiej "Hechaluc-Pionier" słomę i podpalili ją. Ogień ugasili znajdujący się w lokalu członkowie wspomnianej organizacji.-

Dnia 13 czerwca w Wołkowysku w czterech domach żydowskich wybito ogółem 7 szyb. Czynu tego opuszcili się czterej wychowankowie starszych klas miejscowego gimnazjum, w tem dwie uczennice. Sprawcy do winy przyznali się, oświadczając, iż uczynili to z uprzedzenia do żydów oraz chęci naśladowania podobnych zająć w innych miastach.-

Pow. sokólski.

Sokółce i na terenie powiatu wybito razem szyb w czterech wypadkach, a pozatem obrzucono kamieniami woźnicę-żyda.-

Drobne napady
rabunkowe.

Dnia 1 czerwca na szosie Zambrów-Ostrów-Mazowiecka nieznany osobnik, pod groźbą rewolweru, zrabował rower, na którym jechał uczeń I klasy z Ostrowi-Mazowieckiej, Marjan Staniec.-

Dnia 3 czerwca w lesie w pobliżu gajówki Minczuki, pow. grodzieńskiego, dwaj osobnicy, uzbrojeni w rewolwery, napadli na Jena Balcerzyka, któremu zrabowali 232 zł. i rower.-

Dnia 5 czerwca na gościńcu Sokółka-Janów, uzbrojony w karabin z nasadzonym bagnietem, mieszkaniec Grodna, Wiktor Onisko, lat 60, dokonał napadu na przejeżdżającego furmanką Mordechela Kentorowskiego i dwóch jadących z nim pasażerów, żądając wydania pieniędzy. Napadnięci oddali 2 zł oraz bo-

chenek chleba. Wkrótce po napadzie ujęto Oniškę i odebrano od niego zrabowane pieniądze, karabin austriacki i chleb. Napastnik tłumaczy się, że dokonał napadu z tego powodu, iż nie znosi Żydów.-

Dnia 7 czerwca na 12 km. szosy Białystok-Wolkowysk na jadącego na rowerze Kazimierza Choroszuchę napadł zamaskowany i uzbrojony w krótki karabin osobnik, który zrewidował napędzonego i zabrał mu rower.-

W tem samym miejscu dnia 24 czerwca ujęto na gorącym uczynku rabunku z bronią w rękę mieszkańca Dojlid pod Białymstokiem, Mieczysław Łapińskiego, który wraz z drugim mieszkańcem Białegostoku, Edwardem Szymańskim, zastąpił drogę Edwardowi i Witoldowi braciom Pankiewiczom i zabrał im rowery, przy czem jeden z napastników wystrzelił do Witolda Pankiewicza. W toku dochodzenia Łapiński zeznał, że tego samego dnia, wcześniej, dokonał napadu na Józefa Dąbrowskiego zbierając mu rower, który jednak zwrócił naskutek usilnych próśb poszkodowanego. Zatrzymany przyznał się też do napadu na Choroszuchę w dniu 7 czerwca, kiedy to również zabrał rower. Od Łapińskiego odebrano obcięty karabin francuski. Szymański ukrywa się.-

W nocy z 12 na 13 czerwca do mieszkania Kazimierzy Szymańskiej w Wasilkowie, pow. białostockiego wtargnęli przez okno dwaj nieznani osobnicy, którzy, skrepowawszy Szymańską, zrabowali jej z kufra 150 zł., książeczkę P.K.O. na 2.000 zł. i biżuterję. Odechodząc, napastnicy przykryli obezwładzioną Szymańską kilimami.-

W nocy z 12 na 13 czerwca na powracającego furmanką z Białegostoku do kolonii Pawełce, Bronisław Sobotę, napadło 3-ch osobników, z których jeden uzbrojony był w rewolwer.

Napastnicy zrabowali wiezione towary, poczem zbiegli.-

Dnia 24 czerwca do zatrudnionego w 523 oddz. Puszczy Białowieskiej /pow. białski/ robotnika Arseniusza Kaczenowskiego podeszło 4-ch nieznanych osobników, którzy poprosili go o papierosa. Po uwzględnieniu tej prośby jeden z tych osobników zażądał od Kaczenowskiego pieniędzy na bezrobotnych. Gdy Kaczenowski odmówił temu żądaniu, został ugodzony pięścią w głowę, wskutek czego stracił przytomność. Po odzyskaniu przytomności, Kaczenowski stwierdził brak w kieszeni 15 zł.

Dnia 25 czerwca na jadącą furmanką mieszkankę kol. Krynic, pow. białostockiego, Monikę Purwin, napadło dwóch osobników, którzy, po uprzednim obezwładnieniu napadniętej, zrabowali jej 15 zł., poczem zbiegli. Ustalono, że jednym z napastników jest Stanisław Bartnikiewicz, mieszk. wsi Szorce, pow. białostockiego. Obaj sprawcy napadu - ukrywają się.-

Opór podatkowy.

Dnia 18 czerwca mieszkańcy wsi Kolimagi, pow. Łomżyńskiego, Ludwik i Antoni Kopacze stawili czynny opór sekwestratorowi podczas ściągania podatku wojkowego. Zajętego przez sekwestratora wieprza Kopacze przebili nożem i odebrali. Nie dopuścili również do zajęcia innych rzeczy. Podczas tego zajścia zebrał się tłum, liczący około 50 osób, który okrzykami podniecał Kopaczów do oporu.-

Pozatem zaszło jeszcze kilka drobnych indywidualnych oporów podatkowych na tle wyłącznie ekonomicznem.-

Ucieczka więźniów.

Dnia 25 czerwca z pośród eskortowanych z Pułtusk do więzienia w Łomży 10 więźniów, pomiędzy stacjami Goworowo a Ostrołęka podczas biegu pociągu wyskoczyło przez okno i zbiegło 2-ch więźniów: Feliks Zaborowski, odbywający karę

- 2 - 15

1½ roku więzienia za kradzież, oraz Ładysław Cieślak, skazany na 6 lat więzienia za napad rabunkowy. Zaborskiego dnia 26 czerwca znaleziono nieprzytomnego na torze kolejowym w pobliżu miejsca wyskoczenia z pociągu.-

Wykolejenie się
pociągu kolei
wąskotorowej.

Dnia 16 czerwca na przystanku kolejki wąskotorowej Siercza-Ląka, pow. ostrołęckiego, w skutek rozkręcenia zwrotnicy, wykoleił się pociąg osobowy. Wypadków z ludźmi nie było. Powodem wypadku był wybryk łobuzerski.-

Podłożenie kawałka
szyny na torze ko-
lejowym.

Dnia 29 czerwca położono na przejeździe kolejowym na 89 km. linii kolejowej Białystok-Warszawa kawałek szyny. Pierwszy przechodzący pociąg przeszkodę tę usunął z szyn. Sprawcy, w liczbie 3-ich, zostali ujęci. Dokonali tego z zemsty przeciwko torowisku tego odcinka kolejowego.-

P o ż a r y .

Wykaz pożarów oddzielnie.-

Większe pożary.

Pow. białostocki.

Dnia 12 czerwca we wsi Klewinowo, gm. Juchnowiec, od uderzenia pioruna spłonęły 42 stodoły i 49 innych zabudowań gospodarczych oraz kilka sztuk inwentarza żywego. Poszkodowanych jest 41 gospodarzy. Straty wynoszą około 100.000 złotych.-

Dnia 22 czerwca od uderzenia pioruna we wsi Guzy spłonął jeden dom oraz 29 zabudowań gospodarczych. W czasie pożaru w stodole Józefa Potockiego eksplodował pocisk artyleryjski, którego odłamkami został ciężko ranny Łanczewski zaś lżej ranny - Ryticki. Straty wynoszą 20.300 zł.

Dnia 24 czerwca we wsi Ciasne, gm. Dojlidy, na szkodę 12 gospodarzy spłonął jeden dom mieszkalny, 9 stodół i 12 innych zabudowań gospodarczych oraz 15 sztuk inwentarza żywego. Pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem. Straty wynoszą 29.000 złotych.-

przejście ludności.

W czerwcu odebrano nielegalnie posiadanych:

karabinów typu wojskowego.....	10
" obciętych	3
luf karabinowych	1
krótkiej broni palnej	31
broni myśliwskiej	24
" małokalibrowej	-
bagnetów.....	-
szabel	-
broni białej: sztyletów	-
bokserów	-
kastetów	-
naboi /karabinowych i rewolwerowych/..	189
naboi dynamiowych	-
g r a n a t ó w	-

ycie broni

Nie notowano.-

palnej

-:-:-:-:-

21
WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN.260/6/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 6

za miesiąc czerwiec 1935 r.

VI. Sprawy graniczne.

-1-1-1-1-1-1-1-

Dezerterzy.

Dnia 12 czerwca z II komp. Baonu K.O.P. Sejny zbiegli na Litwę dwaj strzelcy: Grzegorz Błank i Jan Ważycko. Przed ucieczką dezerterzy ci okradli swoich kolegów.-

Nielegalne prze-
kroczenie grani-
cy.

Za nielegalne przekroczenie granicy z-razem w czerwcu na odcinku granicznym powiatu suwalskiego - 13 osób.-

-1-1-1-1-1-

H.F.

22 58
WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/6/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 5.

ze miesiąc czerwiec 1935 r.

VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż.

N i e n o t o w a n o .-

H. T.

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKI

Nr. PN 152/6/35 T

W Y K A Z

pożarów za miesiąc czerwiec 1935 roku

P o w i a t	Od ude- rzenia pioru- na.	Podpa- leń.	Wznie- conych przez dzieci	Wadli- wa ka- strak- cja ko- mina.	Nie- ostro- żność	Przy- czyn nieu- stało- ne.	Og- ółem.	Strat w zł
Augustowski	11	1	-	1	8	-	13	1858
Białostocki	8	2	-	1	1	3	15	16370
Bielski	-	-	-	-	8	5	13	4965
Grodziński	-	-	-	1	-	2	3	1300
Łomżyński	6	-	-	3	1	5	15	10128
Ostrołęcki	8	2	-	5	-	5	20	5021
Ostrowski	-	-	-	1	-	-	1	500
Sokółki	10	4	-	2	2	6	24	8021
Suwalski	10	-	4	24	3	2	43	10344
Szczuczynski	-	-	-	1	1	6	8	4918
Wołkowyski	-	2	1	3	2	16	24	14094
Wysoko-Mazow.	1	-	-	-	-	-	1	1000
Razem:	54	11	5	42	18	50	180	760014

H.F.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

BIAŁYSTOK dnia... sierpnia 1935 r.

PN. 260/7/35.T

TAJNE - PILNE!

sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne Nr.7 za mie-
siąc lipiec 1935 r.

Do

J.a. 29. VII. 351.

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Departament I. Polityczny

URZĄD WOJEWODY

29 SIER. 1935

w Warszawie.

Zal

Waga

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.7 za mie-
siąc lipiec 1935 r. z zakresu bezpieczeństwa publiczne-
go, ruchu wyrotowego i ruchu zawodowego.-

WOJEWODA

/Stefan Paskawski/

zyskują do wiadomości:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	Nr.1-4	-	4 egz.
Wojewoda w Wilnie	Nr. 5.	-	1 "
Wojewoda w Nowogrodzie	" 6	-	1 "
Wojewoda w Brześciu nad Bugiem	" 7	-	1 "
Wojewoda w Warszawie	" 8	-	1 "
Wojewoda w Stanisławowie	" 9	-	1 "
Wojewoda w Tarnopolu	" 10	-	1 "
Wojewoda w Lublinie	" 11	-	1 "
Wojewoda w Łodzi	" 12	-	1 "
Prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie	" 13	-	1 "
Prokurator Sądu Apelacyjnego w Wilnie	" 14	-	1 "
Prokurator Sądu Okręgowego w Białymstoku	" 15	-	1 "
Prokurator Sądu Okręgowego w Łomży	" 16	-	1 "
Prokurator Sądu Okręgowego w Grodnie	" 17	-	1 "
Prokurator Wydz. Zam. Sądu Okr. w Suwałkach	" 18	-	1 "
Inspektorat Nr.1. Oddz. II. Szt. Gł. w Wilnie	" 19	-	1 "
Oddzielny Referat Informacyjny DOK. III. w Grodnie	" 20-21	-	2 "
Oddzielny Referat Informacyjny DOK. IX. w Brześciu n/B.	" 22	-	1 "
Oddzielny Referat Informacyjny DOK. I. w Warszawie	" 23	-	1 "
P. "Brygada Grodno" w Grodnie	" 24	-	1 "
Starostowie Powiatowe Województwa Białostockiego	" 25-36	-	12 "
Starosta Grodzki w Białymstoku	" 37	-	1 "
Komendant Wojewódzki P.P. w Białymstoku	" 38	-	1 "
Naczelnik Urzędu Sledczego w Białymstoku	" 39	-	1 "
ch i w u m	" 40-42	-	3 "

O d b i o :

42 egz.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/3/35.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 7.
za miesiąc l i p i e c 1935 r.

I. Sytuacja ogólna.

Przygotowania do obchodu Międzynarodowego Dnia Antywojennego, ożywiły działalność partji komunistycznej jedynie w pow. grodzieńskim i wołkowyskim, bowiem masowa likwidacja KPZB. w pow. bielskim zahamowała akcję wywrotową na terenie tego powiatu na czas dłuższy.-

Przybycie na teren żomżyński nowego okręgowca ożywiło działalność elementów KPP. w pow. żomżyńskim, ostrowskim i ostrołęckim.-

W ruchu zawodowym zanotowano wysiłki Bundu do połączenia w jeden klasowy zw. zawodowy istniejących od niedawna w Białymstoku dwóch oddziałów kl. zw. zaw. włókniarzy-chrześcijańskiego /PPS. CKW./ i ogólnego /Bund i komuniści/. Rezultatów nie osiągnięto żadnych.-

Zainteresowanie wyborami wśród robotników nieznaczne. Zarządy zw. zawod. dokonały wprowadzenia wyboru delegatów do Zgromadzeń Okręgowych lecz delegaci ci mieli oddać białe kartki.-

Sytuacja, jeśli chodzi o stronę polityczną, wymagała nadal stałej czujności z powodu wzrostu nastrojów antyżydowskich oraz agitacji stronnictw opozycyjnych za bojkotem wyborów. Sytuacja bezpieczeństwa pod względem kryminalnym była naogół lepsza niż w miesiącu poprzednim. Zmniejszyła się w szczególności liczba drobnych napadów rabunkowych.-

60

STOWA BIAŁOSTOCKI
Nr. PS. 280/7/35.1.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 7.
za miesiąc l i p i e c 1935 r.

II Ruch wywrotowy.

a/Przejawy działalności elementów wywrotowych

1/Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi

W dotychczasowym wyniku likwidacji KPZB. i KZM. ZB. w pow. bielskim całkowitej dezorganizacji uległy RK. KPZB. i KZM. ZB. Bielsk-Podlaski, złożone z 5 podsejlonów, które obejmowały gminy Bielsk, Orla, Wysoki i częściowo Warew. Częściowo zdeorganizowano RK. KPZB. Kleszczewo i Zabłudów.-

W toku likwidacji RK. KPZB. Zelwa w pow. wołkowyskim zatrzymano 55 osób.-

W związku z obchodem Międzynarodowego Dnia Antywojennego, w wsi Hołynka, pow. grodzieńskiego, odbyła się w końcu lipca demonstracja komunistyczna przy udziale około 150 osób. Wszczęte w tej sprawie dochodzenie oraz uzyskane materiały umożliwią likwidację RK. KPZB. Hołynka. Dotychczas przekazano władzom sądowym 19 osób.-

Ożywienie akcji technicznej datuje się od drugiej połowy lipca i związane jest z obchodem Międzynarodowego Dnia Antywojennego. Na czoło akcji wysuwają się pow. wołkowyski i grodzieński.-

Cyfrowo działalność zewnętrzna KPZB. przedstawia się w lipcu następująco:

P o w i a t	Miejscowość	Wywieślono transparen- tów i pla- katów	Kolportowano wydawnictwa komunistyczne w ilu wypad. ilość egz.
Białostocki	Białystok	-	7
	Czarna Wieś	-	1
	Zabłudów	1	-
	Starosielce	-	1
Biełski	w. Dasze	-	1
	w. Trześcianka	-	1
Grodziński	Grodno	-	3
	w. Wierciliński	1	-
	w. Bogudzińska	1	-
	w. Zarubice	-	1
Sokółski	w. Talkowszczyzna	1	-
	w. Lipowy-Most	1	-
	kol. Markowy-Wygon	1	-
	kol. Pieczonki	1	-
	obok wsi Łaznisko	1	1
Wołkowyski	na terenie gmin	-	-
	Izabelin	2	-
	Porozów	7	-
	Tereszki	2	-
	Łysków	1	-
	Biskupice	1	-
	Piaszki	3	-
	Krzemienica	4	-
	Podorosk	1	-
	Swiskocz	3	-
	Mścibów	2	-
Razem		34	16

Inne przejawy działalności KPZB.

Głodówka więźniów
politycznych.-

W dniach 4 i 5 lipca w więzieniu w Grodnie głodowała 292 więźniów politycznych, żądając zmiany regulaminu więziennego, a mianowicie: nieorganicznej ilości i dowolnego wyboru książek i gazet, dłuższych spacerów, lepszego wyżywienia oraz złagodzenia regulaminu. Żądania te odrzucono. Po dwudniowej głodówce więźniowie przyjęli normalny posiłek.

Pochód komunistyczny. -

W nocy z 29 na 30 lipca we wsi Hołynka, pow. grodzieskiego, odbyła się demonstracja komunistyczna, w której wzięło udział około 150 osób. W czasie pochodu niesiono transparent komun. i śpiewano pieśni komun., poza tem rozrzucono literaturę wrotową. W związku z tem zatrzymano 19 osób. U niektórych znaleziono odezwy komun. -

2/Komunistyczna Partja Polski

W strefie działania KPP. zanotowano ożywienie akcji w związku z przybyciem w pierwszej połowie lipca br. nowego okręgowca na teren okręgu łomżyńskiego. Nawiązał on kontakty w pow. łomżyńskim, ostrowskim i ostrołęckim i zamierza wkrótce zwołać konferencję dzielnicową. -

W związku z obchodem 1-szosierpniowym stwierdzono zapatrzenie tego terenu w najświętszą bibułę OK KPP. Transporty nadawane są pociągami z Warszawy do Oryżewa, skąd dostarczane są do Zambrowa. -

Przejawy akcji KPP. w lipcu wyraziły się w następującym:

Powiat	Miejscowość	Wywieszono transpar. i plakatów	Kolportowano wydawnictwa komunistyczne	w ilu wypadk. ilość agz.
Łomżyński	obok Łomży w. Drozdowo w. Rutki-Tartak	1 1 -	- 1 1	- - 4
Ostrołęcki	w. Zamość	-	1	kilkanaście
	Razem	2	2	-

b / R e p r e s j e .

Za akcję wywrotową zostali zatrzymani w lipcu 1935r.

Białystok-miasto:

dnia 17 lipca - Luba Wróblewska, Nochem Niemeński i Joesel Barant - jako podejrzani i kolportaż literatury komunistycznej;

dnia 26 lipca funkcjonariuszka CK.KZM.ZB., Rejza-Rejśła Załoszańska, poszukiwana przez Wydział Śledczy w Wilnie;

dnia 31 lipca - Motel Niszt za przechowywanie odezw komunistycznych.-

pow.bielski:

W związku z kontynuowaniem akcji likwidacyjnej ogniw KPZB. zatrzymani zostali:

dnia 1 lipca - Stefan Lisowski, Jan Proboruk i Onchim Lisowski;

dnia 2 lipca - Konstanty Osipiuk vel Gawryluk, Nikita Monachowicz, Grzegorz Adamiuk, Aleksander Kamieński, Włodzimierz Korpacz i Wasyl Iwaniuk;

dnia 31 lipca - Eljasz Zajkowski, Teodozy Markowski, Stefan Mironiuk, Karp Mironiuk i Jakim Aleksiejuk.-

pow.grodziński:

W związku z demonstracją komunistyczną, urządzoną w nocy z dn.29 na 30 lipca we wsi Hołynka - zatrzymano 19 osób - działaczy KPZB.:

dnia 24 lipca za kolportaż literatury komunistycznej zatrzymani zostali Włodzimierz Szubzda i Piotr Baranowski.-

pow.o strołęcki:

Dnia 30 lipca zatrzymano za kolportaż odezw Macława Ciszkowskiego.-

w wołkowyski: Dnia 28 lipca zatrzymano na kontakcie partyjnym we wsi
Liczyce, delegatkę OK.KPZB.Białystok, podając się za Antoninę
Karłowicz -

Pozatem w związku z akcją likwidacyjną, zatrzymano 55 osób

Wyroki sądowe.

W lipcu skazani zostali za działalność wywrotową:

1/przez Sąd Okręgowy w Białymstoku:

Dnia 5 lipca - mieszkańcy Białegoostoku, Roza Zabłudowska,
Leja Rubin i Sara Gildfenig - na karę 6 lat więzienia każda
oraz Lejba Grynberg i Fryda Grynberg - po 1 roku więzienia,
przyczem Frydzie Grynberg zawieszono karę na 5 lat, a nadto
mieszkańcy wsi Skoja, pow.sokólskiego Włodzimierz Lisowski,
Piotr Sawicki i Bazyli Surowiec na 3 lata więzienia każdy oraz
Aleksander Lisowski - na 2 lata więzienia.-

Dnia 11 lipca - mieszkańcy Bielska-Podlaskiego, członko-
wie komórki szkolnej w miejscowym gimnazjum, Emanuel Złotkie-
wicz na karę 5 lat więzienia i Włodzimierz Zakrzewski - na 3
lata więzienia.-

2/przez Sąd Okręgowy w Grodnie:

Dnia 18 lipca - Małka Szapiro i Borys Jarmoszyk - po 4
lata więzienia każdy oraz Safon Hajduk i Leon Nożko - po 3 l-
ta więzienia każdy.-

3/przez Sąd Okręgowy w Łomży:

Dnia 19 lipca Sruł-Hersz Lerman - na karę 3 lat więzie-
nia -

III. Ruch zawodowy.

-1-1-1-1-1-1-

Izb

Wybory do Ustawodawczych nie wywołały wśród robotników większego zainteresowania. Wprawdzie zarządy poszczególnych klasowych związków zawodowych zwołały zebrania swych członków celem wyboru delegatów do Zgromadzeń Okręgowych, lecz jedynie po to, aby mieć możliwość wygłoszenia na Zgromadzeniach Okręgowych protestacyjnych deklaracji. Podczas głosowania delegaci robotników oddawali białe kartki.-

W lipcu czyniono próby połączenia obu oddziałów /chrześcijańskiego i żydowskiego/ klas.zw.zaw.rob.przem.włókienniczego w Białymstoku. Zabiegi te nie dały rezultatu.-

W okresie sprawozdawczym zanotowano ożywioną akcją, zmierzającą do zorganizowania w klas.związkach zawodowych robotników dotychczas organizacją nie objętych. W ten sposób w pow.białskim zorganizowani zostali robotnicy kaflarscy w Siemiatyczach i Milejczycach. Wynikiem tego był wybuch strajku we wszystkich niemal zakładach kaflarskich. W Łapach, pow.wysoko-mazowieckiego utworzono oddz.klas.zw.zaw.rob.przem.budowl., drzewnego i ceramicznego.

W tymże okresie rozwiązano związek zaw.robotn.przem.drz. ZZZ.w Mostach, pow.grodzińskiego, na skutek niepłacenia składek przez członków.-

a/Klasowe Związki Zawodowe .

Okręgowa Komisja Klasowych Zw. Zawod.-

W dniu 26 lipca odbyła się w Białymstoku konferencja Okręgowej Komisji Klasowych Związków Zawodowych przy udziale 25 delegatów z poszczególnych związków, zwołana w celu omówienia kwestji wyboru delegatów do zgromadzenia okręgowego. Na konferencji stanowiono wybrać 9 delegatów do zgromadzenia okręgowego, przypadających klasowym zw. zaw. w okręgu wyborczym Nr.40. Delegaci mieli wziąć udział w zgromadzeniu okręgowym, lecz przy głosowaniach oddać białe kartki.-

Próba połączenia 2 oddziałów klas.zw. zaw.włókien.-

Dnia 14 lipca w Białymstoku, w lokalu klas.zw.zaw. robotników przem.włókienniczego, oddz.II, pozostającego pod wpływami PPS.OKW.i skupiającego wyłącznie chrześcijan, odbyła się pod przewodnictwem b.posła Szczerkowskiego konferencja pomiędzy przedstawicielami obu oddziałów kl.zw.zaw.włókienn. /PPS.OKW.i Bund/, mająca na celu połączenie tych związków. Przedstawiciele I oddz. /Bund/ domagali się od b.posła Szczerkowskiego ostatecznej konkretnej decyzji w tej sprawie. Szczerkowski oświadczył, że sprawy zawodowe, dotyczące przędzalni i tkaczy będzie narazie załatwiał oddz. II zw.zaw.włókienn. /PPS.OKW. z tem, że decyzję ostateczną poweźmie Zarząd Główny Kl.Zw.Zaw.Włókienn.w Łodzi. Wobec takiego stanowiska przedstawiciel oddz.I /Bund/, Antoni Wewiór, zakomunikował, że rezygnuje ze stanowiska członka Zarządu Głównego kl.zw.zaw.włókienniczego. W konferencji wzięło udział 7 osób.-

Zebrańie delegatów
fabrycznych.-

Dnia 17 lipca odbyło się w Białymstoku zebranie delegatów robotników przemysłu włókienniczego, zrzeszonych w I oddz. /Bund/ kl.zw.zaw. Na zebraniu poruszano sprawę przyjmowania do związku nowych członków, przyczem, jako zasadę przyjęto, że członkiem związku może zostać tylko ten robotnik, który brał udział w strajku włókienniczym w Białymstoku w 1933 roku. Na tej zasadzie z pośród kilkunastu robotników fabryki Beck-era przyjęto do związku tylko 10 osób.-

Zw.zaw.robotn.
przem.drzewnego.-

Dnia 7 lipca w Czarnej-Wsi, pow.białostockiego, odbyło się zebranie robotników miejscowego tartaku państw. Przemawiał sekretarz OKR.PPS.CKW.z Białegostoku, Tomasz Kapitułko, który, przypominając zebrany trzy główne warunki, na jakich robotnicy tartaku przystąpili do pracy, stwierdził, że jeden z tych warunków, a mianowicie: wypłata należności 48 sztablowcom - dotychczas nie został wykonany, lecz, że czynione są starania w tym kierunku, które uwieńczone będą pozytywnym rezultatem. Kończąc przemówienie, Kapitułko wezwał robotników do cierpliwości i do niedopuszczania do samowolnych wystąpień robotników /100/.-

Sekcja czyściarzy
kl.zw.zaw.włókien.-

Dnia 7 lipca na zebraniu sekcji czyściarzy-chrześcijan w Białymstoku, którzy niedawno opuścili Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe i zgłosili akces do klas.zw.zaw.włókniarzy - podniesiono, że powodem, który spowodował ten krok był zamiar Chrześc.Zjedn.Zaw.poddania robotników pod wpływ BBWR.-

b/ Chrześcijańskie Związki Zawodowe

Zw.zaw.dozorców
domowych.-

Dnia 11 lipca odbyło się w Białymstoku zebranie dozorców domowych, zrzeszonych w Chrześcijańskim Zjednoczeniu Zawodowym. Przemawiali: sekretarz miejscowego oddz. Zjednoczenia, Mikołaj Korbut i prezes Centralnego Zw. Dozorców Domowych, b.poseł, Franciszek Urbański. Obaj mówcy poddali ostrej krytyce działalność Stronnictwa Narodowego na gruncie robotniczym, podkreślając, że stronnictwo to, organizując robotników, nie czyni tego dla poprawy bytu robotnika, lecz jedynie dla swych celów politycznych /80/..-

W.D.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI
Nr. PN. 260/7/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 7
za miesiąc l i p i e c 1935 r.

IV. S t r a j k i .

Strajk protestacyjny
przeciwko ordynacji
wyborczej.-

Dnia 9 lipca Rada Kl.Zw.Zaw. w Grodnie proklamowała 1-godzinny strajk protestacyjny przeciwko nowej ordynacji wyborczej. Strajkowało około 80 osób a to drukarze w fabryce kart lapina /40 osób/ i krawcy. Strajk miał przebieg spokojny i nie wywołał żadnego efektu.-

K a f l a r z e .

Dnia 29 lipca w 6-ciu kaflarniach w Białymstoku zastrajkowali robotnicy w liczbie 124 osób, domagając się podwyżki zarobków o 20% i podpisania umowy zbiorowej.-

Na znak solidarności przyłączyło się do strajku 38 kaflarzy w Gródku, pow.białostockiego oraz 250 kaflarzy w Siemiatyczach, pow.bielackiego, a wreszcie 27 kaflarzy w Bielsku-Podl. i 36 kaflarzy w Milejczycach, pow.bielackiego. Przebieg strajku spokojny.

Włóknierze.

1/ W dniach 2 i 3 lipca strajkowało 27 robotników w wykończalni sukna braci Łuńskich w Gródku, pow.białostockiego. Żądanie strajkujących - usunięcie z pracy robotnicy Luby Dorożkiewicz, której mąż posiada gospodarstwo rolne, - zostało uwzględnione.-

65

2/ Dnia 22 lipca w warsztatach tkackich lonkietniczych w Wasilkowie, pow. białostockiego, zastrajkowało 28 robotników, żądając podwyżki zarobku o 2 gr. od 100 rzutów. Dotychczasowe płace wynosiły 13-14 gr. od 1000 rzutów. Strajk przeciągnął się na sierpień.-

3/ W okresie od dn. 22 do 24 lipca w fabryce koców Menachema Glikwejda w Michałowie, pow. białostockiego, strajkowało 24 robotników wskutek zalegania pracodawcy od 4 tygodni z wypłatą zarobków. Po uregulowaniu należności, robotnicy przystąpili do pracy.-

Robotnicy budowlani.

W czasie od dn. 1 do 15 lipca strajkowali w Łomży robotnicy budowlani, domagając się podwyżki z 50 gr. do 75 gr. za godzinę dla t.zw. pierwszej ręki i do 65 groszy- dla drugiej ręki. Strajkowało ogółem 70 robotników. Żądania strajkujących zostały uwzględnione.-

Robotnicy rolni.

Dnia 20 lipca w maj. Poryte-Jabłoń, pow. Łomżyńskiego, zastrajkowali robotnicy dniówkowi w liczbie około 80 osób, domagając się podwyżki płacy dziennej: dla mężczyzn do 2 zł. i dla kobiet do 1.50 zł. Strajk trwa. Stała służba folwarczna udziału w strajku nie bierze.-

-:-:-:-:-

V. Stan bezpieczeństwa publicznego.

Stan bezpieczeństwa publicznego pod względem politycznym wymagał czujności władz bezpieczeństwa z uwagi na wzrost nastrojów antysemitycznych i wynikające na tym tle drobne ekscesy, zwłaszcza w pow. wysoko-mazowieckim / 5 wypadków/. Dla podtrzymania nastrojów antyżydowskich, w pow. suwalskim kolportowano w dużej ilości wydawnictwa C.N.R. Sytuacja pod względem kryminalnym uległa pewnej poprawie. Zmniejszyła się mianowicie ilość drobnych napadów rabunkowych.

Ważniejsze wypadki i wydarzenia.

Ekscesy antyżydowskie.

1/ Dnia 28 lipca we wsi Kulesze-Kościelne, pow. wysoko-mazowieckiego pomiędzy domem Moszka Karpis a bożnicą żydowską rzucono petardę. Wskutek wybuchu, wypadło z okien 5 szyb.

2/ W nocy z 27 na 28 lipca zamieszkali w Szepietowie, pow. wysoko-mazowieckiego, Stanisław Ignaciuk i Henryk Szymborski, będąc w stanie pijanym, kilkakrotnie uderzyli deską po okiennicach domu żydowskiego, Od uderzeń wypadła jedna szyba.--

3/ W nocy z dnia 13 na 14 lipca we wsi Dąbrowa-Kościelna, pow. wysoko-mazowieckiego, wywieszono szlach z napisem: "Bazylewicz i Makyszko, to wojtki żydowskie". Pod napisem umieszczono podobiznę miejscowego żyda, Lejzora, trzymającego w ręku paczkę machorki. Ponadto, dnia 17 lipca nieznani sprawcy obrzucili kamieniami dom wymienionego żyda.--

anonimy

W dniach 13 i 17 lipca do drzwi mieszkania posterunkowego P.P. Zygmunta Grabowskiego w Dobrowoli, pow. wołkowyskiego, przyczepiono anonimowe listy. Treść pierwszego anonimu brzmiała: "Za obronę żydów na jarmarku w Świsłoczy i gnębienie ludzi, którzy przysięgli, zginiecie jak psy, ty i Morzało". Drugi list brzmiał następująco: "Przeżegnajcie policjanta, który broni żydów przed katolikami-polakami".

Dnia 17 lipca anonim wywieszono również w tej samej miejscowości przy mieszkaniu posterunkowego P.P. Romualda Jaroszewicza, następującej treści: "Nie lękasz się groźby i bronisz dalej swienników żydów? Teraz się zlekniecie nas, postaramy się, byś więcej nie mógł ich bronić".

Wspomniany wyżej posterunkowy P.P. Grabowski był dwukrotnie delegowany do Świsłoczy na wzmocnienie tamtejszej załogi policyjnej w związku ze spodziewanymi ekscesami antyżydowskimi.

obny napad
punkowy

Dnia 30 lipca na szosie Zambrów-Czyżew, pow. wysoko-mazowieckiego, trzech nieznanych osobników napadło na Stanisława Magórka, rabując mu 24 zł.

picie poste-
nkowego P.P.

Dnia 18 lipca zatrzymani w Sokołach, pow. wysoko-mazowieckiego, Antoni Pogorzelski i Czesław Rózekowski, pobili st. post. P.P. Lipskiego. Awanturnicy oświadczyli, iż w ten sposób mszczą się za Janę Pogorzelską/córkę Str.Nar./, znajdującego się w M.O. Winowajców zajścia aresztowano.

strzelanie
rywającego się
gania

Dnia 9 lipca posterunkowy P.P. Jan Sybiński, we wsi Przedświt, pow. ostrowskiego, natknął się na zbiegłego więźnia

kryminalnego, Aleksandra Sredzińskiego, usiłując go zatrzymać. Podczas szamotaniny się z Sredzińskim oraz z jego rodziną która pośpieszyła mu na pomoc, z trzymanego przez poster Sybickiego rewolweru padł strzał, raniąc więźnia w szyję. Mimo otrzymanego postrzału, Sredziński zdołał zbiec do pobliskiego lasu. Zbiega ujęto dnia 12. lipca b.r.

Bezpieczeństwo
na kolei.

1/ Dnia 24 lipca na st. kolej. Swisłocz, pow. wołkowyskiego, podczas przetaczania wykoleił się parowóz oraz jeden wagon towarowy. Wypadków z ludźmi nie było. Przyczyna wykolejenia się narazie nieustalona.-

2/ Dnia 31 lipca w pobliżu mostu kolejowego na rzece Supraśl, obok st. kol. Telik /pow. białostocki/ nieznani sprawcy ułożyli na torze kolejowym zapasową szynę. Przeszkodę wczas zauważono i usunięto.-

Kradzież przewo-
dów telefonicznych.

Dnia 23 lipca na szlaku kolejowym Żednia-Telik /pow. białostocki/ w puście wagonowej uszkodzono instalację telefoniczną i skradziono 3½ mtr. kabla. Dokonały tego prawdopodobnie dzieci, pasące bydło w pobliżu miejsca wypadku.-

Kradzież i po-
strzelenie zło-
dzieja.-

Dnia 19 lipca szofer autobusu prywatnego, kursującego na linii Łomża-Kolno, Czesław Kościelecki, skradł z przewożonej w autobusie poczty 4.200 złotych gotówką, poczem zbiegł.-

Po upływie kilku godzin sprawcę kradzieży ujęto. W czasie doprowadzania do posterunku P.P., usiłował on ponownie zbiec, wskutek czego eskortujący posterunkowy, Nowicki, po strzale ostrzegawczym, oddał drugi strzał w stronę Kościeleckiego, raniąc go w okolicę kręgosłupa. Rannego umieszczono w szpitalu w Łomży. Po wyzdrowieniu, Kościeleckiego w dniu 5 sierpnia prz-

kszano władzom sądowym. Ze skradzionych pieniędzy odnaleziono tylko 3.200 złotych.-

nież w cerkwi.- W nocy z 16 na 17 lipca przez rozchylenie krat w oknie dostali się złodzieje do cerkwi prawosławnej w Białymstoku, gdzie porozbijali skarbonki, zabierając około 200 złotych. Z naczyń cerkiewnych nie skradziono.-

ż a r y .

Wykaz pożarów - oddzielnie.

wsze pożary.

1/ Dnia 5 lipca w kaflarni Daszeczów w Siemiatyczach, pow. bielskiego, wybuchł pożar, który zniszczył budynek fabryczny i uszkodził piec do wypalania kafli. Straty wynoszą 21.070 zł. Bez pracy pozostało wskutek pożaru 50 robotników. Pożar powstał z powodu niedbalstwa stróża.-

2/ Dn. 7 lipca w tartaku "Sosna" w Grodnie wybuchł pożar, który strawił doszczętnie 2 budynki tartaczne z całkowitem urządzeniem. Wartość tych budynków wynosi 50.000 zł. Ogień przerzucił się następnie na składy desek w ilości około 5.000 mtr³, które również spłonęły, powodując straty w wysokości 200.000 zł. Pozatem spalił się koń. Przyczyna wybuchu pożaru - nieustalona. Tartak był nieczynny od dnia 6 lipca b.r., w którym to dniu robotnicy, w liczbie 101 osób, otrzymali wypowiedzenie.-

3/ Dnia 4 lipca we wsi Terechowicze, pow. wołkowyskiego, spłonęły 23 domy mieszkalne i 68 zabudowań gospodarczych oraz 52 sztuki żywego inwentarza. W czasie pożaru spłonął 6-cioletni chłopiec. Straty wynoszą 45.000 złotych. Przyczyna wybuchu pożaru nieustalona. Wdroży się akcję scaleniową.-

Rozbrajanie lud-
ności

W lipcu odebrano wiele nie posiadanych

karabinów typu wojskowego	14
" obciętych	3
luf. karabinowych	4
Krótkiej broni palnej	30
broni myśliwskiej	34
" małokalibrowej	1
bagnetów	7
szabel	1
broni białej sztyletów	1
bokserów	-
kastetów	-
naboi /karabinowych i rewolwerowych/	372
naboi dynamitowych	-
gr s n s t ó w	-

Użycie broni palnej w lipcu 1935 r.

Powiat	Opór władzy		W pościgu		Wystąpienia masowe		Ogółem
	Użyto broni śmiertel.	Wypadków	Użyto broni śmiertel.	Wypadków	Użyto broni śmiertel.	Wypadków	
Białostocki	1	-	-	-	-	-	1
Łomżyński	-	-	1	-	-	-	1
Ostrowski	-	-	1	-	-	-	1
R s z e m	1	-	2	-	-	-	3

Kłęski żywiołowe

W połowie lipca, wskutek burzy gradowej, znacznie ucierpiały zboża w pow. sokólskim, augustowskim, suwalskim i wołkowyskim. Szkody w pow. sokólskim wynoszą w niektórych gminach do 70% zasiewów, w pow. suwalskim dochodzą nawet do 100%. Akcja pomocy wdrożona. -

-:-:-:-:-

H.F.

NOJEWADA BIAŁOSTOCKI

Nr.PN. 260/7/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.7.

za miesiąc l i p i e c 1935 r

VI. Sprawy graniczne.

Postrzelenia
przemytników.

1/ Dnia 30 lipca na odcinku granicznym pow.ostrołęckiego niemiecka straż graniczna postrzeliła w nogę mieszkańca wsi Bandysie, pow.ostrołęckiego, Stanisława Samsela, w chwili, gdy znalazł się on na terytorjum Niemiec. Samsel przemycał do Prus proszeta i gęsi. Rannego umieszczono w szpitalu w Szczytnie /Prusy Wschodnie/.-

2/ Dnia 29 lipca w pobliżu granicy niemieckiej, w pow. suwalskim, patrol K.O.P. postrzelił mieszkańca wsi Kleszczówek, pow.suwalskiego, Józefa-Zygmunta Taranowskiego, który usiłował przekroczyć granicę do Niemiec.-

Nielegalne prze-
kroczenie grani-
cy.-

Za nielegalne przekroczenie granicy, w lipcu na odcinku granicznym pow.ostrołęckiego zatrzymano 4 osoby.-

H.F.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/7/35. T.

69
Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 7.

za miesiąc l i p i e c 1935 r.

VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż.

- Nie notowano . -

-:-:-:-:-

H.F.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/7/35.T.

W Y K A Z

pożarów za miesiąc lipiec 1935r.

P o w i a t	Od ude- rzenia pioru- na	Podpa- leń	Wznie- conych przez dzieci	Wadli- wa kon- strukcja komina	Nie- ostroż- ność	Przy- czyny nieu- stalo- ne	Ogó- łem	Straty w zł.
Augustowski	2	-	-	3	2	1	8	30.155.-
Białystok-miasto	-	1	-	1	-	2	4	325.-
Białostocki	1	3	-	-	1	5	10	47.800.-
Bielski	-	1	1	1	1	2	6	38.460.-
Grodzieński	-	-	1	1	1	5	8	259.899.
Łomżyński	3	-	-	4	2	3	12	25.840.
Ostrołęcki	-	3	-	-	7	-	10	9.590.
Ostrowski	2	-	-	2	1	-	5	7.700.
Sokółski	-	-	-	3	3	2	8	11.760.
Suwalski	4	1	1	22	3	-	31	68.704.
Szczuczynski	-	1	-	2	-	3	6	15.800.
Wołkowyski	-	2	-	3	2	9	16	90.260.
Wysoko-Mazow.	1	-	-	-	-	-	1	7.000.
R a z e m	13	12	3	42	23	32	125	613.293.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

BIAŁYSTOK, dnia 25 września 1935 r.

70

Nr. PN. 260/S/35.T.

T a j n e - P i l n e !

Sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne Nr. 8. za mie-
siąc sierpień 1935 roku.

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Departament I. Polityczny

WOJEWÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI

30 WRZ 1935

W W a r s z a w i e .

Zaś.

W.

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 8. za
miesiąc sierpień 1935 r. z zakresu bezpieczeństwa
publicznego, ruchu wywrotowego i ruchu zawodowego.-

WOJEWODA

/PASŁAWSKI/

trzymują do wiadomości:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	Nr. 1-4	-	4	egz.
an Wojewoda w Wilnie	Nr. 5	-	1	"
an Wojewoda w Nowogródku	" 6	-	1	"
an Wojewoda w Brześciu nad Bugiem	" 7	-	1	"
an Wojewoda w Warszawie	" 8	-	1	"
an Wojewoda w Stanisławowie	" 9	-	1	"
an Wojewoda w Tarnopolu	" 10	-	1	"
an Wojewoda w Lublinie	" 11	-	1	"
an Wojewoda w Łodzi	" 12	-	1	"
an Prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie	" 13	-	1	"
an Prokurator Sądu Apelacyjnego w Wilnie	" 14	-	1	"
an Prokurator Sądu Okręgowego w Białymstoku	" 15	-	1	"
an Prokurator Sądu Okręgowego w Łomży	" 16	-	1	"
an Prokurator Sądu Okręgowego w Grodnie	" 17	-	1	"
an Prokurator Wydz. Zam. S. Okr. w Suwałkach	" 18	-	1	"
spozytura Nr. 1 Oddz. Szt. Gł. w Wilnie	" 19	-	1	"
modzielny Referat Informacyjny DOK. III. w Grodnie	" 20-21	-	2	"
modzielny Referat Informacyjny DOK. IX. w Brześciu n/B.	" 22	-	1	"
modzielny Referat Informacyjny DOK. I. w Warszawie	" 23	-	1	"
O.P. "Brygada Grodno" w Grodnie	" 24	-	1	"
nowie Starostowie Powiatowi Województwa B-stockiego	" 25-36	-	12	"
an Starosta Grodzki w Białymstoku	" 37	-	1	"
an Komendant Wojewódzki P.P. w Białymstoku	" 38	-	1	"
an Naczelnik Urzędu Śledczego w Białymstoku	" 39	-	1	"
r o b i w u m	" 40-42	-	3	"

O d b i t o :

42 egzempl

I. Sytuacja ogólna.

-:-:-:-:-:-:-:-

W działalności KPZB. obserwowano szczególnie w Grodzieźnie intensywną akcję antywyborczą, natomiast likwidacja ognisk kompartji na terenie pow. wołkowyskiego zahamowała w dużym stopniu działalność KPZB. na tym terenie. Na innych terenach akcja KPZB. niczem specjalnem nie zaznaczyła się.-

KPP. w dalszym ciągu czyniła próby odbudowania OK.Łomża, jednak bez rezultatów.-

Ruch zawodowy był naogół słaby. Zainteresowanie wyborców -nieznaczne. Jak i poprzednio, prowadzona przez bundowców i komunistów akcja za zlikwidowaniem drugiego oddziału klasowego zw. robotników przemysłu włókienniczego w Białymstoku, grupującego wyłącznie robotników - chrześcijan.- Rezultatów jednak, z uwagi na panujące ogólnie nastroje antysemitckie wśród chrześcijańskiej robotniczej, akcja ta nie dała.-

Strajki miały charakter drobny i nie wpłynęły na zmiany w ruchu zawodowym.-

Stan bezpieczeństwa pod względem politycznym wymagał dużej czujności władz bezpieczeństwa z powodu wybuchających od czasu czasu ekscesów antyżydowskich, zwłaszcza w pow.wysoko-mazowieckim. Sytuacja bezpieczeństwa pod względem kryminalnym była naogół dobra.-

-:-:-:-:-:-:-:-

II. Ruch wywrotowy.
-:-:-:-:-

a/ Przejawy działalności elementów wywrotowych.

1/ Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi.

W sierpniu kompartja całą uwagę skierowała na prowadzenie akcji antywyborczej, która szczególną intensywnością odznaczała się w powiecie grodzieńskim. Stwierdzono znaczną ilość odezw antywyborczych w kolportażu wewnętrznym.-

Prowadzona od kwietnia b.r. likwidacja KPZB. i KZM.ZB. w pow. bielskim dobiega do końca. Oskarżenia w liczbie około 300 osób zostali podzieleni na szereg grup, z których każda tworzy odrębną sprawę.-

Zlikwidowano ostatecznie RK. KPZB. /26 komórek/ i RK.KZM.ZB. /7 komórek/ Zelwa w pow. wołkowyskim.-

W tymże powiecie w drugiej połowie sierpnia wszczęto likwidację RK. KPZB. Podorsk, w której wyniku dotychczas postawiono w stan oskarżenia 97 osób.-

Cyfrowo działalność zewnętrzna KPZB. przedstawiała się w sierpniu następująco:

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparen- tów i pla- katów	Kolportowano wydawnictwa komunistyczne	
			w ilu wypad- kach	ilość egzemplarzy
Białostocki	Białystok	-	2	43
	Królowy-Most	1	1	6
	Czarna-Wieś	2	1	4
	Nowosiołki	-	1	4
	Gródek	1	-	-
	Oziabły	-	1	6
	Buksztel	1	-	-
Białski	Kojłły	1	1	1
	w pobliżu Brańska	1	-	-
	Zbucz	-	1	1
	Czyże	1	-	-
Grodziński	G r o d n o	-	3	kilkadz.
	Werejki	1	-	-
	Kopciówka	1	-	-
	Chomontowce	-	1	27
	Berwie	1	-	-
	Hornica	-	1	35
	Kruszyniany	1	-	-
	Kucharze	1	-	-
Wołkowyski	Wierobiejki	1	1	2
	Klepacze	1	-	-
	Z b o r y	1	-	-
	w lesie "Nowiny"	1	-	-
	Kamienica	1	-	-
	Hrynki	1	-	-
R a z e m		19	14	-

Inne przejawy działalności KPZB.

Masówki komun.

1/ Dn.1 sierpnia grupa młodzieży komun., w liczbie około 25 osób, urządziła w Białymstoku, obok fabryki I.D. Szpirerówkę, która trwała 3 minuty i ograniczyła się do wzniesienia kilku okrzyków.

2/ Dn.2 sierpnia podczas zabawy tanecznej, odbywającej

72

się we wsi Remuciołce, pow. grodzieńskiego, nieznana kobieta wygłosiła przemówienie komunistyczne, nawołując do bojkotu wyborów do Sejmu i Senatu oraz wstępowania do szeregów KPZB.

3/ Dn. 1 sierpnia we wsi Borki, pow. wołkowyskiego, odbyła się masówka komun. przy udziale 27 osób.-

2/ Komunistyczna Partja Polski.

Zanotowano większe zainteresowanie OK.KPP. okręgiem Łomżyńskim, który postanowiono odbudować za wszelką cenę. Niezależnie od przebywającego w terenie od lipca b.r. okręgowca - w dn. 25.VIII.b.r. został przysłany nowy funkcjonariusz OK.KPP. w charakterze sekretarza OK.KPP.Łomża. Funkcjonariusz ten, którym okazał się poszukiwany Konopka Wiktor, po krótkim pobycie został zatrzymany w dniu 11 września b.r.

Prowadzona przez tych okręgowców akcja antywyborcza pozostała bez rezultatu z powodu zbyt słabej żywotności ogniw partyjnych.-

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparen- tów i pla- katów.	Kolportowano wydaw komunistyczne	
			w ilu wy- padkach	ilość egzempl
Ostrowski	Długosiodło	3	-	-
Szczuczynski	Szczuczyn	-	1	15
Wysoko-Mazow.	Czyżew	-	1	paczka
R a z e m	-	3	2.	-

b/ R e p r e s j e.

Za akcję wywrotową zostali zatrzymani w sierpniu 1935 r.:

Białystok-Miasto: Dnia 14 sierpnia - instruktor objazdowy OK.KPZB. Jakób Bąk,
Dnia 15 sierpnia - Rachela Szwarzman i Rejzla Bezówna za nawiązywanie kontaktu z żołnierzami dla celów KPZB.-

Dnia 29 sierpnia - Józef Dębski za uprawianie agitacji komun. wśród robotników huty szklanej.-

powiat bielski: Dnia 26 sierpnia - Nasko Brener i Akter Brener, którzy dostarczali broń członkom KPZB.

powiat grodzieński: Dnia 11 sierpnia - Józef Furman, Piotr Baranowski, Tadeusz Kuźmicki, Michał Jaśkielewicz, Włodzimierz Samojło i Aleksy Kurłowicz - wszyscy działacze KPZB.

Dnia 20 sierpnia mieszkaniec wsi Szyłki, pow. postawskiego Piotr Szyłko, który w dniu 17 sierpnia został zwolniony z więzienia w Koronowie, po odbyciu 4-letniej kary za działalność komunistyczną. U zatrzymanego w łucie pod podszewą znaleziono "grypsy" więzienne o treści komunistycznej. Grypsy te Szyłko miał doręczyć działaczom komun. w Grodnie.

powiat ostrowski: Dnia 27 sierpnia - Dawid Borman za przechowywanie plakatów komun.-

powiat ostrołęcki: Dnia 2 sierpnia - Wacław Ciszkowski.

powiat wołkowyski: Dnia 12 sierpnia - Włodzimierz Michniuk i Mikołaj Nosewicz za rozwieszenie transparentów komunistycznych.

powiat wysoko-maz. Dnia 2 sierpnia - Mordko-Lejba Żywica za przechowywanie odezw komun.-

- - - - 0 0 0 0 - - - -

powiat suwalski: Dn. 31 sierpnia zatrzymano mieszkańca Suwałk, Zygmunta Sipowskiego, u którego w mieszkaniu znaleziono archiwum kierownika powiatowego O.N.R. Sipowski przyznał się, że jest zastępcą kierownika powiatowego O.N.R.

Naskutek jego zeznania zostali zatrzymani: Zaborowski Józef - kierownik O.N.R. na gm. Jeleniewo oraz Bogdan Leon - kierownik propagandy i działu broni O.N.R. na tąże gminę. Sprawa w Sądzie Areszt śledczy zawieszono.-

73

c/ Wyroki Sądowe.

Dnia 9 sierpnia Sąd Okręgowy w Grodnie skazał Sergjusza Zawadzkiego na karę 3 lat więzienia.-

-:-:-:-

H.F.

III. Ruch zawodowy.

-:-:-:-:-

Ruch zawodowy w sierpniu był słaby. Poza odbyciem kilku zebrań włóknarzy w Białymstoku i próbami wkroczenia na teren powiatu wołkowyskiego zw.zaw.robotników rolnych - nie było momentów, zasługujących na podkreślenie.-

a/ Klasowe Związki Zawodowe /Z.S.Z./

Zw.Zaw.Robotn.
Przem.Włókien.

Dnia 4 sierpnia odbyło się w Białymstoku zebranie włóknarzy, zrzeszonych w I oddz. /ogólnym/ kl.zw.zaw. robotn.przem. włókienniczego. Szereg mówców potępiało utworzenie II oddz. wspomnianego związku, składającego się wyłącznie z samych robotników-chrześcijan. Po burzliwych debatach zebrani uchwalili rezolucję, opiewającą, że pomiędzy członkami I oddz.zbierane będą podpisy pod petycją, protestującą przeciwko utworzeniu drugiego oddziału tego związku. Petycja ta następnie będzie przedstawiona Centrali kl.zw.zaw.włóknarzy /200/-

Na następnym zebraniu tego samego związku, w dniu 25 sierpnia wysunięto wniosek, ażeby w miejsce dotychczasowego pomocnika sekretarza związku - żyda zatrudnić chrześcijanina, a to w tym celu, by zapobiec opuszczeniu tego związku przez członków-chrześcijan. W trakcie dyskusji nad tą sprawą niektórzy z pośród mówców zarzucali prezesowi omawianego związku, Antoniemu Wewiórowi, że powoduje w łonie związku rozłamową robotę po uprzednim porozumieniu z Tomaszem Kapitułką - sekretarzem

Zw. zaw. robotni-
ków rolnych.

W. zew. robotni-
św budowlanych

b/ "Praca Polska".

Dnia 25 sierpnia w Kasilkowie, pow. białostockiego, odbyło się zebranie włóknarzy, członków zw. zaw. "Praca Polska". Przemawiał przybyły z Białegostoku Józef Kroszel, poruszając sprawę 8-godzinnego dnia pracy i nawiązując do organizowania się. Ponadto nadmienił, że żydzi w Polsce niepomnie bogacą się, i że nagromadzone pieniądze wywożą do Palestyny

IV. S t r a j k i .

-:-:-:-:-:-:-:-

K a f l a r z e .

Podany w poprzednim sprawozdaniu miesięcznym strajk kaflarzy był kontynuowany przez cały miesiąc sierpień. Na znak solidarności, w dn.26 sierpnia przyłączyli się do strajku również robotnicy kaflarni Abrama Wajnsztejna w Orli, pow.bielskiego, w liczbie 60 osób.-

Robotnicy ziemni.

W czasie od 21 do 23 sierpnia strajkowało 130 robotników, zatrudnionych przy robotach meljoracyjnych koło wsi Porzecze, pow.grodzińskiego, żądając podwyżki zarobków. Żądanie robotników nie zostało jednak uwzględnione.-

Robotnicy tartaczni.

Dn.28 sierpnia zastrajkowało 40 robotników w tartaku "Sosna" w Grodnie. Strajkujący żądają uruchomienia drugiej zmiany. Właściciel żądaniu odmówił z braku materiałów. Strajk przeciągnął się na wrzesień.-

Robotnicy budowlani.

W okresie od dn.21 do 26 sierpnia strajkowało 23 robotników, zatrudnionych przy budowie kościoła Sw.Rocha w Białymstoku. Powodem strajku było zaleganie z wypłacaniem zarobków. Po uzyskaniu zaliczek na zaległe zarobki, robotnicy przystąpili do pracy.-

75

Robotnicy piekarscy

W czasie od dn.26 do 31 sierpnia strajkowali robotnicy 14 piekarń w Ostrołęce. Żądanie strajkujących: podwyżka zarobków o 20% - zostało uwzględnione.-

-:-:-:-:-

H.F.

V. Stan bezpieczeństwa publicznego.

Stan bezpieczeństwa publicznego pod względem politycznym wymagał nadal czujności władz bezpieczeństwa z uwagi na powtarzające się ekscesy antyżydowskie a nawet wystąpienie z bronią na tamtym /pow. wysoko-mazowiecki/. Pod względem kryminalnym sytuacja bez zmian.

Ważniejsze wypadki i wydarzenia

Ekscesy w
Sokołach w
dniu 25.VIII.
b.r.

Na urządzonym w dniu 25 sierpnia b.r. w sali Domu Parafjalnego w Sokołach t.zw. "kursie dla działaczy Stronnictwa Narodowego", wzięli też udział członkowie Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, wraz z miejscowymi księżmi. Wystąpił z przemówieniem Kobylński Stanisław, kierownik bojówki Młodych Str. Narodowego w Sokołach, w którym powiedział: "Proszę Panów patrzeć jakie mamy dzisiaj rządy, co z nami robią, musimy być silni, zorganizowani, musimy taki rząd siłą czyli pięściami i kijami usunąć i przyjść do władzy, - pięściami i kijami zrobić władzę narodową-katolicką, żeby nie było żydów, policja bije nas pałkami gumowymi, strzela do nas, wysyła do Berezy, ale to nic nie pomoże, niech sądzą - my musimy pięściami i kijami zwyciężyć" -

Po odebraniu Kobylńskiemu głosu niezadowoleni członkowie bojówek endeckich opuścili salę udając się na rynek. Tu widząc przypadkowo zbliżający się kondukt pogrzebowy żydowski, dla wywołania awantur, podbiegli do konduktu i usiłowali zrzucić z bark niesione zwłoki zmarłego żyda. Na krzyk żydów nadbiegł oddział Pol.

eji i rozpedził napastników, przy użyciu pałek gumowych.-

Napastnicy cofnęli się na cmentarz kościelny, skąd obrzucali policję kamieniami wykrzykując przytem wyzwiska na policję, nie nadejście się do powtórzenia.-

Gdy oddział policyjny znajdował się na ul. Kościelnej, przybył do oddziału Komendant Powiatowy, podkomisarz Paprocki, który objął komendę i wezwał zebranych do rozejścia się. Wezwania tego tłum nie usłuchał i podlegany przez tych samych agitatorów, zajął tym razem postawę zdecydowanie wroga, prąc do rozgrywki z policją, obrzucając równocześnie bez przerwy Policję kamieniami.-

Podkomisarz Paprocki, stojąc przed oddziałem, wzywał tłum kilkakrotnie do zaprzestania rzucania kamieniami i rozejścia się, lecz wezwanie to pozostało całkowicie bezskuteczne, a odwrotnie niektórzy przywódcy Sekcji Młodych zachęcali ludność do dalszej walki z policją. W pewnym momencie niektórzy działacze Str. Narodowego /znani/ wyszli drugą furtką z cmentarza kościelnego i udali się na rynek, by zachęcić ludność stojącą w tyle za oddziałem policyjnym do atakowania policji i z tej strony. Widząc to podkomisarz Paprocki polecił st.przod. Lewandowskiemu z kilku policjantami odseparować ich i nie wpuścić z powrotem na cmentarz kościelny, manewr ten jednak omawiani spostrzegli i po zorientowaniu się, pobiegli w kierunku furtki, wiodącej na cmentarz, do której zbliżał się i st.przod. Lewandowski z policjantami. W tym momencie wyskoczyło z cmentarza jeszcze kilku osobników, a jeden z nich usiłował rozbroić Lewandowskiego, chwytając go za karabin, lecz nadbiegli z pomocą policjanci nie dopuścili do tego. W rezultacie skończyło się na pokaleczeniu Lewandowskiego. St.przod. Lewandowski wraz z przybyłymi mu na pomoc policjantami obrzucany kamieniami począł cofać się do oddziału i w tym czasie został ugodzony ciężko kamieniem w głowę. Inni policjanci, towarzyszący Lewandowskiemu, odnieśli obrażenia lżejsze.-

Gdy Lewandowski cofnął się do oddziału, z tłumu padły strzały w kierunku policji, która przytem nieustannie była obrzucana kamieniami, przytem coraz większa ilość policjantów odnosiła obrażenia cieleśne i nie mogła pozostać w szeregu. Wówczas podkomisarz Paprocki poraz ostatni wezwał tłum do uspokojenia i rozejścia się, a gdy to nie odniosło żadnego skutku i w odpowiedzi posypała się na policję lawina kamieni - polecił oddziałowi dać salwę ostrzegawczą. Po salwie tłum nie tylko, że nie cofnął się, lecz począł jeszcze bardziej atakować policję. Z uwagi na bardzo groźną sytuację, podkomisarz Paprocki wydał wówczas rozkaz oddania drugiej salwy tym razem już w tłum, zalecając przytem strzelać w nogi. Po oddaniu drugiej salwy w tłumie powstało zamieszanie i poczęto krzywić, że jest ranny. Na widok rannego orobnika, tłum począł rozbiegać się w różne strony, niektórzy zaś pozostali nadal na emantarzu. Widząc wśród napastników konsternację oddział policyjny przystąpił do ujęcia czynniejszych działaczy oraz podlegaczy, którzy w ilości 28 osób zostali doprowadzeni do aresztów policyjnych. Po zatrzymaniu tych osób w Sokołach zapanował spokój.

Wskosy anty-
żydowskie.

W pow.wysoko-mazowieckim miało miejsce kilka wypadków wybi-
cia szyb w domach żydowskich.-

Dnia 23 sierpnia we wsi Kulesze -Kościełne, pow.wysoko-mazow.
pod ciętą dachem domu Cui wróbel podłożono petardę, która jednak z powodu
zgaśnięcia lontu nie eksplodowała. Sprawców sporządzenia i podłoże-
nia petardy, Stanisława Toczyńskiego i Józefa Góleszewskiego, za-
trzymano.-

Dnia 20 sierpnia w czasie jarmarku w Sokołach, pow.wysoko-
-mazowieckiego, członkowie Str.Narodowego nie dopuszczali ludność
chrześcijańską do kupowania u straganiarzy-żydów. Naskutek inter-
wencji policji, sprawcy uciekali, lecz po jej oddaleniu się znowu

77

stosowali te same metody. Następnie ciż sami sprawcy obleli kwasem żrącym kilka sztuk sukna i ubrań, leżących na straganach żydowskich.

Rozbój w banku.

Dnia 3 sierpnia na szosie Jasionówka-Korycin /pow. sokólski/ na idącego drogą Fajwela Malara napadło kilku osobników, którzy zadali mu 8 ciętych ran w głowę, zdarli z niego ubranie i obuwie i zrabowali 680 zł. gotówką. W wyniku pościgu zatrzymano 5 napastników, którzy zeznali, że są członkami Str. Narodowego i, że napadu dokonali nie w celu rabunkowym, a jedynie z zamiarem nastraszenia żydów.

Napad rabunkowy.

Dnia 15 sierpnia mieszkaniec wsi Jawory-Podmoście, pow. ostrołęckiego, członek Str. Narod., Władysław Stodolski napadł pod wsią Dębniaki na Franciszka Malinowskiego, rabując mu pod groźbą rewolweru rower.-

Bezpieczeństwo na kolei.-

W nocy z 14 na 15 sierpnia na przejeździe kolejowym tak zw. "kańkowskim" /pow. ostrowski/ nieznany sprawca położył na szynach kolejowych żelazny słupek hektometrowy. Przeszkodę tę wczas zauważono i usunięto.-

Uszkodzenie słupów telefonicznych.-

Dnia 14 sierpnia na szlaku kolejowym Bielsk-Podl. - Gregorowce /pow. bielski/ uszkodzono 9 słupów telefonicznych przez odkręcenie i skradzenie drutu, którym przymocowane były te słupy do szyn żelaznych. Wskutek tego uszkodzenia, słupy opadły na dół i przy silniejszym wietrze groziły wywróceniem się.-

Najście w więzieniu.-

Dnia 27 sierpnia w więzieniu w Białymstoku około 60-ciu więźniów, przebywających w szpitalu, poczęło wznosić okrzyki "Precz z naczelnikiem więzienia, niech żyje aspirant Łotowski, niech żyją

./.

wszyscy aspiranci, niech żyje dr. Andrijewski", wyrzucając równocześnie przez okno posiadaną żywność. Do krzyków tych przyłączyli się wkrótce więźniowie z innych oddziałów. Po ukaraniu prowodyrów zajścia, spokój został przywrócony.-

ie
yp
u
re
złościwy
k na wie-
nistów-
jonistów.

Dnia 24 sierpnia na podwórzu posesji Nr. 19 przy ulicy Kupieckiej w Bałymstoku odbywał się wiec sjonistów-rewizjonistów. Do zebranych przemawiał z balkonu I piętra delegat z Warszawy. W pewnej chwili znajdujący się nad mówcą balkon na II piętrze, pod ciężarem obecnych tam osób załamał się i runął na zgromadzonych na dole słuchaczy. Spadający balkon zawadził również o balkon I piętra, lecz mówca zdążył na czas cofnąć się, odnosząc tylko lekkie obrażenia. Wskutek tego wypadku 10 osób odniosło ciężkie uszkodzenie ciała. Jedną z ofiar, 7-letni Berek Łozowski, po upływie kilku godzin zmarł.

o ż a r y.

Wykaz pożarów - oddzielnie.

większe pożary. Na terenie pow. Łomżyńskiego miały miejsce następujące większe pożary:

1/ Dnia 3 sierpnia we wsi Jankowo-Młodzianowo, spłonęło 14 domów mieszkalnych, 22 stodoły i 22 różnych innych budynków gospodarczych oraz 33 sztuki inwentarza żywego. Poszkodowanych jest 22 gospodarzy. Straty wynoszą około 100.000 zł. Pożar powstał wskutek zaprószenia ognia przez 6-letnie dziecko.-

2/ Dnia 18 sierpnia we wsi Michny, wskutek zaprószenia ognia od papierosa, wybuchł pożar, który na szkodę 9 gospodarzy strawił 7 stodół ze zbiorami, 8 chlewów i 50 fur torfu. Straty wynoszą 40.000 złotych.

3/ Dnia 28 sierpnia we wsi Orlikowo, spłonęło 12 domów mieszkalnych i 47 zabudowań gospodarczych. Straty wynoszą 90.000 złotych.

Rozbrajanie
ludności

W sierpniu odebrano nielegalnie posiadanych:

karabinów typu wojskowego	14
" obciętych	6
luf karabinowych	5
krótkiej broni palnej	21
broni myśliwskiej	20
" małokalibrowej	-
broni białej	
bagnatów	2
szabel	-
sztyletów	-
bokserów	-
kastetów	-
naboi /karabinowych i rewolwerowych/...	45
naboi dynamitowych	-
granatów	-

Użycie broni palnej w sierpniu 1935 r.

Powiat	Opór władzy		W pościgu		Wystąpienia masowe		Ogółem	
	Użyto broni.	Wypad. śmierć.	Użyto broni.	Wypad. śmierć.	Użyto broni.	Wypad. śmierć.	Użyto broni.	Wypad. śmierć.
Wysoko-Maz.	-	-	-	-	1	1	1	1
R a z e m :	-	-	-	-	1	1	1	1

Nr. PN. 260/8/35. T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.8.
za miesiąc sierpień 1935 r.

VI. Sprawy graniczne.

Zastrzelenie na granicy. Dnia 28 sierpnia na granicy polsko-litewskiej /pow. augustowski/ kapral K.O.P., Sieczkowski, zastrzelił mieszkańca wsi Siniewicze, gm. Wołkowiczowce, pow. augustowskiego, Wacława Żurawskiego w chwili przekraczania przezeń granicy z Litwy do Polski. Żurawski podejrzany był o uprawianie przemytnictwa.-

Zatrzymanie dezertere. Na odcinku granicznym pow. suwalskiego zatrzyma-
no przy przekraczaniu granicy z Litwy do Polski
Bronisława Szwierenko, który w 1983 r. zdezertero-
wał z 19 p.artylerji lekkiej w Mołodecznie.-

Nielegalne przekroczenie granicy.
Za nielegalne przekroczenie granicy zatrzymane
w sierpniu na odcinku granicznym pow. ostrołęckiego
- 7 osób.-

E. F.

79
JEWODA BIAŁOSTOCKI

tr. PN. 260/8/35. T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 8.

za miesiąc sierpień 1935 r.

VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż.

Szpiegostwo.

1/ Dnia 20 sierpnia pod zarzutem uprawiania szpiegostwa zatrzymano mieszkańca Grodna, Konstantego GRYKO.

2/ Dnia 23 sierpnia zatrzymano mieszkańca wsi Puńsk, pow. suwalskiego, Jerzego Wierzbicko, jako podejrzanego o szpiegostwo. Wierzbicko udawał się po przemyt na Litwę, gdzie był wykorzystywany przez wywiad litewski.-

P.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr.PN. 260/8/35 T.

W Y K A Z

pożarów za miesiąc sierpień 1935 roku

P o w i a t	Od ude- rzenia pioru- na	Podpa- leń	Wanie- conych przez dzieci	Wadli- wa kor- struk- cja ko- mina	Nie- ostro- żność	Przy- czyny nieu- stalo- ne	Ogó- łem	Strat w zł
Augustowski	1	1	-	3	2	1	8	13.8
Białystok-miasto	-	-	-	-	-	2	2	1.0
Białostocki	-	1	-	-	4	1	6	6.4
Bielski	-	-	-	1	1	1	3	10.1
Grodzieński	-	-	1	-	2	5	8	37.6
Łomżyński	4	1	2	1	2	2	12	306.0
Ostrołęcki	2	-	2	-	-	2	6	30.4
Ostrowski	-	-	-	1	4	-	5	20.8
Sokółski	3	-	-	2	1	2	8	39.2
Suwalski	2	-	-	10	4	1	17	21.8
Szczuczynski	-	-	1	-	2	-	3	2.1
Wołkowycki	-	2	-	2	3	2	9	10.3
Wysoko-Mazow.	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	12	5	6	20	25	19	87	499.965

W.D.

LOBBEL

W. D. no dn.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Białystok, dnia 28 października 1935r.

Nr. PN 260/9/35 T

WAJNE - PILNE

Sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne Nr. 9 za mie-
siąc wrzesień 1935r.

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Departament I Polityczny

w Warszawie

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne N. 9
za miesiąc wrzesień 1935r. z zakresu bezpieczeń-
stwa publicznego, ruchu wyrotowego i ruchu zawodowego.

WOJEWODA

/Pasławski/

Otrzymują do wiadomości:

306.023	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	Nr. 1-4	- 4 egz.
	Pan Wojewoda w Wilnie	" 5	- 1 "
30.408	" " w Nowogródku	" 6	- 1 "
	" " w Brześciu nad Bugiem	" 7	- 1 "
	" " w Warszawie	" 8	- 1 "
20.820	" " w Stanisławowie	" 9	- 1 "
	" " w Tarnopolu	" 10	- 1 "
	" " w Lublinie	" 11	- 1 "
39.255	" " w Łodzi	" 12	- 1 "
	" Prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie	" 13	- 1 "
	" " w Wilnie	" 14	- 1 "
21.890	" " Okręgowego w Białymstoku	" 15	- 1 "
	" " w Żonży	" 16	- 1 "
	" " w Grodnie	" 17	- 1 "
2.100	" " Wydz. Zam. Sądu Okręgowego w Suwałkach	" 18	- 1 "
	Ekspozytura Nr. 1 Oddziału Sztabu Głównego w Wilnie	" 19	- 1 "
10.345	Samodzielny Referat Informacyjny DOK III w Grodnie	" 20-21	- 2 "
	" " IX w Brześciu n/B	" 22	- 1 "
	" " I w Warszawie	" 23	- 1 "
	K O P. "Brygada Grodno" w Grodnie	" 24	- 1 "
	Panowie Starostowie Powiatowi Województwa Białostockiego	" 25-36	- 12 "
	Pan Starosta Grodzki w Białymstoku	" 37	- 1 "
	Pan Komendant Wojewódzki PP w Białymstoku	" 38	- 1 "
	Pan Naczelnik Urzędu Sledczego w Białymstoku	" 39	- 1 "
499.965	Archiwum	" 40-42	- 3 "

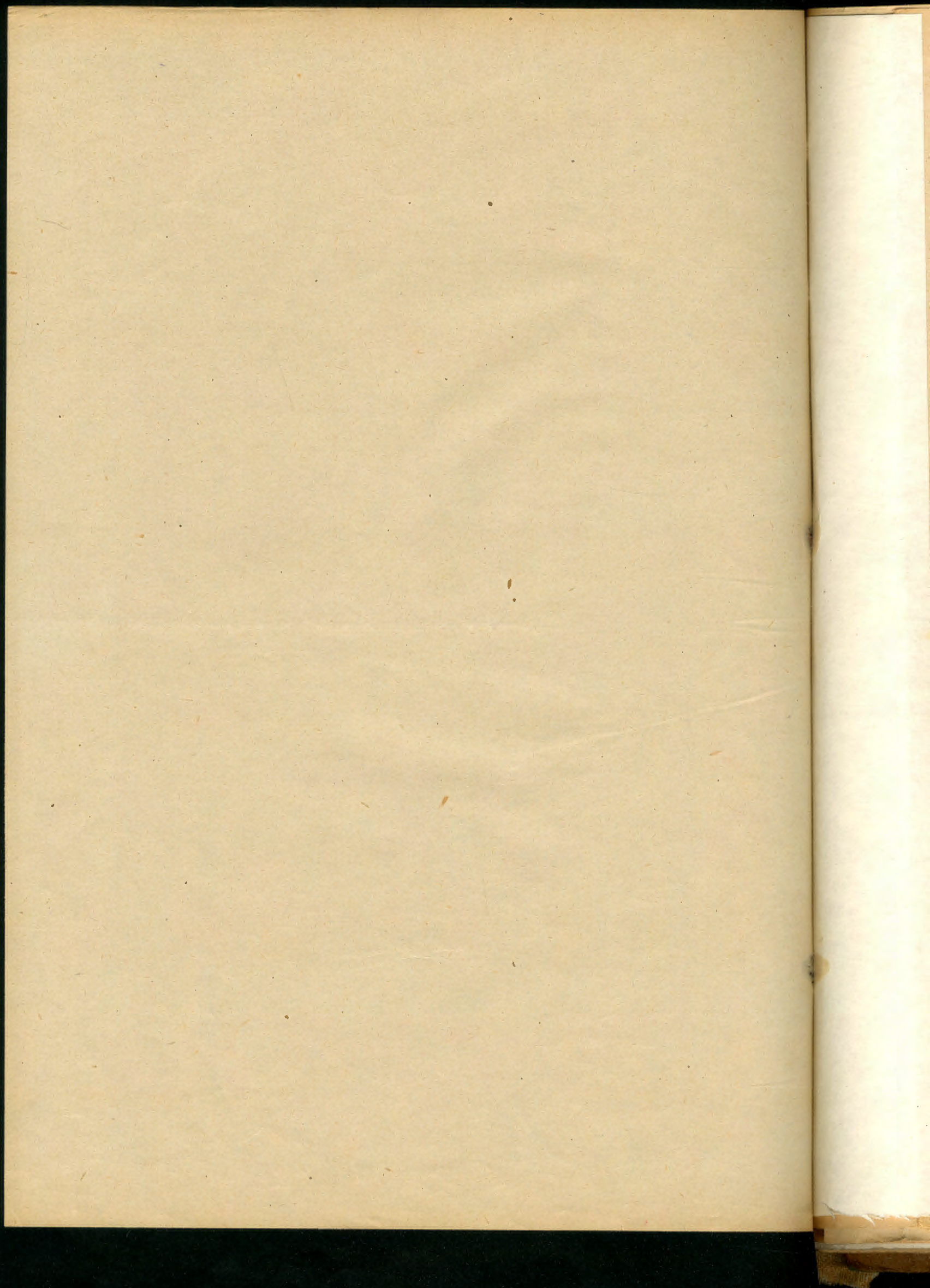
Odbito - 42 egzempl.

LOBEL: 11 WRZES 1935

2 LIST 1935

Wzrost do

Zat.

2
81
WOJEWODA BIAŁOSTOCKI
Nr. PN.260/9/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.9
za miesiąc wrzesień 1935r.

I. Sytuacja ogólna .

Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi w okresie sprawozdawczym kładła główny nacisk na agitację antywyborczą, z nikłym jednak powodzeniem. W Białymstoku kompartja zmierza do stworzenia jednolitego frontu z Bułdem, narazie jednak bez rezultatu. Międzynarodowy Dzień Młodzieży minął bez echa.-

Czynione poprzednio przez Komunistyczną Partję Polski próby odbudowy OK Łosza spełzły na niczem z powodu zatrzymania okręgowca Konopki.-

W ruchu zawodowym nie było momentów, zasługujących na specjalne podkreślenie. Robotnicy naogół ustosunkowali się biernie do akcji wyborczej.-

Stan bezpieczeństwa pod względem politycznym w dalszym ciągu wymagał czujności organów bezpieczeństwa, zwłaszcza w pow.wysokomazowieckim, gdzie czynione były próby zakłócenia aktu wyborczego przez masowe wystąpienie bojówek, złożonych z członków Stronnictwa Narodowego.-

Pod względem kryminalnym sytuacja bezpieczeństwa była dobra.-

-----0000000-----

II. Ruch wywrotowy .

a/Przejawy działalności elementów wywrotowych

1/Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi

We wrześniu przejawy działalności KPZB. były w dalszym ciągu słabe. Powodem takiego stanu rzeczy były likwidacje ogniw komunistycznych w pow. bielskim i wołkowyskim.-

W związku z wyborami do Sejmu oraz z obchodem Międzynarodowego Dnia Młodzieży nieco większe nasilenie akcji transparentowania dostrzegano jedynie w pow. grodzieńskim.-

Stwierdzono usiłowanie do zorganizowania komórki partyjnej w Suwałkach bez dodatniego, jak dotychczas, rezultatu.-

W Białymstoku kompartja ponownie nawiązała kontakt z Bundem celem utworzenia jednolitego frontu. Narazie realizacja tego frontu jest wątpliwa z uwagi na obawy Bundu przed ewent. represjami ze strony władz administracyjnych w wypadkach wspólnych wystąpień zewnętrznych z komunistami. Usiłowania utworzenia "Jednolitego Frontu Związkowego" spełzły na niczem, wobec opornego stanowiska przedstawicieli związków zawodowych, pozostałych pod wpływami PPS.GKW.-

W związku z wyborami do Sejmu, kompartja prowadziła agitację za niebraniem udziału w głosowaniu. Jeśli chodzi o efekt tej agitacji, to poza wstrzymaniem się od głosowania młodzieży białoruskiej, uprawnionej do głosowania i żydów-komunistów, skutków większych nie odniosła. Ludność starsza w rejonsach oponowanych przez KPZB. w większości wzięła udział w głosowaniu.-

Cyfrowo działalność zewnętrzną KPZB. przedstawiała się we wrześniu
r.b. następująco:

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparen- tów i pla- katów	Kolportowano wydawnictwa komunistyczne w ilu wypad- kach	ilość egzemplarzy
Białostocki	Białystok	-	2	13
	Pańki	-	1	6
	Fasty	-	1	2
	Bacieczki	-	1	2
Bielski	Bielsk	-	1	paczka
	Orzeszkowo	-	1	3
Grodzieński	Grodno	-	4	76
	W pobliżu Krynek	3	-	-
	Brzostowica-Mała	1	-	-
	" Murowana	1	-	-
	Klukowce-Kule	1	-	-
	Wojciechowszczyzna	1	-	-
	Białogorce	1	-	-
	Brzostowica-Stacja	1	-	-
	Biały-Dworek	1	-	-
	Kucharze	1	-	-
	Mostowlany	1	-	-
	Łuzy	-	1	2
	Mosty	1	-	-
	Kańczatka	-	1	4
Sokólski	Ł a ż n i e	1	-	-
Wołkowyski	folw. Sofki	1	-	-
	Krasny-grów	1	-	-
	Janowce	1	-	-
	Miejski	1	-	-
	Zofjówka	1	-	-

R a z e m

19

13

2/Komunistyczna Partja Polski

Zatrzymanie w dniu 11 września br.okręgowca Wiktora Konopki wpłynęło deprymująco na dalszą działalność KPP.w okręgu łomżyńskim. Akcja antywyborcza, prowadzona słabo, nie dała dla KPP.konkretnych rezultatów.-

Przejawy akcji KPP.we wrześniu br.wyraziły się w następują-
cem:

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparen- tów i pla- katów	Kolportowano wydawni- ctwa komunistyczne w ilu wypad.ilość egz
Łomżyński	Łonża	1	-
	w pobl.Zambrowa	1	-
	" Piątnicy	2	-
Ostrowski	Białe Błoto	1	-
Wysoko-Mazow.	B o k i n y	-	1 15
	Razem	5	1 15

b/ Zebranie partyjne KPP.

pow.ostrowski

Dnia 14 września br.w Ostrowi-Mazowieckiej odbyła się masówka komunistyczna przy udziale 12 osób, na której omawiano sprawę zbierania składek na rzecz więźniów politycznych i dyskutowano nad przygotowaniem odezw komunistycznych. Wszyscy uczestnicy tej masówki są znani.-

c/ M o p r .

pow.biskostecki

W okresie od 12 do 28 września br.członkowie KPZB. we wsi

Kołodna, gm. Gródek, przeprowadzili zbiórkę ofiar na rzecz rodziny mieszkańca tejże wsi, Józefa Popławskiego, który w dniu 13 sierpnia br., za zniewagę Państwa i Narodu Polskiego, skazany został na 2 lata więzienia.-

d/ Represje.

Za akcję wywrotową zostali zatrzymani we wrześniu 1935r.:

Łystok-miasto: Dnia 5 września - Eugenja Kaplan za wznoszenie antypaństwowych okrzyków na wiecu przedwyborczym kobiet.-

Dnia 7 września - Franciszek Mojak, Teofil Polakowski i Jan Wasilewski za przechowywanie literatury komunistycznej.-

Dnia 9 września - Konstanty Sienkiewicz - technik KM.KPZB. Białystok.-

Dnia 13 września - Litman Nowik i Kuryel Gutman, u których wykryto okólniki o treści wywrotowej.-

Dnia 17 września - Szepsel Czesny, Jakub Wajnofeld i Abram Italjaniec - za przechowywanie odezw antywyborczych.-

w.białostocki Dnia 25 września - mieszk.m.Zabłudowa, Chaim Guterman oraz mieszkańcy wsi Ostrówki, Aleksy Podlaszuk i Piotr Borku-
łak.-

w.bielski W związku z kontynuowaniem likwidacji ogniw KPZB., zatrzy-
mano we wrześniu 15 osób.-

w.grodzieński Dnia 3 września - mieszkaniec kol.Pohorany-Dolne, Piotr
Sańko za przechowywanie odezw komunistycznych.-

w.komżyński Dnia 5 września - Izaak-Enoch Olach z Łomży, u którego
ujawniono literaturę komunistyczną.-

Dnia 11 września - poszukiwany przez władze prokurator-

skie członki OK.KPP., Wiktor Konopko.-

pow.ostrowski

Dnia 29 września - technik KM.KZMP.Ostrów-Mazowiec
Fiszel Nowicki, u którego wykryto 111 odezw komunistycznych

e/ Wyroki sądowe .

We wrześniu br.skazani zostali następujący działacze
komunistyczni:

przez Sad Okregowy w Grodnie:

Dnia 9 września br. - Antoni Grajewski na karę 4 l
więzienia.-

przez Sad Okregowy w Łomży:

Dnia 6 września br. - Izaak Pines na 4 lata więzi
oraz Jankiel Stupnik, Szaja-Wolf Galant, Cyrla Ofmanów
Icek-Jankiel Rozenberg - po 2 lata i 6 miesięcy każdy.-

Dnia 16 września br. - Chana Kaplan na 2 lata więz
nia.-

-----0000000-----

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr .PN.260/9/35 T.

8 84
Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.9
za miesiąc wrzesień 1935r.

III. Ruch zawodowy .

W ruchu zawodowym we wrześniu br.nie było momentów, zasługujących na specjalne podkreślenie.-

Wśród robotników z pod znaku PPS.CKW.i Bundu była prowadzona agitacja za bojkotem wyborów. Naskutek tej agitacji większość robotników udziału w głosowaniu nie wzięła.-

Całkiem odmienne stanowisko zajęło Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe, którego członkowie wzięli udział w głosowaniu.-

Pewne ożywienie pod względem organizowania życia zawodowego wykazał pow.wołkowski, gdzie w okresie sprawozdawczym zorganizowano oddział ZZZ.robotników przemysłu spożywczego /Wołkowsk/ i dwa oddziały klasowego zw.zaw.robotników przemysłu budowlanego, drzewnego ceramicznego i pokrewnych /Wołkowsk i Świsłocz/.-

a/ Związek Stowarzyszeń Zawodowych .

Robotnicy
drzewni.-

1/Inia 22 września br.na zebraniu robotników członków oddz. zw.zaw.robotników przemysłu drzewnego w Augustowie, przy udziale około 150 osób, po odczytaniu rezolucji Centrali wspomnianego Związku, domagającej się od Rządu zabezpieczenia robotnikom możliwych środków egzystencji, uchwalono wniosek, opiewający, że w najbliższym czasie robotnicy w Augustowie wystąpią publicznie z transparentem i napisem "Żądamy chleba i pracy", ażeby w ten sposób pokazać władzy żywotność masy robotniczej. Ścisłej daty tej demonstracji nie określono. Dotychczas ona nie odbyła się.-

2/Dnia 23 września br. w Czarnej-Wsi, pow. białostockiego, odbyło się zebranie członków oddz. kl. zw. zaw. robotników przem. drzewnego przy udziale około 70 osób. Na zebraniu kilku mówców poruszało sprawę budowy w Czarnej-Wsi Domu Robotniczego i, podkreślając konieczność istnienia tego Domu, nawoływało do składek na ten cel. Ponadto mówcy zachęcali do wykupienia "znaków solidarności" i noszenia ich w klapach marynarek. Wreszcie podniesiono, ażeby zarząd oddz. wymienionego wyżej związku zwrócił się do właściwych władz o interwencję w sprawie wypłacania zapomóg z Funduszu Pracy wszystkim robotnikom, bez względu na ich kwalifikacje zawodowe, w wypadku unieruchomienia państwowych zakładów drzewnych w Czarnej-Wsi.-

Prezes Zarządu Okręgowego ZZK. w Wilnie, Franciszek Stążowski, zwołał w okresie sprawozdawczym trzy zebrania członków ZZK.: dnia 21 września - w Wołkowysku /obecnych 45 osób/, dnia 26 września - w Łapach, pow. wysoko-mazowieckiego /obecnych 170 osób/ i dnia 28 września - w Grodnie /obecnych 55 osób/. W wygłoszonych na tych zebraniach przemówieniach, Stążowski podkreślał, że pracownicy kolejowy są nienależycie traktowani, że pobory służbowe ich są minimalne oraz że awanse przeprowadzane są nie według list starszeństwa. Nadto przestrzegał przed należeniem kolejarzy do innych - poza Z.Z.K. - związków, mniemając, że inne związki nie dbają o dobro pracownika.-

Zatargi w przemyśle .

pow. grodzieński

Dnia 28 września br. do lokalu zarządu gminy w Mostach przybyło 13 robotników, zajętych przy budowie szkoły, i zażądało wypłaty należności za pracę. Wobec otrzymania odmownej odpowiedzi, rozpoczęli demolować urządzenia biurowe, łamiąc stół i

./.

drać nakrycie stołu, a potem jeden z robotników usiłował zniszczyć aparat telefoniczny. Przybyłej niezwłocznie policji robotnicy stawili opór. Zatrzymano 6 robotników. Pozostali - rozbiegli się.-

Ci sami robotnicy dnia 27 września br. usiłowali steroryzować wójta wspomnianej gminy, Żebrowskiego, który wobec tego wypłacił im zaliczki 300 zł.-

-----00000000-----

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr.PN.260/9/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.9
za miesiąc wrzesień 1935 r.

IV. Strajki.

Robotnicy fabryki
drutu i gwoździ.-

W dniach 4 i 5 września br.strajkowało 24 robotników w fabryce drutu i gwoździ Dojlińskiego w Białymstoku. Po dem strajku było nieudzielenie urlopów wypoczynkowych 8 robotnikom. Pracodawca wypłacił tym robotnikom należność przysługującą im 15-dniowy urlop wypoczynkowy.-

Garbarze.-

W okresie od dnia 2 do dnia 4 września br.strajkowało 10 robotników w garbarni Chaima Lewita w Skidlu, pow.grodzińskiego, na tle zwolnienia z pracy dwóch garbarzy oraz z powodu niskiej płacy w dziale "mokrym" fabryki. Żądanie pierwsze zostało przez pracodawcę uwzględnione, natomiast drugie - nie. Robotnicy przystąpili do pracy na zmienionych warunkach płacy.-

Likwidacja strajków.-

1/Trwający od lipca br.strajk kaflarzy w Białymstoku w pow.bielskim został zlikwidowany w połowie września br. Strajkujący robotnicy uzyskali nieznaczną podwyżkę zarobków

2/Trwający od dnia 28 sierpnia br.strajk robotników w tartaku "Sosna" w Grodnie zlikwidowano dnia 5 września br.-

-----000000000-----

V. Stan bezpieczeństwa publicznego .

Stan bezpieczeństwa pod względem politycznym wymagał w dalszym ciągu natężonej czujności władz bezpieczeństwa z uwagi na silną agitację antywyborczą stronnictw opozycyjnych i próby wystąpienia masowego członków Str.Narodowego z bronią w ręku w pow.wysoko-mazowieckim.-

Pod względem kryminalnym sytuacja była naogół dobra.-

Ważniejsze wypadki i wydarzenia .

Strzała do
ozi.-

Dnia 8 września br.o godz.9 min.15 był wysłany z posterunku PP.Kobylin do wsi Piszczaty-Pictrowięta, pow.wysoko-mazowieckiego, do tantejszej Komisji Wyborczej, w charakterze łącznika, konno posterunkowy Tumiel. W drodze powrotnej między Kuleszkami a Kobylinem Tumiel został napadnięty przez 5-ciu osobników, uzbrojonych w rewolwery, którzy wybiegli z przydrożnych krzaków i zatrzymali go wezwaniem "stój - ręce do góry", zasympując go jednocześnie strzałami rewolwerowymi. Posterunkowy został ranny w prawą dłoń /kula przebiła dłoń/, jednakże mimo rany oddał z karabinu 4 strzały, wskutek czego napastnicy rozbiegli się, a ranny, dosiadłszy konia, powrócił do posterunku PP.w Kobylinie.-

W związku z napadem na posterunkowego Tumielą została zarządzona obława. Wysłany w tym celu oddział PP.w sile 9 szeregowych pod komendą starszego przodownika Tarasiewicza natknął się w pobliżu folwarku Kobylin-Kuleszki na uzbrojoną bandę 60 ludzi,

, która z ukrycia w krzakach i poza kuźnią oddała do policjantów z odległości 70 metr. około 50 strzałów rewolwerowych i karabinowych. Zaatakowany oddział PP. rozsypał się w tyraljerę, oddając w kierunku bandy kilka strzałów, poczem banda rozbiegła się w kierunku wsi Garbowo-Nowe. Uciekający napastnicy pozostawili przy kuźni jeden nabój oraz dwie łuski.-

Od strzału ze strony bandy została ranna w nogę Doba Barach, mieszk.m.Sokoły, dzierżawczyni ogrodu w Łuleszkach. Członkowie bandy jeszcze przed przybyciem policji pobili męża ranionej Paracha Zuśla. Należy przypuszczać, że była to banda, która miała za zadanie rozpędzenie obwodowej Komisji Wyborczej w Kobylinie.-

Ustalono, że jeden z członków bandy został ranny w ucho, lecz ukrył się.-

Nazwiska członków bandy są znane.-

Obrzu enie poli-
cji kamieniami.-

Dnia 21 września przed.PP.Muszyński, wraz z trzema posterunkowymi rozwiązał w wsi Obuchowo, pow.grodzińskiego, urządzoną bez pozwolenia na ulicy zabawę młodzieży. W chwili opuszczania wsi przez funkcjonariuszów policji zostali oni obrzuceni kamieniami przez około 40 osób - uczestników rozwiązanej zabawy. Ponieważ, mimo uprzedzenia, napastnicy w dalszym ciągu atakowali policjantów, więc użyto broni palnej, oddając 16 strzałów rewolwerowych. Po strzałach napastnicy rozbiegli się. Żaden z policjantów nie został uszkodzony.-

W związku z powyżej opisanem zajściem zatrzymano Jana Wołczka, Jana Abramuka, Grzegorza Kowalczyka, Mikołaja Turacza, Michała Sidoruka, Włodzimierza Maniukiewicza i Aleksego Turacza. Siedmiu innych uczestników tego zajścia dotychczas ukrywa się.-

Rzucenie kamieniem w posterunku pp. Dnia 23 września br. o godz. 20 min. 10 ugodzony został w ramię w posterunku pp. około rzuconym przez okno kamieniem komendant posterunku PP. w Jeleniewie, pow. suwalskiego, Wojciech Bielecki, w chwili, gdy w obecności 3-ch szeregowych PP. załatwiał w lokalu posterunku sprawy kancelaryjne. Bielecki odniósł lekkie uszkodzenie ciała. O dokonanie powyższego czynu podejrzany jest Władysław Pieluchowski, przeciwko któremu ^{również} prowadzi się dochodzenie o kolportaż ulotek O.N.R.-

Opór przeciwko aresztowaniu awanturnika. Dnia 23 września br. kilku pijanych osobników wszczęło bójkę. Przybyła na miejsce bójki policja zdołała zatrzymać tylko jednego awanturnika, Jana Romanowskiego, a reszta zbiegła. Zatrzymany Romanowski począł stawiać policji opór, a zebrany tłum gapiów w liczbie około 300 osób, pod wpływem agitacji niejakiego Henryka Białego, odbił Romanowskiego, który zbiegł.-

Opór przeciwko komasacji.- Dnia 23 września mieszkańcy wsi Kropiwnica, pow. białostockiego, w liczbie około 200 osób, stawili czynny opór technikom pomiarowym, niedopuszczając do rozpoczęcia prac scaleniowych. Opór został przełamany przez oddział policji w sile 30 ludzi. W związku z tym oporem postawiono w stan oskarżenia 35 osób, z których 9 osób pozostaje w więzieniu.-

Drugi podobny opór miał miejsce dnia 28 września br. we wsi Zabiele, pow. białostockiego. Przeciwko winnym skierowano doniesienia do władz sądowych.-

Opór podatkowy.- Dnia 19 września br. syn właściciela maj. Kownaty, pow. komżyńskiego, Janusz Bolechowski wraz z 12 osobami służby dworskiej stawiał czynny opór komornikowi, udaremniając zajęcie zboża za należności skarbowe. Przybyli trzej policjanci opór stłumili i komornik dokonał swych czynności.-

Napady rabunkowe.-

1/Dnia 18 września br.obok wsi Ciechowszczyzna, pow. grodzieńskiego, na idącą drogą Michalinę Pasynkową napadł z nożem w rękę umysłowo-upośledzony Bronisław Wysocki, zadając jej kilka lekkich ran w piersi i rabując 236 zł. Sprawcę napadu ujęto.-

2/Dnia 25 września około godz.20.30 do mieszkania Szachny Zemenszajna w os.Mielnik, pow.bielskiego, wtargnęło 3-ch, uzbrojonych w rewolwery, osobników, którzy po uprzednim zgaszeniu światła kazali domownikom położyć się na podłodze, poczem pobili Zemenszajna kijem i żelaznym prętem, rabując równocześnie mu 65 zł.i złoty pierścionek. Po splondrowaniu mieszkania, napastnicy kazali Zemenszajnowi, ażeby na najbliższy poniedziałek przygotował 1.500 zł., po które oni w tym dniu zgłoszą się, poczem zbiegli. Po upływie kilku dni sprawcy napadu zostali ujęci.-

Zabójstwo urzędnika Starostwa.-

Dnia 23 września około godz.18, na szosie w odległości 1 klm-od Bielska-Polskiego, został pobity urzędnik Starostwa Powiatowego Bielskiego, Tomasz Piasecki, doznając pęknięcia czaszki od uderzenia kłonicą oraz otrzymując 5 pchnięć nożem. Piasecki w dniu 24 września zmarł. Sprawcy pobicia, mieszkańiec wsi Grabowiec, pow.bielskiego, Teodor Przybyłowski i mieszkańiec wsi Trudki, Stanisław Zaleski zostali ujęci. Zatrzymano również Irenę Szymczyk, która była w towarzystwie zabójców.-

Powodem pobicia Piaseckiego była następująca okoliczność. Poszkodowany wracał z synem z grzybobrania. Po drodze napotkany Stanisław Zalewski uderzył syna Piaseckiego batem. Gdy ojciec stanął w obronie syna, wówczas Zalewski zadał mu kilka cięć nożem, a Przybyłowski uderzył go kło-

nicą, po głowie.-

azanie zabójców
Kuszczy.-

Dnia 20 września Sąd Okręgowy w Grodnie rozpatrywał sprawę zabójców Kuszczy, po pogrzebie którego w dniu 7 czerwca wynikły znane zajścia antyżydowskie w Grodnie.-

W wyniku rozprawy Szejner Szmul skazany został na karę 12 lat więzienia, a Mejłach Kantorowicz - na 2 lata więzienia.-

Pozatem od obu skazanych zasądzono z powództwa cywilnego na rzecz matki zamordowanego Kuszczy solidarnie 30 zł miesięcznie.-

ó j k a .-

Dnia 15 września we wsi Repla-Kościelna, pow.wołkowyckiego, podczas odbywającego się odpustu katolickiego, komunizująca młodzież prawosławna wszczęła bójkę z członkami organizacji "Krakus", raniąc ciężko jednego z "krakusów", głowę i rękę. Podczas likwidowania tej bójki, post.PP.Anton Niedźwiecki użył broni palnej, oddając dwa strzały rewolwerowe na postrach, a gdy to nie odniosło skutku, strzelił dwukrotnie w kierunku napastników, nikogo nie raniąc. Powodem napaści na "krakusów" były porachunki osobiste pomiędzy młodzieżą.-

przerwanie linii te-
lefonicznej.-

Dnia 8 września br.około godz.20.35 nieznany sprawca obok wsi Przechody, pow.szczuczynskiego, przeciął przewody telefoniczne, łączące posterunek PP.z zarządem gminnym. Przerwa w komunikacji telefonicznej trwała około godziny.-

potajemne gorzelni-
stwo.-

Dnia 5 września br.w folw.Kojle, pow.suwalskiego, wykryto dwie potajemne gorzelnie. Sprawców wyrobiania wódki, Biedora Markowa i Fiedora Gołubowskiego - zatrzymano.-

Fakuszerstwo pienię-
dzy.-

Dnia 5 września zatrzymano mieszkańca wsi Reszcie, pow.
suwalskiego, Józefa Sankowskiego. Podczas rewizji mieszkani-
wej znaleziono u Sankowskiego różne przyrządy, służące do
podrabiania monet, oraz dwie fałszywe 50 - groszowe monety.

P o ż a r y :

Wykaz pożarów - oddzielnie.-

Większe pożary.-

1/Dnia 3 września br.w m.Kolnie, pow.łomżyńskiego, 12
nęły 3 domy, 11 stodół ze zbiorami i 11 innych zabudowań go-
spodarczych. Straty wynoszą 32.000 zł. Przyczyny wybuchu po-
żaru nieustalone.-

2/Dnia 17 września w os.Wąsosz, pow.szczuczyńskiego,
wybuchł pożar, który zniszczył 21 domów mieszkalnych, 6 sto-
dół i 25 innych zabudowań gospodarczych. Poszkodowanych zo-
stało 19 gospodarzy. Straty wynoszą 68.400 zł. Pożar powstał
wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.-

3/Dnia 21 września br.we wsi Oskowo, pow.bielskiego,
wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem przez pijan-
gospodarzy, wybuchł pożar, który strawił 10 stodół i 10 in-
nych zabudowań gospodarczych. Straty wynoszą 25.000 zł.-

Rozbrajanie ludno-
ści.-

We wrześniu odebrano nielegalnie posiadanych:

karabinów typu wojskowego	18
" obciętych	-
luf karabinowych	2
krótkiej broni palnej	24
broni myśliwskiej	21
" małokalibrowej	-

bagnetów 4
szabel -
broni białej: sztyletów. -
boksersów -
kastetów 1
naboi /karabinowych i rewolwerowych/ . . 38
naboi dynamiowych -
granatów -

Użycie broni palnej we wrześniu 1938r.

Powiat	Opór władzy		W pościgu		Wystąpienia masowe		Ogółem	
	użyto	wypadków	użyto	wypadków	użyto	wypadków	użyto	wypadków
	broni	śmierci.	broni	śmierci.	broni	śmierci.	broni	śmierci.
grodziński	1	-	-	-	-	-	1	-
wołkowyski	1	-	1	-	-	-	2	-
wysoko-mazow.	-	-	1	-	-	-	1	-
Razem	2	-	2	-	-	-	4	-

16
WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr.PN.260/9/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.9
za miesiąc wrzesień 1935r.

VI. Sprawy graniczne .

Zatrzymanie obywatela niemieckiego.-

Dnia 16 września br. na terenie pow. grodzieńskiego zatrzymano obywatela niemieckiego, Ryszarda Krause, który nielegalnie przekroczył granicę z Niemiec do Polski z zamiarem udania się do ZSRR. celem poszukiwania tam pracy. Krause oświadczył, że w 1934 roku trzykrotnie przekraczał nielegalnie granicę z Niemiec do Polski w poszukiwaniu za pracą i każdorazowo był z powrotem odrzucany do Niemiec. Krause przekazano Sądowi Grodzkiemu w Grodnie.-

Nielegalne przekroczenie granicy.-

We wrześniu br. za nielegalne przekroczenie granicy zatrzymano: na odcinku granicznym pow. augustowskiego - 1 osobę, na odcinku granicznym pow. suwalskiego - 15 osób i na odcinku granicznym pow. ostrołęckiego - 7 osób.-

-----0000000-----

W.D.

20 90
WOJEWODA BIAŁOSTOCKI
Nr.PN.260/9/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.9.
za miesiąc wrzesień 1935r.

VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż .

nie notowano.-

W.D.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr PW.260/9/35 T

W Y K A Z

pożarów za miesiąc wrzesień 1935 roku

P o w i a t	Od ude- rzenia pioru- na	Podpa- leń	Wznie- sionych przez dzieci	Wadli- wa kon- struk- cja ko- mina	Nie- ostroż- ność	Pray- czyny nieu- stalo- ne	Ogó- łem	Straty w zł.
Augustowski	-	1	-	3	1	-	5	2.470
Białystok-miasto	-	-	-	-	2	3	5	1.000
Białostocki	1	-	-	-	1	2	4	61.535
Bielski	-	-	-	-	5	6	11	187.705
Grodziński	-	-	-	2	1	5	8	13.300
Łomżyński	1	-	1	2	2	2	8	43.000
Ostrołęcki	-	1	-	-	1	-	2	1.600
Ostrowski	-	-	-	-	4	-	4	25.700
Sokółski	-	-	-	2	-	6	8	8.460
Suwałski	1	-	-	4	3	1	9	12.220
Szczyrzyński	-	-	-	-	2	-	2	69.200
Wołkowycki	-	2	-	-	1	6	9	12.345
Wysoko-Mazów	-	-	-	3	2	-	5	11.860
Razem	3	4	1	16	25	31	80	450.395

URZĄD WOJEWÓDZKI LUBELSKI

Otrzymano dnia **27** LIST. 1933 r.

załączników _____

nr _____

Nr. PM. 260/10/35. T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 10.
za miesiąc październik 1935 r.

[illegible]

Działalność KPP. nie ujawniła się w sposób zasługujący na omó-
wienie.-

Rozdźwięki pomiędzy I oddziałem /Bund i Lewica Zw./, a II oddziałem /PPS. - chrześcijanie/ klasowego zw.zaw.robotn.przemysłu włókienniczego w Białymstoku - trwają nadal. Zmotowano strajk czyściciarzy, wywołany przez II oddział, który jednak zakończył się nie znajdując poparcia ze strony oddziału I-go.-

Stan bezpieczeństwa był pod każdym względem zadowalający.

00000000000000000000

II. Ruch wywrotowy.

a/ Przejawy działalności elementów wywrotowych.

1/ Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi.

Z zewnętrznych przejawów działalności KPZB. w październiku zanotowano wywieszenie tylko jednego transparentu. To zahamowanie działalności jest wynikiem likwidacji oddziałów organizacyjnych w pow. bielskim, wołkowyskim i częściowo sokólskim oraz wielkiego zaobserbowania pracami nad odbudową organizacji na tych terenach.-

W pow. grodzieńskim prowadzono robotę wewnętrzną celem wzmocnienia organizacyjnego, przyczem zanotowano wypadki odsunięcia od roboty aktywnej członków KPZB., którzy głosowali do Sejmu, poddając ich zarazem obserwacji.-

Według ostatnio uzyskanych informacji w Białymstoku doszło do zawarcia wspólnego frontu Bundu z KPZB. i Frajhajtu z KZM.ZB. Wspólnych wystąpień dotychczas jednak nie stwierdzono.-

2/ Komunistyczna Partja Polski.

Na miejsce aresztowanego Konopki Wiktora przybył nowy okręgowiec, który jednak po krótkim pobycie zachorował. Spodziewane jest desygnowanie nowego funkcjonariusza.-

Pozatem stan dezorganizacji trwa w KPP. nadal i jedynie w pow. ostrołęckim zanotowano pewną, znikomą aresztą, ruchliwość i dąże-

nie do szerszego zaspolenia KPP. z masami ludowymi nie dały rezultatu.-

b/ Represje.

Za działalność wywrotową zatrzymani zostali w październiku br. w. białostocki. Dnia 1 października - Chaim Szapiro, Chaim Introligator i Ela Klementynowski.-

Dnia 3 października - Jojzef Bekier, Szymon Klementynowski, Jankiel Rogowski, Grzegorz Fiedorczuk, Paweł Karpieszuk, Stefan Karpowicz, Nikon Nazarkiewicz, Michał Fiedorczuk, Mikołaj Andrzejczuk i Antoni Pietruczuk.-

Dnia 4 października - Hirsza Perelbut.-

Dnia 6 października - Michał Nikitowicz.-

Dnia 30 października - Aleksander Kozłowski, Sergjusz Kozłowski, Władysław Łukaszewicz i Konstanty Koneczuk.-

pow. ostrowski. Dnia 16 października - mieszkaniec Ostrowi-Mazowieckiej, techn. KM.KPP., Judel Skomka.-

c/ Wyroki sądowe.

W październiku br. skazani zostali następujący działacze komunistyczni:

przez Sąd Okręgowy w Grodnie na sesji wyjazdowej w Wołkowysku:

Dnia 23 października - Aleksander Wasilenko - na 3 lata więzienia i Józef Niechajczuk - na 2 lata więzienia.-

Dnia 24 października - Izaak Michelson - na 4 lata więzienia, Abram Rebic - na 3 lata więzienia, Chaja Markusówna - na 1 rok więzienia, Stanisław Rejszel - na 2 lata więzienia z zawieszeniem kary

- 3 - 5

na 5 lat i Józef Koniuch - na 1 rok więzienia z zawieszeniem kary
na 3 lata.-

Dnia 29 października - Teodor Krot - na 2 lata więzienia z
zawieszeniem kary na 3 lata i Piotr Szaryk - na 1 rok więzienia
z zawieszeniem kary na 5 lat.-

---ooOoo---

Wyrok sądowy
w sprawie o
zajęcia w
Supraślu w
1933 roku.-

Dnia 11 października br. w Sądzie Okręgowym w Białymstoku
odbyła się rozprawa w sprawie zajęć w Supraślu, pow. białostockie-
go, wynikłych w dniu 10 lipca 1933 roku. Oskarżonych było 10 osób.
W wyniku rozprawy 4 oskarżenia zostali niewinnieni, 6 zaś skazano
po 6 mies. więzienia każdego z zawieszeniem kary na trzy lata.-

---oooOooo---

W D.

raz /ogólnego/ oraz zwalczanie II oddziału kl. zw. zw. włókniarzy-chrześcijan w Białymstoku. Jak również Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego. W tym celu zorganizowany został t. zw. "Miesiąc propagandy", trwający od 1 do 31 października br. -

Omawiano pozatem sprawę antysemityzmu i zastanawiano się nad środkami zaradczymi. W związku z tem postanowiono zwołać na dzień 20 października wiec, na którym zagadnienie to miało być szczegółowo omówione. Wiec do skutku nie doszedł.

Obecnych na konferencji było około 40 osób. -

Wybory do Rady Kl.
Zw. Zaw. w Grodnie. -

W dniu 5 października odbyło się w Grodnie zebranie delegatów Kl. Zw. Zaw. w celu wyboru nowej Rady Klasowych Zw. Zaw. -

W wyniku głosowania do rady zostali wybrani: na prezesa Aleksandrzewicz Judel /komuniści/, na członków: Rutkowski Antoni /PPS./, Bielański /PPS./, Rosjański /Band/, Pikower /Lewica Zw./, Cybulski /Lewica Zw./, Kagan /Lewica Zw./, Szyszko /Lewica Zw./, Goldstejn /Lewica Zw./ i Gurwicz /Band/. -

Kl. Zw. Zaw. Garbarzy. -

W dniu 28 października odbyło się w Białymstoku zebranie członków Zw. Zaw. Garbarzy przy udziale 80 osób. Omawiana była sprawa niskich płac w przemyśle garbarskim na prowincji, t. j. w Skidlu i Sokółce, gdzie garbarze, pracując ponad 8 godzin, otrzymują po 2 zł. 50 gr.; garbarze domagają się podwyżki płac do poziomu płac w Białymstoku. -

W wypadku nieuwzględnienia żądań robotników garbarskich na prowincji, garbarze białostoccy chcą ich popierać strajkiem solidarnościowym. -

Zw. Zaw. Rob. Przem.
Drzewnego.-

1/ W dniu 6 października odbyło się zebranie oddziału Zw. Zaw. Rob. Przem. Bud. Drzewn. Ceram. i Pokrewnych zawodów w Czarnej Wsi, pow. białostockiego, przy udziale 250 osób. Przemawiał sekretarz O.K.R. w Białymstoku, Tomasz Kapitułko, poruszając w swym przemówieniu niebezpieczeństwo grożącej wojny, a następnie sprawę poprawy losu robotnika. Zdaniem mówcy, tylko wtedy można się spodziewać poprawy, kiedy robotnicy będą na tyle silni, że Rząd będzie się musiał z nimi liczyć. Dlatego też obowiązkiem każdego robotnika jest należenie do PPS.-

2/ Dnia 20 października odbyło się w Hajnówce, pow. bielskiego, zebranie robotników tartaku państwowego przy udziale około 600 osób.-

Na zebraniu pierwszy wygłosił przemówienie prezes kl. zw. zaw. rob. przem. drzewnego, Stefan Nowakowski, nawołując do solidarności robotniczej, poczem członek zarządu tego związku, Leon Wiśniewski, podniósł, że powinna istnieć tylko jedna klasowa organizacja robotnicza i że nie powinno być organizacyj robotniczych prorządowych.-

Przeciwko wywodom Wiśniewskiego wystąpił robotnik tartaczny, Stefan Korzeń, oświadczając, że robotnicy winni współpracować z Rządem, bo wtedy tylko wszelkie sprawy robotnicze będą załatwiane pomyślnie.-

Następnie Kokonjuk /komunista/ zarzucał miejscowemu działaczowi robot. zasznu, Leonowi Pasiakowi, zdradę interesów klasowych. Zarzuty te w dłuższym przemówieniu Pasiak usiłował odparować. Sympatje obecnych na zebraniu były po stronie Pasiaka, a nawet w obronie jego wystąpił Konstanty Wasiliuk.-

Zebranie zakończono uchwaleniem rezolucji, którą, ze względu na charakterystyczne momenty, Urząd Wojewódzki przyta-

cza w całości: "My robotnicy tartaczni, po wysłuchaniu przemówień przedstawicieli związku i zaobserwowaniu osobistym, przekonaliśmy się, że w ostatnim sezonie kierownictwo zakładów drzewnych lasów państwowych w Hajnówce stosowało niesamowitą, wprost haniebną taktykę w stosunku do robotników i robotnic, członków Związku. Taktykę tę Zarządu Zakładów uważamy, ze względu na szego osobistego przekonania, za zgubną tak dla zakładu, jak i dla nas, robotników, a nawet dla całego społeczeństwa Hajnówki. My robotnicy tartaczni zdaliśmy egzamin pod względem patriotyzmu i co do pracy społecznej i w tych wypadkach nie jesteśmy nigdy wrogo usposobieni odnośnie tych rzeczy, na co są dowody w postaci budowy szkół powszechnych w Hajnówce, na które oddaliśmy ze swych zarobków po 3 dniówki, jak również daliśmy subskrypcję Pożyczki Narodowej i Inwestycyjnej. Domagamy się należytego traktowania i nie ignorowania nas. Zaznaczamy, iż swoich praw obywatelskich i robotniczych jesteśmy w stanie bronić w ramach praw obowiązujących, będąc pewni swego zwycięstwa".-

Opisane wyżej zebranie zwołane zostało w celu podniesienia w opinii robotników autorytetu miejscowego oddz.kl.zw.zaw. robotników przemysłu drzewnego, który ostatnio coraz bardziej traci swe wpływy i znaczenie wśród robotników. Doszło do tego, że napływające bardzo miernie składki członkowskie nie wystarczają nawet na opłacenie czynszu za lokal..-

Z. Z. K.

Dnia 22 października w Łapach, pow.wysoko-mazowieckiego, odbyło się zebranie kolejarzy, zwołane przez miejscowy oddział Z.Z.K. Udział w zebraniu wziął delegat Zarządu Gł.Z.Z.K., Rudolf Bator, który w przemówieniu swem zdał sprawozdanie z

interwencji Zarządu Gł. Z. Z. K. u Pana Ministra Komunikacji w sprawie redukcji pborów. Poza tem poddał on krytyce inne związki kolejowe, zarzucając im niedbalstwo w sprawach zawodowych kolejarzy. W końcu uchwalono rezolucję, protestującą przeciwko obniżce pborów.-

Wśród obecnych na tem zebraniu niezrzeszonych robotników kolejowych prowadzona była usilna agitacja za wstępowaniem do Z. Z. K. /250/.-

.Zaw. Małorol-
ch.-

Dnia 6 października br. odbył się w Białymstoku powiatowy Zjazd członków Zw. Zaw. Małorolnych, na który przybyły 22 osoby. Na zjeździe tym złożono sprawozdanie kasowe z działalności zarządu za trzeci kwartał br. Na zakończenie zjazdu Aleksander Regineł wezwał zebranych do organizowania po wsiach kółek wiejskich Zw. Zaw. Małorolnych oraz domagania się przywrócenia cennika z 1934 roku za pracę w lesie.-

-----0000000-----

IV. Strajki
-:-:-:-:-

Włókniarze.

Dnia 3 października w Białymstoku² strajkowało w 13 fabrykach 82 wilczarzy, członków Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, domagając się większej obsady maszyn w szarparniach. Pracodawcy żądania strajkujących uwzględni-
li, na skutek czego strajk w dniu 5 października został zlikwidowany.-

W dniu 14 października wybuchł ponownie strajk wilczarzy w kilku innych fabrykach, również na tle żądania powiększenia obsady maszyn, tym razem kierowany przez II Oddział Klasowego Zw. Zawodowego Robotników Przemysłu Włókienniczego /PPS.-chrześcijanie/. Stopniowo przyłączyli się do strajku wilczarze wszystkich niemal fabryk w Białymstoku. Na poparcie wilczarzy zastrajkowali również robotnicy innych działów w fabrykach włókienniczych tak, że strajk objął ogółem około 4.000 osób. W czasie trwania strajku I Oddział Związku odmówił swego poparcia inicjatorom strajku, który wobec tego załamał się i w dniu 21 października strajkujący przystąpili do pracy, nie uzyskawszy żądanego powiększenia obsady maszyn.

Robotnicy fabryki
dykty w Grodnie

Dnia 1 października wybuchł strajk w fabryce dykty braci Braun w Grodnie, zatrudniającej 580 robotników

robotnicy ziem

H.F.

znie Nr. 10
k 1935 r

Podłożem strajku były niskie płace nieregularne wypłacanie
zarobków i nieprzestrzeganie 8 godzinnego dnia pracy. Kierowni-
ctwo objął miejscowy oddział Z. Z. Z. Wskutek nieustępliwoś-
ci obu stron, strajk przeciągnął się przez miesiąc październi-
k i zlikwidowany został dopiero 8 listopada b. r.

robotnicy ziemni

Dnia 11 października w kopalni żwiru "Jelonka", pow.
ostrowskiego należącej do Aleksandra Płatkowskiego i S. ki
w Warszawie, zastrajkowało 60 robotników z powodu niewypła-
cenia zaległych zarobków. Wśród strajkujących panuje silne
oburzenie na zarząd spółki. Strajk przeciągnął się na listo-
pad.

weko w 13
iego Zjedno-
dy maszyn w
uwzględni-
ka został

rajk wil-
a żądania
y przez II
mysku 126-
ykaczyli
ryk w
i również
zych tak,
ie trwania
a inicjato-
niu 21 paź-
uzyskawszy

I-F.

se dykty
ników

V. Stan bezpieczeństwa publicznego

Pod względem kryminalnym stan bezpieczeństwa był dobry.
Zwiększyła się jedynie liczba drobnych kradzieży.-

Ważniejsze wypadki i wydarzenia.

2/ W nocy z dn. 30 na 31 października w pobliżu wsi Fasty, pow. białostockiego, na jadącego drogą handlarza, Jose

Suraskiego, napadł nieznany osobnik, który, grożąc zastrzeleniem, zażądał wydania pieniędzy. Nie znalazłszy jednak pieniędzy, napastnik zabrał Suraskiemu palto futrzane. Napastnika dotychczas nie ujęto.

3/ Dn 22 października dwaj nieznani sprawcy wtargnęli przez okno do mieszkania Abrama Gradowczyka we wsi Wakułowicze, pow. bielskiego, i obezwładniwszy uderzeniem siekaczem w głowę dozorcę mieszkania, Tomasza Juszcuka /właściciel mieszkania był nieobecny/ zażądali od córki Gradowczyka, Chany, i kuzynki, Blumy Berman, wydania pieniędzy. Bluma Berman wydała napastnikom 1.50 zł. i złoty pierścioneł, poczem poczęli oni plądrować mieszkanie. W tym czasie Berman wyskoczyła oknem i wszczęła alarm, wskutek czego napastnicy zbiegli, zabierając jeszcze ze sobą kurtkę futrzaną, wartości 40 złotych.

Postrzelenie
złodzieja.

Dn. 2 października strażnik Straży Granicznej, Stanisław Miszczyn, podczas pościgu za włamywaczem, Stanisławem Czerwińskim, w Augustowie, wystrzałem z rewolweru ranił go w udo. Przy ujętym Czerwińskim znaleziono 30 szt. kluczy i szereg rzeczy, pochodzących z kradzieży.

Agitacja anty-
szarwarkowa.

Na terenie pow. suwalskiego ponownie rozpoczęto agitację i terror antyszarwarkowy. W nocy z dnia 3 na 4 października we wsi Krasne, gm. Łata, wybito szyby 8 gospodarzom, którzy w dniu 3 października odrabiali szarwark.

W wymienionej wsi w nocy z 6 na 7 października rozplakatowano kartki, zawierające pogróżki pod adresem tych gospodarzy, którzy będą wykonywali szarwark. Na kartkach tych, wykonanych ręcznie, nieudolnie jest narysowany płonący dom, a obok napis: "Pańszczyzny nie robić, bo będziemy palić, rznąć, rzucać

granatem. Śmierć i pożar" -

Charakterystyczną rzeczą jest, że drobniejsi gospodarze skłonili się do wykonywania szarwarku według ustalonego obecnie planu, natomiast gospodarze o większej własności wzbraniają się pójść na roboty, oświadczając kategorycznie, że wykonywać szarwarku według nowego planu nie będą i żądają przywrócenia dawnych zarządzeń w tej mierze. Wobec takiego stanowiska, dnia 5 października mieszkańcy wsi Okuniewicz, gm. Huta, posiadający większą ilość ziemi, mimo wezwania, nie stawili się do szarwarku. Podobnie postąpili również gospodarze ze wsi Sumowo Muchy, Sidorówka i Udrzyn, gm. Jeleniewo. Na wyznaczoną na dzień 2 października do robót szarwarkowych z tych wiosek ogólną ilość 30 furmanek i 32 pieszych, stawili się do pracy tylko 22 robotników pieszych i 1 furmanka, przyczem ze wsi Udrzyn nikt nie przybył. Po przybyciu na miejsce pracy robotnicy ci nie zgodzili się pracować na wyznaczonym im odcinku drogi, domagając się innego odcinka, leżącego w granicach ich gruntów, podobnie jak to było dawniej praktykowane. Tak samo postąpili w dniu 3 października gospodarze wsi Udrzyn. Ostatnio zanotowano pewne odprężenie. -

Opór na tle po-
miarów jezior
państw.

Dn. 17 października delegat Dyrekcji Lasów Państwowych w Siedlcach inż. Kauba, przybył do wsi Riazogóry, pow. suwalskiego, celem dokonania pomiaru jeziora państwowego. Kilku mieszkańców wymienionej wsi stawili inż. Kaubie opór, wskutek czego następnego dnia przybył on na miejsce pracy w asyście policji. Ludność zagroziła, że nie dopuści do pomiarów, jednakże czynnie nie wystąpiła i brzeg jeziora został opalowany. Dnia 19 października inż. Kauba stwierdził, że w nocy wszystkie paliki zostały wyrzucone, a zebrana ludność znów usiłowała niedopuszczyć do pomiarów. Na wezwanie przybyłej policji, ludność rozeszła się do domów,

oświadczając, że oporu więcej stawiać nie będzie. Zatrzymano pięciu głównych sprawców oporu. Dalsze roboty dokonywane były bez przeszkód.

Zajęcie na zabawie i opór policji

Dnia 10 października we wsi Dobrowola pow. wołkowyskiego straż pożarna urządziła zabawę przy udziale około 150 osób. W pewnej chwili miejscowe elementy komunizujące w liczbie około 60 osób, wrogo zapośbione do straży pożarnej wywołały na sali awantury bijąc strażaków. Interwencje nauczyciela i upomnienia policji nie odniosły skutku, wobec czego policja rozwiązała zabawę. Po opróżnieniu lokalu tłum młodzieży komunizującej zebrał się na placu przed szkołą z okrzykiem "Białorusini do ataku na policję" zaatakował 4-oh posterunkowych P.P. Odparci przez zaatakowanych posterunkowych napaśtnicy poczęli obrzucać policję kamieniami. Ostatecznie po oddaniu przez policję 2 strzałów ostrzegawczych tłum rozbiegł się.

Z związku z opisanym zajściem zatrzymano 16 osób, z których 15 uwięziono.

Pobicie żołnierzy

Dnia 7 października w Zambrowie pow. łomżyńskiego trzech miejscowi awanturnicy, będąc w stanie pijanym, napadli na trzech żołnierzy miejscowego garnizonu. Neuchema Nejsztadt, Moobima Ogóra i Jewela Sokolszczyka, wszczynając z nimi bójkę. W czasie bójki Nejsztadt został dwukrotnie ugodzony nożem w plecy, pozostali zaś dwaj żołnierze odnieśli okaleczenia twarzy. Zajęcie z żołnierzami żydami nie miało tła politycznego. Sprawy pobicia zostali zatrzymani.

Przebieg do pociągu

W nocy z dn. 14 na 15 października na szlaku kolejowym Białek-Przetycz pow. łomżyńskiego podczas biegu pociągu

znajdujący się na stopniach wagonu Aleksander Bęczkowski wystrzelił 3-krotnie z rewolweru przez okno w kierunku siedzącego w wagonie Jana Laskowskiego. Strzały były oddane na tle zemsty osobistej. Bęczkowski zbiegł.-

Kradzież w agencji pocztowej.

W nocy z 10 na 11 października do agencji pocztowej w Nowogrodzie, pow. komżyńskiego, dostali się za pomocą wyjęcia w oknie kraty nieznani sprawcy, kradnąc znaczków pocztowych na sumę 56 złotych. Kasy, w której znajdowało się 255 złotych gotówka, złodzieje nie zdokali otworzyć.-

Kradzież karabinów z Nadleśnictwa.

Dnia 10 października z magazynu Nadleśnictwa Państwowego Kumisłka, pow. sokólskiego, skradziono 3 karabiny w tym dwa karabiny francuskie, a trzeci niemiecki.-

Kradzież aktów i przyrządów pomiarowych.

Dnia 21 października we wsi Podrzeczany, pow. bielskiego, skradziono akta, dotyczące przeprowadzanej kampanacji gruntów w tej wsi, oraz przyrząd mierniczy.-
Po kilku dniach skradzione akta i przyrząd mierniczy znaleziono w pobliskim ogr.

Kradzież w zarządzie gminy.

W nocy z dnia 30 na 31 października b.r. włamano się do zarządu gminy Radzików, powiatu szczuczyńskiego, skąd zabrano nieprzymocowaną kasetkę, którą następnie w polu, w odległości około 300 mtr. od lokalu zarządu gminy, rozpruto "rakiem", ra-
jąc 333 zł. 80 gr. Znajdujące się w kasetce papiery-porozrzuc.

o wywieszenia
pieniędzy.

Dnia 24 października b.r. rabinat w Kolnie, pow. łomżyński, otrzymał przez pocztę pismo następującej treści:

"Do rabinatu wyznaniowej gminy żydowskiej w Kolnie z ramienia M.O.A. oddział tejże partji w Polsce zawiadamia rabinat w Kolnie, iż w drodze losowania przypadło mu złożenie dla partji okupu w sumie 4 000 zł., którą to kwotę należy złożyć w niżej podanym miejscu i czasie. Nie złożenie okupu oraz niezastosowanie się ściśle do niniejszego pisma narazi Pana na utratę życia i wysadzenie w powietrze miejscowej synagogi oraz przyległego chederu, gdzie już została podłożona nitroglicerynowa bomba tegerowa. Okup winien być złożony przez człowieka zaufanego w dniu 25 października o godz. 12 w południe, pod mostem, który się znajduje przy skłupie telegr. Nr. 91/18 na szosie, idącej z Kolna do Łomży, na początku 4 klm. od m. Kolna. Składający, po złożeniu pieniędzy, winien natychmiast się cofnąć z powrotem do miasta i wrócić o godz. 1 ppok., gdzie pod mostem znajdzie pokwitowanie, które będzie służyło rabinatowi jako ochronna legitymacja przed możliwymi wypadkami w niedalekiej przyszłości. Za zameldowanie o powyższem policji lub innej władzy, prócz pańskiej osobistej odpowiedzialności życia i wysadzenia synagogi wraz z chederem, odpowie cały kahał swemi głowami przed partją, bądź to w kraju, czy też zagranicą, przed poszczególnymi oddziałami M.O.A. Po podjęciu okupu w nocy z 25 b. ^{bomba} /zostanie usunięta, dlatego też nikt nie śmie siękręcić koło wyżej wymienionego gmachu w nocy od godz. 12 do 2-ej M.O.A."

Zaznaczona obserwacja doprowadziła do ujścia na gorącym uczynku podejmowania koperty, zawierającej wyoki z gazet, osobnika, podającego się za Benedykta Gołąbskiego ur. w Lubnie, pow. brzozowski, bezrobotnego. Gołęb tłumaczy się, że otrzymał polecenie od nieznanego mu osobnika, by udał się na wskazane miejsce i podjął tam paczkę. O usiłowanie wymuszenia pieniędzy

podjęty jest wódcęga Mieczysław Krupa, pochodzący ze Skienewie. Za Krupą zarządzono pościg.-

Potajemne gorzelnictwo.

Dnia 14 października we wsi Dominiszki, pow. wołkowyskiego wykryto w mieszkaniu Zydoka potajemną czynną gorzelnię. Aparat skonfiskowano.-

P o ż a r y .

Wykaz pożarów - oddzielnie.

W październiku notowano jedynie pożary drobne.

Rozbrajanie ludności.

W październiku odebrano nielegalnie posiadanych:

karabinów typu wojskowego	22.
" obciętych	3
luf karabinowych	1
krótkiej broni palnej	38
broni myśliwskiej	38
" małokalibrowej	-
broni białej	
bagnatów	2
szabel	1
sztyletów	-
bokserów	-
kastetów	-
naboi karabinowych i rewolwerowych	54
naboi dynamitowych	-
granatów	-

Powiat

Augustowski

Wołkowyski

R A Z E M

Użycie broni palnej w październiku 1935 r.

Powiat	Opór władzy		W pościgu		Wystąpienia masowe		Ogółem	
	użyto broni	wypadk. śmierć	użyto broni	wypadk. śmierć	użyto broni	wypadk. śmierć	użyto broni	wypadk. śmierć
	broni	śmierć	broni	śmierć	broni	śmierć	broni	śmierć
Augustowski	-	-	1	-	-	-	1	-
Wołkowyski	1	-	-	-	-	-	1	-
RAZEM	1	-	1	-	-	-	2	-

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/10/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 10
za miesiąc październik 1935

VI. Sprawy graniczne.
-:-:-:-:-

Nielegalne przekroczenie granicy.

Za nielegalne przekroczenie granicy w październiku zatrzymano: na odcinku granicznym powiatu ostrołęckiego - 6 osób i na odcinku granicznym powiatu suwalskiego - 22 osoby.-

-:-:-:-:-

H.F.

22

102

Nr. 10
1935

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PN. 260/10/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 10.

za miesiąc październik 1935 r.

VII. Szpiegostwo, dywersja, sabotaż.

- Nie notowano.-

H.F.

W Y K A Z

pożarów za miesiąc październik 1935 r.

P o w i a t	Od ude- rzenia pioru- na.	Podpa- leń.	Wznie- conych przez dzieci.	Wadli- wa kon- struk- cja komina.	Nie- os- troż- ność.	Przy- czy- ny nieu- sta- lone.	Ogó- łem.	Straty w złotyach
Augustowski	-	-	1	1	1	-	3	5.030
Białystok-M.	-	-	-	-	2	1	3	1.000
Białostocki	-	-	-	4	3	2	9	52.660
Bielski	-	-	-	1	1	5	7	21.200
Grodzieński	-	-	1	3	3	7	14	33.933
Łomżyński	-	-	-	3	2	-	5	9.900
Ostrołęcki	-	-	-	-	2	-	2	4.400
Ostrowski	-	-	-	-	-	-	-	-
Sokółski	-	-	-	1	2	5	8	12.998
Suwałski	-	-	-	2	6	2	10	12.660
Szczuczowski	-	1	-	1	2	1	5	9.710
Wółkowyński	-	5	-	-	2	17	24	28.500
Wysoko-Mar.	-	1	1	1	3	-	6	7.500
Razem:	-	7	3	17	29	40	96	199.491.

H.F.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Białystok, dnia 21 grudnia 1935 roku

Nr. PN.260/11/35 T.

T A J N E - P I L N E !

Sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne Nr. 11 za mie-
siąc listopad 1935r.-

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Departament I Polityczny

w W a r s z a w i e

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne
Nr. 11 za miesiąc l i s t o p a d 1935 roku z za-
kresu bezpieczeństwa publicznego, ruchu wywrotowego i
ruchu zawodowego.-

Sam. Ref. Inf. D. O. K. IX.

Notowan

/ Inf. tjn/

WOJEWODA

/ Stefan Pastewski/

Otrzymują do wiadomości:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.	Nr. 1-4	4 egz.
Pan Wojewoda w Wilnie	" 5	1 "
" " w Nowogródku	" 6	1 "
" " w Brześciu nad Bugiem.	" 7	1 "
" " w Warszawie	" 8	1 "
" " w Stanisławowie	" 9	1 "
" " w Tarnopolu.	" 10	1 "
" " w Lublinie	" 11	1 "
" " w Łodzi	" 12	1 "
Prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie	" 13	1 "
" " " w Wilnie	" 14	1 "
" " " Okręgowego w Białymstoku.	" 15	1 "
" " " " w Łomży	" 16	1 "
" " " " w Grodnie	" 17	1 "
Wydz. Zam. Sądu Okręgowego w Suwałkach	" 18	1 "
Ekspozytura Nr. 1 Oddziału II Sztabu Głównego w Wilnie	" 19	1 "
Samodzielny Referat Informacyjny DOK. III. w Grodnie	" 20-21	2 "
" " " IX w Brześciu n/B	" 22	1 "
" " " I w Warszawie	" 23	1 "
K.O.P. "Brygada Grodno" w Grodnie	" 24	1 "
Panowie Starostowie Powiatowi Województwa Białostockiego	" 25-36	12 "
Pan Starosta Grodzki w Białymstoku	" 37	1 "
" Komendant Wojewódzki PP. w Białymstoku	" 38	1 "
" Naczelnik Urzędu Śledczego w Białymstoku.	" 39	1 "
A r c h i w u m	" 40-42	3 "

DOWÓDZTWO OKRĘGU KORPUSU No IX.
SAMODZIELNY REFERAT INFORMACYJNY.

WPLYNEŁO DNI.

7 STCZ. 1936

Załączników

Odbito

43 egz

WOJEWÓD

Nr. PN

11

.D.

2

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI
Nr. PN.260/11/35 T.

104

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.11
za miesiąc listopad 1935r.

I. Sytuacja ogólna .

Działalność KPZB. nadal szła wskutek przeprowadzonych likwidacyj. Nieco żywszą była jedynie akcja techniczna w pow. grodzieńskim i wołkowyskim w związku z obchodem rocznicy rewolucji październikowej.-

K.P.P. prowadziła bez rezultatu akcję za jednolitym frontem ze Str.Ludowem. Akcję tą po usunięciu ze Str.Ludowego zwolennika tego ruchu niejaki Grali KPP. usiłuje kontynuować przez pozyskiwanie dołów Str.Ludowego. Widoki powodzenia nikłe.-

W ruchu zawodowym na pierwsze miejsce wysunęła się działalność ZZK., której wyrazem był protest przeciwko obniżce uposażeń.-

Stan bezpieczeństwa pod każdym względem - zadowalający.-

-----0000000000000000-----

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI
Nr.PN.260/11/35 T.

3
Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.11
za miesiąc listopad 1935 r.

II. Ruch wywrotowy .

a/Przejawy działalności elementów wywrotowych.

1/Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi

W związku z przypadającym w listopadzie obchodem rocznicy rewolucji dość silną była akcja techniczna w pow.grodzińskim oraz gminach pow.wołkowyskiego, nie objętych dotychczas likwidacją. Charakterystycznym był zupełny brak aktualnej bibliki oraz niska działalność wewnętrzna. Akcja antypodatkowa i przeciw gminnym magazynom zbożowym w pow.grodzińskim nie dała wyniku. W pow.białostockim kompartja wycofała się ze strajku robotników leśnych wobec wszczętej likwidacji w podokręgu gródcekim. W dotychczasowym wyniku tej likwidacji przekazano władzom sądowym 36 osób, w tem 11 członków komitetów rejonowych. Wszyscy zostali postawieni w stan oskarżenia.-

Na tle jednolitego frontu, do którego w Białymstoku przystąpiły związki zawodowe, pozostające pod wpływami Bundu, powołano egzekutywę, z zadaniem werbowania członków do tych związków. Utworzenie wymienionego frontu przyczyniło się do pewnego ożywienia roboty wywrotowej w klasowych związkach zawodowych. Projekt urządzenia szeregu masówek nie dał rezultatu.-

./.

Cyfrowo działalność zewnątrzna KPZB. przedstawia się w listopadzie rb. następująco:

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono transparen- tów i pla- katów	Kolportowano wydawnictwa komunistyczne w ilu wypad- kach	ilość egzemplarz.
Białostocki	Barszczewo	1	-	-
	Zółtki	1	1	kilkanaście.
	Izbiszczce	-	1	"
	Baciuty	1	-	-
Bielski	Nowiny	1	-	-
Grodzieński	Grodno	1	-	-
	Rudowlany	1	-	-
	Bołynka	1	-	-
	Gudziejewice	1	-	-
	Cydziki	1	-	-
	Grajno	1	-	-
	Baranowo	1	-	-
	Swiskocz-Dolna	1	-	-
	Doroszewice	1	-	-
	Krynki	1	-	-
	Białogorcy	1	-	-
	Usnary-Górny	1	-	-
	Piotrowce	1	-	-
	Podemłynniki	1	-	-
	Bohdziuki	1	-	-
	Dorgusze	1	-	-
	Stryjówka	1	-	-
	Kamczatka	1	-	-
	Ł o z y	1	-	-
	Skidel	1	-	-
Sokółski	Kosiły	1	-	-
	Starzyn	1	-	-
	Brzezinka	1	-	-
	Migowo	1	-	-
	Leszczany	-	1	kilkanaście
Wołkowyski	Wołkowysk	1	-	-
	na terenie gminy:	-	-	-
	Tereszki	3	-	-
	Piaski	2	-	-
	Miedzyrzecz	2	-	-
	R o s	2	-	-
Razem		38	3	-

Napisy na transparentach poświęcone były obchodowi 18-ej rocznicy rewolucji.-

2/Komunistyczna Partja Polski

KPP.w Łomży zwróciła uwagę na związki zawodowe. KD.KPP.Ostrołęka usiłował utworzyć front ludowy.-

Zarówno w jednym jak i drugim wypadku akcje te nie mają widoków powodzenia. Ujawniono natomiast tendencje zakładania nowych związków, do których wprowadzanychby stopniowo swoich ludzi.-

W pow.ostrołęckim po usunięciu z zarządu pow.Str.Ludowego Grali Walentego, prezesa tegoż zarządu za prowadzenie akcji w kierunku przystąpienia do wspólnego frontu z KPP., DK.KPP. zerwał z nim kontakt i postanowił poprowadzić akcję od dołu przez wprowadzenie swoich ludzi do poszczególnych kół Str.Lud. Decyzja ta była poprzedzona dłuższą debatą, w czasie której poddawano krytyce celowość podchodzenia do Str.Ludowego w pow.ostrołęckim, gdzie stronnictwo to zaczyna rozpa-
dać się.-

Akcja zewnętrzna KPP.w listopadzie br.przedstawiała się następująco:

P o w i a t	Miejscowość	Wywieszono	Kolportowano	literaturę
		transparentów i plakatów	w ilu wypadkach	komunistyczną Ilość egzemplarzy
Ostrołęcki	Ostrołęka	1	-	-
Szczuczynski	Szczuczyn	-	1	4
Razem		1	1	4
				./.

b/ Represje .

pow.białostocki:

Za działalność wywrotową zatrzymani zostali w listopadzie
br.: ✓Aleksander Kozłowski, ✓Sergiusz Kozłowski, ✓Mikołaj Mali-
nowski, Michał Bazyluk, ✓Jan Mudryk, ✓Józef Kazimierzczuk, Józef
-Litwin, ✓Arkadiusz Roszkowski, ✓Konstanty Doroszkiewicz, ✓Władysław
Łukaszewicz, Antoni Roszkowski, Michał s. Aleksandra Bazyluk,
Piotr Turkowski, Aleksander Wildowicz, Julajan Mińczuk,
Jan Kozłowski, ✓Konstanty Konończuk, Wiktor Lisowski, Włodzimierz
Popławski, Piotr Bursa, Jan Szeremeta, Eugenjusz Gryczuk,
Konstanty Kozłowski, Juljan Dubik, Wolf Weinfas, Jan Kuczyński,
Nisiel Pironkier, Piotr Dubrowski, Aleksander Dudzik, Aleksan-
der Kozioł, Jan Dzienisik, ✓Jesiej Szukler, ✓Izaak Frenkiel,
Motel Marel, Mejer Mełamed i Dzejeł Stocki.-

pow.grodzieński:

Sekretarz komórki KZM. Doroszewicze, Aleksy Sakuta i człon-
nek tejże komórki Konrad Skrobko.-

Członek OK. KPZB. Grodno, Paweł Biernacki, u którego pod-
czas rewizji domowej znaleziono kilka cdezów komunistycznych.-

Wybitny członek KPZB., Teodor Jaroszewicz.-

pow.wołkowyski:

- Mikołaj Olszewski, u którego ujawniono notatkę, dotyczą-
cą zbiórki na "MOPR".-

-----00000000-----

III. Ruch zawodowy .

Działalność związków zawodowych była słaba. Na wyróżnienie zasługuje działalność ZZK. Na urządzonych przez ten związek zebraniach poruszano głównie sprawę uposażenia pracowników kolejowych, przyczem podkreślano, że ostatnie obniżki poborów bynajmniej nie wpłynęły na poprawę budżetu Państwa i, że wskutek tych obniżek najbardziej są poszkodowani pracownicy niższych kategorii, podczas gdy wyższe kategorie urzędników w dalszym ciągu pobierają nadmier- nie wysokie pobory.-

Włókniarze białostoccy nie wykazali w listopadzie żywszej działalności. Na jednym z zebrań włókniarzy w Białymstoku uchwalono rezolucję, domagającą się amnestji dla wszystkich więźniów po- litycznych, zniesienia M.O.i zalegalizowania wszystkich partji po- litycznych na terenie Państwa.-

Z ruchu organizacyjnego zasługuje na odnotowanie utworzenie oddz.kl.zw.zaw.rob.przem.skórzanego w Skidlu, pow.grodzińskiego oraz zorganizowanie oddz.ZZZ.rob.drzewnych w Łysych, pow.ostro- kęckiego.-

a/Związek Stowarzyszeń Zawodowych

Zw.zaw.rob.
przem.włó-
kienniczego.-

Dnia 10 listopada odbyło się w Białymstoku zebranie włókniar- zy przy udziale około 80 osób. Po przemówieniach kilku osób, zebra- ni uchwalili rezolucję, domagającą się zastosowania amnestji dla wszystkich więźniów politycznych, zniesienia obozu izolacyjnego i

zalegalizowania wszystkich partij politycznych na terenie Państwa

Zw.zaw.rob.
przem.drzew-
nego.-

Dnia 29 listopada br.klasowy związek zawodowy rob.przem.
zewnego urządził w Hajnówce, pow.bielskiego, odczyt propagando-
wy pt. "Ideologia i rola ZZZ.". Odczyt wygłosił miejscowy dział-
kacz socjalistyczny, Konstanty Wasiluk, podkreślając, że ZZZ.roz-
bija ruch robotniczy, podobnie jak i PPS.dawna Frakcja Rewolucyj-
na, która zresztą została skazana na zagładę. Następnie mówca
nadmieniał, że obie wymienione organizacje zostały stworzone prze-
warstwy posiadające i nigdy nie miały one na celu poprawy bytu
robotnika, a służą wyłącznie do osłabienia ruchu robotniczego
na korzyść kapitału. W końcu Wasiluk wzywał do zapisywania się
na członków oddz.kl.zw.zaw.rob.przem.drzewnego w Hajnówce /150/

Rada kl.zw.
zaw.

Dnia 12 listopada br. Rada kl.zw.zaw.w Grodnie urządziła
zebranie robotników, na którym przemawiał działacz PPS.CKW:Rosz-
kowski i komunista Dawid Epsztejn. Obaj mówcy podkreślali ciężkie
położenie robotników w Polsce i ostro krytykowali ZZZ.za rzekome
rozbijanie ruchu zawodowego, przyczem podnosili, że tylko zw.kl.
szczerze dbają o poprawę bytu mas pracujących. Na zakończenie
apelowali do zebranych, by zapisywali się na członków kl.zw.zaw
/350/.-

Założenie oddz. związku zaw.
rob.przem.
skórzanego.-

Dnia 17 listopada w Skiślu, pow.grodzińskiego, odbyło się
zebranie organizacyjne robotników miejsc.garbarni pod przewodni-
ctwem sekretarza Centrali zw.zaw.rob.przem.skórzanego, Józefa
Gutholda. W wyniku tego zebrania założono w Skiślu oddz.wym.zw.
Prezesem oddziału został Szloma Krawiec.-

Z. Z. K.

1/Dnia 30 listopada br.odbyło się w Grodnie zebranie kole-
jarzy, zorganizowane przez ZZK., przy udziale wiceprezesa zarz.
głównego ZZK., Karola Maksamina i prezesa zarz.okr.ZZK., Franci

ka Stążowskiego. Pierwszy przemawiał Stażowski, krytykując nową konstytucję, która pozbawiła obywateli praw. Omawiając kryzys gospodarczy mówca zaznaczył, że winę za ciężkie położenie gospodarcze kraju ponosi Rząd, gdyż zawsze ulega sferom kapitalistycznym i obszarnikom, przerzucając wszystkie ciężary państwowe na barki mas chłopskich i robotniczych. W końcu podniósł, że pracownicy kolejowi w obronie swych praw winni walczyć tylko w szeregach ZZK, który przez szereg lat dał dowody, że praw tych potrafi należycie bronić.-

Następnie przemawiał Maksamin, który, omawiając sprawę obniżki uposażeń pracowników kolejowych, zaznaczył, że nie jest ona ostatnią, gdyż oszczędności, osiągnięte z niej nie pokrywają deficytu budżetu Państwa, pomijając już to, że obniżka ta jest niesprawiedliwa, gdyż najdotkliwiej odczują ją niższe kategorie pracowników. Poddając krytyce zwalnianie na emeryturę ludzi w pełni sił, wywodził, że na emeryturę przenosi się ludzi na podstawie plotek, denuncjacji i intryg i że ta działalność różnych dygnitarzy winna być ukrócona. Nadmieniał, że kar ele wysysają z ludności ostatnie zasoby, zubożają państwo, a ludność doprowadzają do nędzy i, że Rząd obecny nie jest w możności skutecznie walczyć z kartelami, a może to zrobić rząd robotniczo-chłopski. W końcu nadmieniał, że masy pracujące pierwsze poszły za Marszałkiem Piłsudskim do walki o Niepodległość i dziś zawsze są gotowe do ofiar, gdy zajdzie tego potrzeba, lecz muszą mieć za to sprawiedliwe traktowanie w wolnej Ojczyźnie. Po przemówieniach uchwalono rezolucję, domagającą się zaniechania obniżki płac pracownikom kolejowym, a natomiast obniżenia poborów o 50 %.-tym, którzy pobierają po 3.000 i więcej mie-

sięcznie. Pozatem rezolucja zawierała żądanie bezpłatnego nau-
czania w szkołach zawodowych i średnich dzieci kolejarzy, obni-
żki cen artykułów pierwszej potrzeby i rozwiązania karteli /120

2/Dnia 11 listopada odbyło się w Wołkowysku zebranie
członków ZZK przy udziale około 60 osób. Przemówienia wygłosi-
li: delegat ZZK z Brześcia n/B, Konin, oraz Adolf Klincewicz,
poczem uchwalono rezolucję, identyczną z rezolucją, powziętą w
Grodnie.-

3/Dnia 12 listopada w Łapach, pow.wysoko-mazowieckiego,
odbyło się zebranie emerytów kolejowych, członków ZZK. Przema-
wiał przedstawiciel zarz.okr.ZZK w Wilnie, Roszkowski. Treść
jego przemówienia była podobna do przemówień na zebraniu ZZK w
Grodnie. Uchwalono rezolucję identyczną z rezolucją grodzień-
ską /22/.-

b/ Związek Związków Zawodowych

rob.drzewni.-

Dnia 3 listopada br.z inicjatywy robotników tartaku
państw.w Łysych, pow.ostrołęckiego, założono tam oddział ZZZ.-

Dnia 24 listopada odbyło się ogólne zebranie członków ta-
go oddziału przy udziale około 85 osób. Omawiano sprawę podwyż-
ki zarobków, przyczem podkreślano, że jeżeli negocjacje z za-
rządem tartaku państwowego nie dadzą w tej sprawie pozytywnych
rezultatów, to robotnicy zmuszeni będą wywołać strajk.-

c/Zjednoczenie Kolejowców Polskich

zebranie w Ła-
pach.-

Dnia 21 listopada br.w Łapach, pow.wysoko-mazowieckiego,
odbyło się zebranie członków ZKP przy udziale około 300 osób.

./.

Przemawiał delegat zarządu głównego ZKP., Jan Wozikowski, podkreślając, że obniżka uposażeń pracowników państwowych była koniecznością państwową celem zrównoważenia budżetu. Następnie dodał, że ZKP. stoi na stanowisku współpracy z Rządem, gdyż jest to jedyna droga, na której można poprawić byt kolejarza. Podkreśliwszy, że ZK. rozbija ruch związkowy kolejarzy, wezwał dołączenia się kolejarzy w ZKP.-

d. "Praca Polska".

dozorcy domowi.- Dnia 3 listopada odbyło się w Grodnie zebranie dozorców domowych, zorganizowanych w związku "Praca Polska" /Str. Narodowe/. Przemawiał sekretarz związku, Józef Korszyl, zaznaczając, że "Praca Polska" wolna jest od wpływów politycznych i ma na celu jedynie obronę interesów swych członków. Następnie poddał krytyce działalność sekretarza chrześc. zw. zaw. w Grodnie, Króla, zarzucając mu rozbijanie polskiego ruchu zaw. W końcu zebrania wybrano nowy zarząd związku. Prezesem został Michał Lenartowicz /80/.-

-----ooooOoooo-----

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI
Nr. PN. 260/11/35 T.

12 109
Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 11
na miesiąc listopad 1935r.

IV. Strajki.

rob. leśni.-

Dnia 19 listopada rozpoczął się strajk robotników leśnych, zatrudnionych zwykle w okresie jesiennym i zimowym przez nadleśnictwa państwowe.-

Strajk ten, kierowany przez klas. zw. zaw. makorolnych w Białymstoku, objął całkowicie nadleśnictwa Białystok i Knyszyn oraz częściowo nadleśnictwa Supraśl, Czarna-Wieś i Złota-Wieś, pow. białostockiego.-

Strajkujący nie godzą się na proponowane przez Dyрекcję Lasów Państwowych w Siedlcach obniżki płac i domagają się zawarcia umowy zbiorowej na poprzednich warunkach.-

Przebieg strajku, mimo pewnych przejawów terroru, jest na ogół spokojny.-

Równocześnie ze strajkiem rob. leśnych /rębaczy/, zastrajkowało w dniu 19 listopada 40 robotników, zatrudnionych przy skrobaniu papierówki w nadleśnictwie Czarna-Wieś, pow. białostockiego, żądając podwyżki płac. Strajk trwa. Przebieg spokojny.-

rzeźnicy żydzi.-

Dnia 5 listopada br. w Siemiatyczach, pow. bielskiego, zastrajkowało 20 rzeźników-żydów. Przyczyną strajku było przejęcie przez wyznaniową gminę żydowską uboju rytualnego, który znajdował się poprzednio w rękach rabina. Wobec zaangażowania do uboju obcych rzeźników strajk po upływie 5 dni załamał się.-

abonentów prądu elektrycznego.-

Od dnia 25 listopada br. strajkuje w Ostrołęce około 95% abonentów prądu elektrycznego z powodu nieustępliwego stanowi-

./.

ska Zarządu Miejskiego w sprawie obniżenia opłaty za prąd do
50 gr. za kilowat i opłaty za licznik do 40 gr.-

-----000000000000-----

W.D.

V. Stan bezpieczeństwa publicznego

W stanie bezpieczeństwa pod względem politycznym nastąpiło odprężenie, aczkolwiek nastroje antyżydowskie wśród szerokich warstw społeczeństwa polskiego pogłębiają się coraz bardziej.-

Sytuacja bezpieczeństwa pod względem kryminalnym była dobra. Zanotowano jedynie zwiększenie się liczby drobnych kradzieży.-

Ważniejsze wypadki i wydarzenia

napad ra-
bunkowy.-

W nocy z dnia 21 na 22 listopada br. 5-ciu zamaskowanych bandytów napadło na dom Franciszka Dudy w kol. Sośnia, pow. saczuczyńskiego. Gdy napadnięty Duda odmówił wydania pieniędzy, wówczas jeden z napastników strzelił do niego z rewolweru, lecz chybił. W tym czasie Duda podskoczył do strzelającego bandyty, schwycił go za rękę i kilkakrotnie uderzył pięścią w głowę. Widząc zdecydowaną postawę Dudy, bandyci po splondrowaniu mieszkania i oddaniu jeszcze kilku strzałów w kierunku napadniętego, które chybiły, zbiegli, nie zabierając. Sprawcy napadu zostali ujęci.-

opór władzy.- Dnia 27 listopada mieszkańcy wsi Seroczyn, pow. ostrołęckiego w liczbie około 100 osób, stawili opór sekwestrowi podczas dokonywania przez niego zajęć ruchomości za zaległe podatki. Po oddaniu w górę jednego strzału przez asystującego sekwestrowi posterunkowca PP., Marjana Ellera, tłum rozszedł się. Podlegające do oporu Jan Franciszek bracia Podbielscy zostali zatrzymani i osadzeni w więzieniu.-

wybuch grana-
tu.-

Dnia 2 listopada br. w Wasilkowie, pow. białostockiego do mieszkania robotnicy Marianny Czałuszczyńskiej nieznani sprawcy rzucili przez okno granat zaczepny typu wojskowego, który eksplodował. Odłamkiem granatu ranny został lekko w nogę Abram Nejman, który, utrzymując stosunki miłosne z Czałuszczyńską, znajdował się wraz z nią w chwili wybuchu w łóżku. Według pogłosek, sprawcami zamachu są członkowie Str. Narod., którzy uczynili to z zemsty za utrzymywanie stosunków Polki z Żydem.-

ucieczka aresz-
tanta.-

Dnia 21 listopada br. eskortowany z Trzciannego Sądu Grodzkiego w Knyszynie, pow. białostockiego, podejrzany o dokonanie zabójstwa, Aleksander Jarmus, zepchnął z woza na ziemię eskortującego go posterunkowego PP. Stryjewskiego i, zwolniwszy ręce z kajdanek, zbiegł. Za zbiegiem posterunkowy Stryjewski wystrzelił 3-krotnie z rewolweru, lecz chybił.-

Pożary.-

Wykaz pożarów - w załączeniu. Pożary, które powstały w listopadzie, były niewielkie.-

Rozbrajanie lud-
ności.-

W listopadzie br. odebrano nielegalnie posiadanych:

karabinów typu wojskowego	13,
" obciętych	5,
luf karabinowych	2,
krótkiej broni palnej	27,
broni myśliwskiej	36,
" małokalibrowej	1,
bagnetów	1,
szabel	-
broni białej sztyletów	-
bokserów	-
kastetów	-

naboi karabinowych i rewolwerowych . . . 70,
 naboi dynamiowych . . . -
 granatów . . . -

Użycie broni palnej w listopadzie 1935r.

P o w i a t	Opór władzy		W pościgu		Wystąpienia masowe		Ogółem	
	użyto	wypadków	użyto	wypadków	użyto	wypadków	użyto	wypadków
	broni	śmiert.	broni	śmiert.	broni	śmiert.	broni	śmiert.
Białostocki	-	-	1	-	-	-	1	-
Ostrołęcki	1	-	-	-	-	-	1	-
Suwalski	1	-	-	-	-	-	1	-
Razem	2	-	1	-	-	-	3	-

90900

VI. Sprawy graniczne.

Ucieczka na Litwę. Dnia 20 listopada udali się nielegalnie na Litwę: mieszkaniec wsi Mordasowo, gm. Marcinkańce, pow. grodzieńskiego, prezes oddz. Litewskiego T-wa św. Kazimierza, Olgiard Kałanta i mieszkaniec wsi Marcinkańce, Franciszek Tamulewicz. Nie jest wykluczone, że obaj wymienieni pozostawali na usługach wywiadu litewskiego.-

Postrzelenie obyw. polskiego.- Dnia 21 listopada br. o godz. 16-ej, na terytorjum Niemiec pod wsią Olszanka /naprzeciwko odcinka gran. pow. ostrołęckiego/ niemiecka straż graniczna postrzeliła obywatela polskiego, Stanisława Cichego, trudniącego się przemytem towarów do Niemiec, Cichy, po otrzymaniu postrzału w prawy bok, zdołał jeszcze zbiec do Polski, gdzie, mimo udzielania pomocy lekarskiej, po upływie kilku godzin zmarł.-

Nielegalne przekroczenie granicy.- Za nielegalne przekroczenie granicy w listopadzie zatrzymano: na odcinku granicznym pow. suwalskiego - 25 osób, na odcinku granicznym pow. augustowskiego - 3 osoby i na odcinku granicznym pow. ostrołęckiego - 4 osoby.-

-----000000000000-----

WOJEWODA BIAŁOSTOKI

Nr. PN. 260/11/35 T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 11

za miesiąc listopad 1935 r.

VII . Szpiegostwo, dywersja, sabotaż .

- Nie notowano.-

-----oo0oo000-----

W.D.

W Y K A Z

pożarów za miesiąc listopad 1935 r.

P o w i a t	Ogółem rzenia pioru- na	Podpa- len	Wznie- sionych przez dzieci	Wadli- wa kon- struk- cja komina	Bieostro- żność	Przycz- ny nieu- stalone	Ogółem	Strat w złot.
Augustowski	-	1	-	-	1	-	2	122
Białystok-M	-	-	-	2	1	3	6	30
Białostocki	-	2	-	2	3	1	8	3375
Bielski	-	-	-	3	5	3	11	5679
Grodziński	-	-	-	2	3	10	15	13301
Łomżyński	-	1	-	-	-	1	2	3800
Ostrołęcki	-	2	-	-	-	-	2	4800
Ostrowski	-	-	-	1	1	-	2	4420
Sokółski	-	-	-	1	1	2	4	9002
Suwałski	-	-	-	7	11	5	23	22810
Sąnowski	-	-	-	-	2	2	4	20100
Wołkowyski	-	3	-	5	1	5	14	13900
Wysoko-Mszow.	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	-	9	-	23	29	32	93	338108

Sytuacyjne
miesięczne
siac gru
1935 roku

Otrzymują

Ministerstw
Pan ojewod
Pan ojewod
Pan ojewod
Pan ojewod
Pan ojewod
Pan ojewod
Pan ojewod
Pan ojewod
Pan rokura
Pan Prokura
Pan Prokura
Pan Prokura
Pan Prokura
Pan Prokura
Ekspozytura
Samodzielny
Samodzielny
Samodzielny
K.O.P. "Bryg
Panowie Ste
Pan Starost
Pan Komenda
Pan Naczeln
A r c h i w

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Białystok, dnia 27 stycznia 1936 roku

Nr. PB.260/12/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie
miesięczne Nr. 12. za mie-
siąc g r u d z i e Ń
1935 roku.

TAJNE - PILNE!

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Departament I. Polityczny

w W a r s z a w i e

Przesyłam sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr 12. za
miesiąc g r u d z i e Ń 1935 roku z zakresu bezpieczeństwa
publicznego, ruchu wywrotowego i ruchu zawodowego.

WOJEWODA

Otrzymują do wiadomości:

/STEFAN PASŁAWSKI/

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	Nr. 1-4	4 egz.
Pan wojewoda w Wilnie	" 5	1 "
Pan wojewoda w Nowogródku	" 6	1 "
Pan wojewoda w Brześciu nad Bugiem	" 7	1 "
Pan wojewoda w Warszawie	" 8	1 "
Pan wojewoda w Stanisławowie	" 9	1 "
Pan wojewoda w Tarnopolu	" 10	1 "
Pan wojewoda w Lublinie	" 11	1 "
Pan wojewoda w Łodzi	" 12	1 "
Pan prokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie	" 13	1 "
Pan prokurator Sądu Apelacyjnego w Wilnie	" 14	1 "
Pan prokurator Sądu Okręgowego w Białymstoku	" 15	1 "
Pan prokurator Sądu Okręgowego w Łomży	" 16	1 "
Pan prokurator Sądu Okręgowego w Grodnie	" 17	1 "
Pan prokurator Wydz. Zam. Sądu Okr. w Suwałkach	" 18	1 "
Ekspozytura Nr. I. Oddziału II. Szt. Głównego w Wilnie	" 19	1 "
Samodzielny Referat Informacyjny DO. III. w Grodnie	" 20-21	2 "
Samodzielny Referat Informacyjny DOK. IX. w Brześciu n/B.	" 22	1 "
Samodzielny Referat Informacyjny DOK. I. w Warszawie	" 23	1 "
K.O.P. "Brygada Grodno" w Grodnie	" 24	1 "
Panowie Starostowie Powiatowi Województwa Białostockiego	" 25-36	12 "
Pan Starosta Grodzki w Białymstoku	" 37	1 "
Pan Komendant Wojewódzki P.P. w Białymstoku	" 38	1 "
Pan Naczelnik Urzędu Sledczego w Białymstoku	" 39	1 "
Archiwum	" 40-42	3 "

LUBELSKI DEZUR WJEWODZKI

Obito

43 egz.

Wzrost do

Zd.

Waga

Nr. PB. 260/12/35.T.

Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 12

za miesiąc grudzień 1935 r.

I. Sytuacja ogólna.

Działalność wewnętrzna i zewnętrzna KPZB. i KPP. była minimalna. Na uwagę zasługują trzy wypadki rozrzucenia odezw komunistycznych w pow. suwalskim. Zjawisko nienotowane od kilku lat.-

W połowie grudnia CK KPP delegował na okręg Łomżyński KPP. nowego okręgowca.-

W ruchu zawodowym dała się zauważyć wzmożona działalność Klasowych Związków Zawodowych wobec usiłowania Funduszu Pracy do obsadzania we własnym zakresie wolnych miejsc w fabrykach oraz wobec wprowadzonego podatku od zarobków.-

Stan bezpieczeństwa pod każdym względem dobry. -

 H_2F_2

WOJENNA BIAŁOSTOKI
Nr PN. 260/12/35.T

3 114
Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr. 13.
za miesiąc grudzień 1935 roku.

II Ruch wywrotowy.

a/Przejawy działalności elementów wywrotowych

1/Komunistyczna Partja Zachodniej Białorusi

Działalność KPZB. zarówno wewnętrzna, jak i zewnętrzna w grudniu była minimalna. Akcja techniczna przejawiała się w 5-ciu wypadkach rozrzucenia odezw, w tem trzy wypadki w pow. suwalskim. Jak już zaznaczono jest to zjawisko nienotowane od kilku lat i świadczy o dotarciu tam prawdopodobnie dorywczem wpływów wywrotowych.-

Angażowanie się KPZB. w strajku robotników leśnych w pow. białostockim oraz w Puszczy Świsłockiej było jedynie próbą sił. Rezultatów akcja ta nie dała.-

Pozatem KPZB. przy pomocy bundowskich związków zawodowych skłoniła Okręgową Komisję Klasowych Związków Zawodowych w Białymstoku do urządzenia w dniu 8 grudnia 1935 roku ogólnego wiecu robotniczego, który miał być wykorzystany dla celów jednolitego frontu. Prewencyjne zatrzymanie 10-ciu działaczy komunistycznych oraz nieudzielenie zezwolenia na wiec wzmocniły pozycję PPS. CKW. w walce przeciw jednolitemu frontowi. W związku z tem i rzucone przez OK. KPZB. hasło trzydniowego strajku protestacyjnego przeciw ostatnim dekretem rządowym i obsadzaniu przez Fundusz Pracy wolnych stanowisk w fabrykach, nie znalazło oddźwięku.-

Cyfrowe akcja techniczna KPZB. w grudniu przedstawia się następująco:

P o w i a t	Miejscowość	Kolportaż wydawnictw komunistycznych	
		ilość wypad	ilość egz.
Suwalski	na szosie Suwałki-Kalwarja w okolicy Szypliszek	1	4
	w. Dubowo II, gm. Kuków	1	4
	na drodze pomiędzy wsią Blendą a Przeróśl	1	5
Wołkowyski	w. Kukiełki, gm. Szydłowice	1	28
	w. Mosznia, gm. Szydłowice	1	23
Razem		5	64

2/ Komunistyczna Partja Polski

Mimo aresztowań w ciągu 1935r. trzech funkcjonariuszów centralnych, CK. KPP. delegował na okręg łomżyński nowego okręgowca /polak, lat około 40, postawa wysmukła, wzrostu wyżej średniego, twarz pociągła, szczupły, nosi małe wąsiki angielskie, robi wrażenie komiwojażera/, który przybył do Łomży w dniu 16 grudnia 1935r. i nawiązał kontakt z miejscowymi działaczami.-

Akcja KD. KPP. Ostrołęka w sprawie utworzenia wspólnego frontu ze Str. Ludowem utknęła.-

Akcja technicznej nie stwierdzono.-

b/ Zabójstwo konfidenta.

W dniu 10 grudnia 1935r. we wsi Straszewo, gm. Jałówka, pow. wołkowyskiego z wyroku partyjnego został zastrzelony przez okno z karabinu siedzący w swoim mieszkaniu Julian Ciszewski.-

Jak ustalono, wyrok wykonał Jan Kiślak, mieszk. Miesleszek gm. Gródek, pow. białostockiego, ukrywający się od pewnego czasu przed aresztowaniem w związku z likwidacją KPZB. na terenie gm. Gródek, w pow. białostockim. -

Kiślak ukrywa się w okolicznych wsiach i po dokonaniu zabójstwa został zaopatrzony w rewolwer dla celów samoobrony.

Zamierza on zbiec do ZSRR. -

Ciszewski współpracował z organami bezpieczeństwa pow. wołkowyskiego. -

c/ Represje.

m. Białystok.

W dniu 12 stycznia 1935r. na dworcu kolejowym Białystok-Centralny został zatrzymany bezpośrednio po przyjeździe z Wilna Ławrentjew Aleksy, zam. w Wilnie, który przywiózł w walizce 17 klg. aktualnych wydawnictw OK. KPZB. Ławrentjew został osadzony w więzieniu. -

pow. białostocki.

W dniach 2 i 4 grudnia 1935r. w związku z prowadzonym przez Wiceprokuratora VII rejonu Sądu Okręgowego w Białymstoku dochodzeniem w sprawie akcji KPZB. w pow. białostockim zostali zatrzymani mieszkańcy os. Czarna-Wieś: 1/Rancew Polikarp /sekretarz RK. KPZB. Czarna-Wieś, a zarazem sekretarz oddz. Zw. Zaw. Rob. Drzewnych w Czarnej-Wsi/, 2/Ryżow Lew, 3/Sobierajski Mamert, 4/Romańczuk Szymon, 5/Buśajewski Zygmunt, 6/Ryżow Józef i 7/Chłabicki Mikołaj. Po przesłuchaniu wyżej wymienionych przez Wiceprokuratora wszyscy zostali zwolnieni ze względów taktycznych. -

W dniu 6 grudnia 1935r. został zatrzymany mieszk. Białegostoku Pietruczuk Mikołaj jako podejrzany o organizowanie wystą

pień jednolitofrontowych w Czarnej-Wsi i podleganie do teroru strajkowego w związku ze strajkiem robotników leśnych. Po zbadaniu Pietruczuk został zwolniony.-

W dniu 14 grudnia został zatrzymany i osadzony w areszcie mieszk.os.Czarna-Wieś, Gała Jan, podejrzany o prowadzenie agitacji komunistycznej. W czasie rewizji znaleziono u niego bruljon komunistycznej odezwy antywojennej.-

Z polecenia Wiceprokuratora VII rejonu Sądu Okręgowego w Białymstoku zostali zatrzymani w dniu 18 grudnia 1935r.następujący członkowie KPZB.z pow.białostockiego: 1/Grycuk Włodzimierz, 2/Bursa Jan, obaj z Nowosiołek, 3/Lewicki Jan z Mieszków, 4/Chrzanowski Józef z Dzierniakowa, 5/Popławski Józef, 6/Dziernalski Jan obaj z Gródka, 7/Parafiniuk Teodor z Załuk oraz 8/Kaliszewicz Konstanty z Podziałuk, pow.sokólskiego.-

Zatrzymanie nastąpiło w związku z prowadzoną likwidacją RK.Gródek i Podgródecki.-

pow.bielski:

W związku z prowadzonym dochodzeniem w sprawie KPZB.pow.bielskiego z polecenia wyżej wymienionego Wiceprokuratora zatrzymano: 1/Kleszczelskiego Jeruchima, 2/Bejnosona Abrama, 3/Piekara Michela, mieszk.m.Bielska-Podlaskiego i 4/Olszewskiego Michała, mieszk.m.Orli.-

pow.grodziński:

W dniu 5 grudnia 1935r.został zatrzymany w Grodnie osobnik, podający się za Baszkina Izaaka, s.Chana i Frejdy, ur.6.VIII.1907r.w Wilnie i tam stale zamieszkałego legitymujący się fałszywym dowodem osobistym, rzekomo wydanym przez Magistrat m.Wilna na powyższe nazwisko i autentycznym zaświadczeniem PKU.Wilno, wystawionem również na nazwisko Baszkina.-

Prawdziwego nazwiska swego Baszkin nie chciał podać i

4
5

116

jak wynika z informacji konfidenacyjnych przybył on do Grodna w charakterze instruktora OK.KPZB.Grodno.-

Przy wymienionym znaleziono partyjne notatki w żargonie żydowskim, dotyczące Grodna. Został on osadzony w więzieniu.-

W dniach 9 i 10 grudnia 1935r.przeprowadzono częściową likwidację RK.KPZB.i KZM.ZB.Łanina, przy czym zostali zatrzymani: 1/Bergiel Michał, członek RK.KPZB.Łanina i sekretarz komórki KPZB.w Odźwiernej, 2/Bergiel Włodzimierz, członek RK.KZM.ZB.Łanina i sekretarz komórki KZM.w Odźwiernej, 3/Aksamit Szymon, 4/Gładkowski Jan, członkowie KZM.ZB.w Odźwiernej, 5/Aksamit Piotr, technik KZM.ZB.w Odźwiernej, 6/Możyrko Jan, technik KZM.ZB.w Poczujkach, 7/Iwanowski Jan, sekretarz komórki KZM.ZB.w Poczujkach, 8/Wołczek Włodzimierz, sekretarz komórki KZM.ZB.w Radziejewiczach i 9/Bogdan Mikołaj, sekretarz komórki KZM.ZB.w Siemierenkach.-

U Wołczka Włodzimierza znaleziono 1 transparent i części wydawnictwa pt."Głos Żołnierza". Aksamit Szymon i Gładkowski Jan przyznali się do winy.-

W stosunku do Możyrko Jana, Iwanowskiego Jana i Bergie-la Michała władze sądowe zastosowały dozór policyjny, pozostałych zaś osadziły w więzieniu.-

W dniu 14.XII.1935r.został zatrzymany w drodze na zebranie komunistyczne Poliwko Stefan, mieszk.wsi Leśniewicze,gm.Brzostowica-Wielka, przy którym znaleziono jedną odezwę OK.KPZB. Został on oddany pod dozór PP.-

d/ Wyroki sądowe

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 17 grudnia 1935r.skazał z art.97 i 93 KK.mieszkańców Białegostoku: Kurlen

./.

der Chanę na 5 lat więzienia, Wilczyńskiego Elę - 2 lata, Frydman Fejgę - 3 lata, Małacha Mendla - 4 lata, Emme Chanę - 6 lat i Korycińskiego Abrama na 3 lata więzienia z pozbawieniem praw na lat pięć.-

Tenże Sąd wyrokiem z dnia 19 grudnia 1935 roku skazał z art.98, 93 i 215 KK.mieszkańców pow.bielskiego: Tymoszuca Nazara, Juszcza Grzegorza i Romaniuka Mikołaja po 8 lat więzienia, Bakuna Bazylego, Romaniuka Demjana i Michaluka Afanazego - po 6 lat więzienia, Jakoniuka Stefana i Siemieniuka Tichona po 3 lata więzienia, Rojeckiego Filipa, Osipiuka Jana, Stefczuka Grzegorza, iStepaniuka Stefana po 2 lata więzienia.-

Na wniosek obrony skazani na dwa lata, zostali oddani pod dozór PP.do czasu uprawomocnienia się wyroku.-

Sąd Okręgowy w Grodnie wyrokiem z dnia 5 grudnia 1935r. skazał z art.97 i 93 KK.mieszk.pow.grodzieńskiego: Samojko Włodzimierza ze wsi Koniuchy, gm.Jeziory, na 4 lata więzienia, Baranowskiego Piotra ze wsi Karaszewo, gm.Skidel i Kunowicza Aleksego ze wsi Koniuchy, gm.Jeziory po 2½ lata więzienia oraz Furmana Józefa ze wsi Karaszewo, gm.Skidel na 1½ roku więzienia. Wszyscy z pozbawieniem praw na 5 lat.-

Sprawa zatrzymanych wraz z wymienionymi Kuźmickiego Tadeusza i Jaśkiewicza Michała, mieszk.wsi Karaszewo, została umorzona w toku śledztwa.-

Tenże Sąd wyrokiem z dnia 9 grudnia 1935r.skazał z art. 97 i 93 KK.mieszk.wsi Gładowicze, gm.Lunna,pow.grodzieńskiego: Borysewicza Awakuma na 6 lat więzienia, Borysewicza Aleksego na 4 lata więzienia, Możejko Aleksandra i Krawcewicza Chrystofora po 2 lata więzienia. Sprawa zatrzymanej wraz z nimi Bakacz Wiery z Gładowicz została umorzona w toku śledztwa.-

./.

Wyrokiem tegoż Sądu z dnia 12 grudnia 1935r. Sanko Piotr mieszk. wsi Pohorany-Dolne, gm. Łasza, pow. grodzieńskiego, oskarżony z art. 97 i 93 KK. został uniewinniony. Wymieniony był zatrzymany w dniu 3 września 1935r. pod zarzutem należenia do kompartji.-

W dniu 16 grudnia 1935r. tenże Sąd rozpatrywał sprawę mieszk. m. Grodna: Gorbulskiego Mojżesza, Aleksandrowicza Eli, Gordon Frumy, Brytwana Borucha, Szokoma Mordchela i Lewin Chai, oskarżonych o wznoszenie okrzyków antypaństwowych i śpiewania "Międzynarodówki" w czasie pochodu, w dniu 1 maja 1935r., urządzonego przez Radę Klas. Zw. Zaw. w Grodnie. Gorbulski nadto był oskarżony z art. 97.-

Skazani zostali z art. 154 § 2 KK. Aleksandrowicz i Gordon na 2 lata więzienia każdy, Gorbulski na 1½ roku więzienia, pozostali na 9 miesięcy więzienia każdy. Gorbulski z art. 97 KK. został uniewinniony.-

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łonży z dnia 3 grudnia 1935r. został skazany z art. 97 i 93 Olach Enoch-Izaak, mieszk. m. Łonży na 3 lata więzienia z pozbawieniem praw na 5 lat.-

e/Zwolnienie z więzienia.-

1/15 grudnia 1935r. Cieśluk Michał, mieszk. wsi Mogilowce, gm. Łysków, pow. wołkowyskiego, po odbyciu kary 6-letniego więzienia za działalność komunistyczną.-

2/12 grudnia 1935r. Mandzik Jan, mieszk. wsi Borki, gm. Piaski, pow. wołkowyskiego, po odbyciu kary 4-letniego więzienia za działalność komunistyczną.-

-+---ooOoo---+

III. Ruch zawodowy.
-:-:-:-:-

Działalność Związków Zawodowych była ogólnie b. żywa. Oddziały Klasowe Zw. Zaw. zwoływały dość często zebrania, na których były referowane sprawy ogólnej sytuacji w przemyśle, położenia klasy robotniczej w związku z obciążeniami robotników podatkami oraz użytkowania Funduszu Pracy obsadzania we własnym zakresie wolnych miejsc w fabrykach.-

Wszelkie zebrania kończyła się apelem do tworzenia silnych organizacji robotniczych przez pozyskanie nowych członków.

Żywą była również działalność Z.Z.K., przy czem podnoszono przede wszystkim sprawę obniżki płac pracowników kolejowych.-

Charakterystycznym jest wystąpienie z ZZZ. sekcji "wilczarzy" w Supraślu, pow. białostockiego w liczbie około 20 osób. Zapisali się oni do Klas. Zw. Rob. Przem. Włókienniczego w Białymstoku

a/ Związek Stowarzyszeń Zawodowych

Zw. Zaw. Rob.
Przem. Włókien.

Dnia 1 grudnia 1935r. w Białymstoku odbyło się zebranie robotników włókienniczych z następującym porządkiem dziennym:
1/ogólna sytuacja i 2/wolne wnioski. Przemawiali Wewiór Antoni, Goldman Szoel, Kapitułko Tomasz i Rutkowski Stanisław. Poruszano sprawę karteli, miesiąca propagandy Zw. Zaw. i ogólnej sytuacji klasy robotniczej w Polsce. Obecnych na zebraniu było około 200 osób.-

Dnia 11 grudnia 1935r. w Białymstoku pod przewodnictwem We-

wióra Antoniego odbyło się zebranie robotnicze, na którym przemawiali: Wewiór Antoni, Antman Rywa, Djaczuk Marja i Gurwicz Rejzla.-

Wewiór Antoni i Antman Rywa omawiali sprawę "Miesiąca Propagandy", Funduszu Pracy, który posyła robotników na wolne miejsca w fabrykach, oraz wspomnieli o podatku dochodowym, który będą płacić robotnicy od zarobków w myśl ostatnio wydanej ustawy. Wewiór zakomunikował zebranym, że na posiedzeniu w dniu 10 grudnia 1935r. członków zarządu I i II oddziału zw. włókienn. zapadła uchwała przeprowadzenia akcji przeciwko wysyłaniu robotników na wolne miejsca w fabrykach przez Fundusz Pracy. Czyściarze zagrozili w związku z tem przerwaniem pracy, gdyby Fundusz Pracy stanowiska nie zmienił.-

Djaczuk Marja i Gurwicz Rejzla wzywały obecnych do agitacji na terenie fabryk za wstępowaniem włókniaarzy do Związków Klasowych.-

Obecnym na zebraniu było około 40 osób.-

W tym samym dniu pod przewodnictwem Niedumowa Michała odbyło się zebranie członków Komisji Tkackiej, na którym przemawiali Niedumow Michał, Rutkowski Stanisław, Wewiór Antoni i Gurwicz Rejzla. Mówcy poza omówieniem spraw fachowych, wzywały obecnych do propagandy za jaknajliczniejszym zasilaniem nowych członkami klasowych związków zawodowych. Obecnym na zebraniu było 30 osób.-

Ponadto Zw. Zaw. robotników włókienn. odbył jeszcze kilka zebrań organizacyjnych mniejszego znaczenia.-

Zw. Zaw. Rob.
Przem. Drzewn.

W dniu 12 grudnia 1935r. w Białymstoku odbył się zjazd delegatów Związku Małorolnych. Zjazd zagał Pietruczuk Mikołaj sekretarz Związku Małorolnych, przewodniczył Halicki Stanisław

Przemawiali: Pietruczuk Mikołaj, Rybnik Kazimierz i Puchalski Jan. Mówcy poza omówieniem spraw organizacyjnych, nawoływali obecnych na zjeździe delegatów do prowadzenia strajku leśnego aż do zwycięstwa, t.j. zawarcia umowy zbiorowej i ustalenia stałego cennika płac.-

W zjeździe wzięło udział 20 delegatów.-

Dnia 23 grudnia 1935r. odbyło się w Hajnówce, pow. bielskiego zebranie robotników przemysłu drzewnego, na którym obecnych było około 600 osób.-

Na zebraniu przemawiali:

a/delegat z Warszawy Gzerwiński, który na wstępie oświadczył, że ruch zawodowy przed wojną dozwolony był w Małopolsce wobec czego i centrala związków klasowych znajdowała się w Krakowie. Dopiero w ostatnich czasach zgodzono się na przeniesienie centrali z Krakowa do Warszawy i połączenie centrali robotników budowlanych z centralą robotników brukarskich. W dalszym ciągu oświadczył, że powstały związek ZZZ. jest na wymarcu, że założycielami jego byli ludzie, którzy zostali wyrzuceni przez samych robotników ze związków klasowych i że ci za otrzymane dobre posady działają na szkodę klasy robotniczej. Poruszył również sprawę świadczeń, mówiąc, że Rząd wma- wiał w masę, że ludzie, kierujący Kasami Chorych, kradną pieniądze publiczne, by tą drogą wprowadzić swoich komisarzy. Poruszając sprawę bezrobocia oświadczył, że Rząd ukrywa ilość bezrobotnych przez odbieranie zapomóg kawalerom, następnie żon- natym bezdzietnym. Niezależnie od tego Rząd obniża systematycz- nie zapomogi z Funduszu Bezrobocia robotnikom obarczonym ro- dziną, a wydaje olbrzymie sumy na zbrojenia, zamiast użyć pie- niądze na reperację dziur w budżecie. W roku 1932 na zbrojenia

Rada Kl. Zw. Zaw.

przekazano z Funduszu Bezrobocia 800 milionów złotych. Rząd, ani przemysłowcy nic nie świadczą na Fundusz Bezrobocia, który tworzy się jedynie ze składek członkowskich robotników. Omawiając gospodarkę Rządu, mówił, że jest złą, że polski cukier jest sprzedawany Angli po 17 gr. za klg., a tona węgla po 13 zł., gdy w Warszawie cena węgla wynosi 45 zł. W ten sposób robotnik polski przyczynia się do pogorszenia warunków materialnych robotników zagranicą. Monopol zapalczany z powodu nadmiaru spalił w Bydgoszczy zapalek na 400.000 zł. Wszystko to jest dziełem ludzi, znajdujących się u steru Rządu, którzy kiedyś przechodzili szkołę Zw.Klas. W końcu nawoływał zebranych do łączenia się w Zw.Klas., mówiąc, że obecnie jest powszechna tendencja zatarcia na terenie Zw.Klas. różnic zapatrywań politycznych i swarów osobistych, a tem samem nie może być mowy istnienia lewicy i prawicy związkowej.-

b/Jan Pater wzywał wszystkich zebranych do jedności, do regularnego opłacania składek członkowskich, co jest tembardziej konieczne wobec zagrożonej obniżki płac i redukcji robotników.

c/Leonard Michałowski nawoływał, by do organizacji nie przyjął zdrajcy Pasiaka, ale i nie czynić mu trudności w pracy poza organizacją. By w przyszłości uniknąć zdrady interesów robotniczych nie powinno się dawać żadnych pełnomocnictw zarządowi związku, a jedynie na zebraniach powzięte uchwały przekazywać do wykonania.-

Rada Kl.Zw.Zaw.

Dnia 26 listopada 1935r. odbyło się w Grodnie posiedzenie zarządu Rady Klasowych Związków Zawodowych przy udziale 12 osób

Pierwszy przemawiał Szwecki /komunista/, podnosząc, że Rada Kl.Zw.Zaw.winna stworzyć jednolity front robotniczy i za pośrednictwem odczytów uświadamiać robotników w czym interesie

leży rozpalać nienawiści rasowych.-

Wywody Szweckiego poparł bundowiec Rosjański.-

Z. Z. Z.

Dnia 3 grudnia 1935r. w Łapach, pow. wysoko-mazowieckiego odbyło się zebranie kolejarzy, zorganizowane przez ZZK. Przemawiał przybyły z Warszawy wiceprezes Zarządu Gł. ZZK, Marcin podkreślając na wstępie, że wszystkie rządy w Polsce, prócz socjalistycznych, starają się poprawić budżet Państwa kosztem pracowników państwowych i to przeważnie niższych kategorii. Wyliczywszy wszystkie dotychczasowe obniżki poborów, mówca stwierdził, że doprowadziły one pracowników kolejowych do ubóstwa, a nawet nędzy. Dalej nadmienił, że w maju 1926r. ZZK. wydatnie przyczynił się do zwycięstwa Marszałka Piłsudskiego, mimo to obecnie w stosunku do członków ZZK. stosuje się represje, ci zaś którzy przed 1926r. zrywali portrety Marszałka Piłsudskiego, czyli tak zwana "Czwarta brygada", obecnie mają wielkie wpływy i zwalczają ZZK., zarzucając mu antyrządowe nastawienie, gdy w istocie ZZK. nie występuje przeciw Rządowi, a jedynie walczy o sprawiedliwość. Następnie podniósł, że zabiegi Centrali ZZK. u Premiera Kościłkowskiego w sprawie podatku od poborów nie odniosły skutku, że Rząd jest bezsilny w walce z kartelami i że kapitalizm rośnie ciągle na siłach. Celem przeciwstawienia się kapitalizmowi pracownicy winni organizować się w związkach zawodowych. W końcu poddał krytyce przenoszenie na emeryturę kolejarzy w pełni sił oraz wezwał do niedawania posłuchu przedstawicielom innych związków szczególnie ZKP. i in.-

Po przemówieniu uchwalono rezolucję, protestującą przeciwko obniżce poborów i wzywającą kolejarzy do organizowania się w szeregach ZZK.-

Zw. Zaw. Rob. Pr.
Skórzanego.-

Obecnych na zebraniu było około 500 osób.-

Dnia 18 grudnia 1935r. w lokalu Zw. Rezerwistów w Grajewie odbyło się zebranie członków ZZK., na którym przemawiał prelegent Stanisław Roszkowski z Grodna na temat spraw organizacyjnych. Na zebraniu tem uchwalono następującą rezolucję:
"ZZK. Oddział w Grajewie na odbytem w dniu 18 bm. zebraniu uchwalił i postanowił jednogłośnie zwrócić się do Centralnego Związku ZZK. w Warszawie, z prośbą o wystąpienie do władz o przywrócenie niższym funkcjonariuszom kolejowym, tak czynnym jak i emerytom, obciążonych poborów". Obecnych na zebraniu było 18 członków.-

Ponadto odbyło się kilka zebrań ZZK. na terenie województwa białostockiego w celach czysto organizacyjnych bez większego znaczenia.-

Zw. Zaw. Rob. Przem.
Skórczanego.-

W dniu 9 grudnia 1935r. odbyło się zebranie członków Związku Zawodowego pracowników przemysłu skórczanego w lokalu PPS. w Suwałkach. Przewodniczącym zebrania był Wincenty Dubnicki. Omawiano sprawy organizacyjne. Obecnych na zebraniu było 20 osób.-

Dnia 16 grudnia 1935r. w Białymstoku pod przewodnictwem Jaworowskiego Ruwina odbyło się zebranie garbarzy, na którym przemawiali: Aler Zelik, Jaworowski Ruwin, Klepacki Władysław, Spiczko Antoni, Horodyński Bolesław i inni.-

Aler złożył sprawozdanie z odbytej w m-cu listopadzie konferencji pomiędzy zarządem związku garbarzy, a Wojewódzkim Dyrektorem Funduszu Pracy przy udziale Inspektora Pracy. Konferencja ta została zwołana przez Dyrektora Funduszu Pracy w sprawie osiągnięcia współpracy przy obsadzaniu wolnych miejsc w fabrykach. Mówca nadmieniał, że członkowie Zarządu Zw. Garba-

rzy wypowiedzieli się, że ogół tylko może decydować w tej sprawie. Następny mówca Klepacki Władysław twierdził, że Fundusz Pracy ma deficyt i chce go pokryć kosztem robotników. Wskazywał on, że Fundusz Pracy powinien zwrócić się do fabrykantów o pomoc, zaś Związek Klasowy z Funduszem Pracy współpracować nie będzie. Inni mówcy omawiali sprawy organizacyjne związku i wzywali do przestrzegania umowy zbiorowej oraz nawoływali, by członkowie sprzeciwili się współpracy z Funduszem Pracy. Obecnych było 130 osób.-

b/ "Praca Polska"

Dozorcy domowi.-

W dniu 10 grudnia 1935r. odbyło się w Grodnie zebranie Chrześcijańskiego Związku Dozorców Domowych. Sekretarz Związku - Król Stefan w czasie składania sprawozdania spotkał się z zarzutami ze strony członkini Lagicik, która mu zarzuciła nie lojalność, a mianowicie, że bez wiedzy Zarządu porozumiewał się z "Pracą Polską" w celu przejścia do tej organizacji - oraz, że nie właściwie zapisywał przychody Kasowe. Kilku z obecnych członków związku oświadczyło, że chętnie zgadzają się przejść do Związku Dozorców "Praca Polska", wówczas Lagicik zwróciła legitymację związkową oświadczając, że występuje z organizacji. To zachowanie wywołało konsternację i zebranie zostało zerwane. Okazuje się, że związek stracił całkowicie wpływy w Grodnie.-

-----0000000-----

S.D.

WOJEWODA BI.

Nr PB.260/

Robotnicy 1

Abonenci pr
oznego.

H.F.

WOJEWODA BIAŁOSTOCKI

Nr. PB.260/12/35.T.

17
121
Sytuacyjne sprawozdanie miesięczne Nr.12.

za miesiąc grudzień 1935 r.

IV. S t r a j k i .

:-:-:-:-:-

Robotnicy leśni.

Rozpoczęty w listopadzie 1935 r. strajk robotników leśnych w niektórych nadleśnictwach Dyrekcji Lasów w Siedlcach trwał bez przerwy przez cały miesiąc grudzień ub.r., zdołał jednak objąć jedynie część robotników.-

Strajk ten, kierowany przez Kl.Związek Zaw.Mało-rolnych w Białymstoku, objął nadleśnictwa na terenie pow.białostockiego.-

Strajkujący nie godząc się na proponowane przez Dyrekcję Lasów Państwowych obniżki płac, domagają się zawarcia umowy zbiorowej na poprzednich warunkach.-

Obserwuje się brak solidarności gdyż z szeregów strajkujących, coraz większa ilość robotników leśnych przystępuje do pracy, - a tem samem zw.zaw.mało-rolnych traci na znaczeniu.-

Abonenci prądu elektrycznego.

Proklamowany w listopadzie ub.r. strajk abonentów prądu elektrycznego w Ostrołęce wobec nieustępliwego stanowiska Zarządu Miejskiego trwa w dalszym ciągu.-

W domach kamistrajków wybili nieznani sprawcy 5 szyb.-

Dzięki odezwie Zarządu Miejskiego obiecującej obniżkę opłat - oraz z uwagi na okres świąteczny - ilość strajkujących zmniejszyła się o 50%.-

:-:-:-:-:-

H.F.

V. Stan bezpieczeństwa publicznego.

W stanie bezpieczeństwa pod względem politycznym nastąpiło odprężenie—choć i nastroje antyżydowskie wśród szerokich warstw społeczeństwa polskiego pogłębiają się coraz bardziej.—

Sytuacja bezpieczeństwa pod względem kryminalnym była dobra.—

Ważniejsze wypadki i wydarzenia.Napad rabunkowy.

Dnia 30 grudnia ub.r. o godz. 11-ej na drodze między wsią Ruda-Rzeczka a kolonią Krzyżaki, pow. białostockiego Edward Jaroszewski, ostatnio zam. we wsi Wólce-Retowieckiej, gm. Czarnowieskiej—dokonał z nożem w ręku napadu rabunkowego na mieszk. m. Wasilkowa, Małkę Szlachtera, któremu zrabował około 60 zł. w bilonie i 1 banknot 20-złotowy. Za zbiegłym sprawcą pościg zarządzone.

Opór władzy.

Dnia 16 grudnia ub.r. poborca Urzędu Skarbowego w Suwałkach Leonidas Zomer wykonując tytuły skarbowe za zaległe podatki we wsi Sobolewo, gm. Huta, pow. suwalskiego, spotkał się z odmową dokonania zajęcia u Krzywickiego Aleksandra i Chodowskiego Antoniego. Tenże poborca w dniu 18 bm. spotkał się z odmową dokonania zajęcia krowy u Jana Marchela we wsi Gawrychy-Ruda, pow. suwalskiego. W obu wypadkach poborca odstąpił od dokonania swych czynności służbowych. Przeciwnym oporu dochodzenie wszczęto.

VI. Sprawy graniczne

Ucieczka na Litwę.

W nocy z 11 na 12 grudnia ub. r. zbiegli do Litwy bracia Łapińscy Stanisław i Antoni. Antoni Łapiński jest dezertorem 29 p.s.l. w Suwałkach. Według informacji wyżej wymienieni zostali zaangażowani przez wywiad litewski. Organa K.O.P. zostały powiadomione.

Postrzelenie obyw.
polskiego.

W dniu 10 grudnia ub. r. zostali postrzeleni przez niemieckich strażników granicznych po stronie niemieckiej mieszkańcy wsi Wólka, gminy Filipów, pow. suwalskiego bracia Franciszek i Józef Romatowscy, którzy udali się do Niemiec celem sprzedaży gęsi. Wymienieni twierdzą, iż pomimo otrzymania ran zdokali zbiec na terytorjum Polski, chociaż za nimi ze strony niemieckiej oddano jeszcze kilka strzałów. Romatowscy są podejrzani o uprawianie przemytnictwa i z obawy przed odpowiedzialnością o postrzeleniu nie meldowali policji.

Nielegalne przekro-
czenie granicy.

Za nielegalne przełoczenie granicy zatrzymano w miesiącu grudniu 1935 r. na odcinku granicznym:

- 1/ pow. augustowskiego - 1 osobę
- 2/ pow. ostrołęckiego - 13 osób,
- 3/ pow. suwalskiego - 11 osób.

4

123

[Home](#)
[About Us](#)
[Contact Us](#)
[Privacy Policy](#)
[Terms of Service](#)
[FAQ](#)
[Blog](#)
[Partners](#)
[Press](#)
[Careers](#)
[Sitemap](#)

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

H.F.

pożarów za miesiąc grudzień 1935r.

P o w i a t	Od ude- rzenia pioru- na	Podpa- leń	Wznies- conych przez dzieci	Wadli- wa kon- struk- cja komina	Nieo- stroż- ność	Przycz- ny nie- ustalo- ne	Ogółem	Strat w zł.
Augustowski	-	-	-	1	1	-	2	620
Białystok m.	-	-	-	-	-	2	2	-
Białostocki	-	-	-	1	1	1	3	10.660
Bielski	-	-	-	4	-	2	6	5.765
Grodzieński	-	-	1	2	2	2	7	7.700
Łomżyński	-	-	-	-	2	-	2	2.865
Ostrołęcki	-	-	-	-	1	1	2	2.690
Ostrów-Maz.	-	1	-	-	1	-	2	1.200
Sokółski	-	-	-	-	-	-	-	-
Suwałski	-	-	-	3	3	-	6	3.950
Szczytyński	-	-	-	1	-	1	2	2.150
Wołkowyski	-	2	-	1	-	3	6	3.900
Wysoko-Mazow	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	-	3	1	13	11	12	40	40.880

-----0000000-----